

การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
นักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

นายสงกรานต์ บุญมีเกียรติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GUIDELINES FOR ACTIVITIES MANAGEMENT TO ENHANCE DESIRABLE CHARACTERISTICS
OF SPORTS SCHOOL STUDENTS UNDER THE INSTITUTE OF PHYSICAL EDUCATION
MINISTRY OF TOURISM AND SPORTS

Mr. Songkran Bunmeekiart

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Health and Physical Education
Department of Curriculum and Instruction
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2014
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริม
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา
สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและ
กีฬา

โดย

นายสงกรานต์ บุญมีเกียรติ

สาขาวิชา

สุขศึกษาและพลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.ธานินทร์ บุญญาลงกรณ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา ชลาภิรมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธนะ ดิงศภักดิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ ดร.ธานินทร์ บุญญาลงกรณ์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี ขวัญบุญจัน)

สงกรานต์ บุญมีเกียรติ : การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (GUIDELINES FOR ACTIVITIES MANAGEMENT TO ENHANCE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF SPORTS SCHOOL STUDENTS UNDER THE INSTITUTE OF PHYSICAL EDUCATION MINISTRY OF TOURISM AND SPORTS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 หลัก: อ. ดร.ชานินทร์ บุญญาลงกรณ์, 209 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมระหว่างผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และเพื่อนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 11 โรงเรียน เป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ จำนวน 220 คน และนักเรียน จำนวน 385 คน รวม 585 คน จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า (t-test) และสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในรูปความเรียง

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ทั้ง 10 ด้านของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จำนวน 53 กิจกรรม และมีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และด้านการบริหารจัดการ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการจัดกิจกรรมควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ และเป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม

ภาควิชา หลักสูตรและการสอน

ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา สุขศึกษาและพลศึกษา

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

ปีการศึกษา 2557

5683396127 : MAJOR HEALTH AND PHYSICAL EDUCATION

KEYWORDS: ACTIVITIES MANAGEMENT / SPORTS SCHOOL / DESIRABLE CHARACTERISTICS

SONGKRAN BUNMEEKIART: GUIDELINES FOR ACTIVITIES MANAGEMENT TO ENHANCE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF SPORTS SCHOOL STUDENTS UNDER THE INSTITUTE OF PHYSICAL EDUCATION MINISTRY OF TOURISM AND SPORTS. ADVISOR: TANIN BOONYALONGKORN, Ph.D., 209 pp.

This research aims first to study the conditions and the difficulties of Activities Management to enhance the desirable characteristics of students in the sport schools under the supervision of the Physical Education Institution, Ministry of Tourism and Sports. Secondly, it also aims to compare the feedbacks from these schools' executives, instructors, and students regarding the Activities Management. Thirdly, it aims to purpose the guidelines for Activities Management to enhance the students' desirable characteristics.

In this study, the 585 samples, which are selected from 11 sport schools under the supervision of the Physical Education Institution, Ministry of Tourism and Sports, include 220 schools' executives and instructors, and 385 students. With Simple Random Sampling, data are collected through questionnaires distributed to the selected groups. These data then are analyzed by the statistical methods of mean, standard deviation, and *t-test*. Later the findings of this research as well as the further suggestions are presented in prose.

The findings of this study reveal that (1) the schools' executives, instructors, and students agree that at least 53 activities most help to enhance the ten desirable characteristics. However, they view that the management of these activities are likely to encounter problems in all 4 aspects, namely, staff, budgets, venues/equipment, and overall management. (2) The comparison of feedbacks from schools' executives, instructors, and students regarding the conditions and difficulties of Activities Management to enhance the students' desirable characteristics demonstrates a significant statistical variation at the level of 0.05. (3) As for the guideline of the Activities Management, the program should provide activities that stimulate self-improvement for the students to achieve their full potential. These activities should encourage the students to have awareness in contributing back to the society and the nation, as well as should promote participation of all parties involved.

Department: Curriculum and Instruction   Student's Signature .....

Field of Study: Health and Physical Education   Advisor's Signature .....

Academic Year: 2014

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร. ธานินทร์ บุญญาลงกรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธนะ ติงศภักดิ์ ประธานกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี ขวัญบุญจันทร์ กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัยการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและถือเป็นพระคุณอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณทั้งสามท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาสุขศึกษาศาสตร์และพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน ที่ได้กรุณาให้ความรู้และให้คำแนะนำด้วยดีเสมอมา ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบ ให้คำแนะนำในการจัดทำแบบสอบถามในการวิจัย คณะผู้บริหาร ครูอาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบัน การพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาทั่วประเทศ ทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และได้กรุณาตอบแบบสอบถาม ให้ความคิดเห็น ทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วนในการวิจัยครั้งนี้ คุณงามความดีอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดามารดา อันเป็นที่เคารพยิ่ง และคณาจารย์ผู้ประสาวิชาความรู้ ตลอดจนทุก ๆ ท่านที่ให้อำนาจใจช่วยเหลือจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณราชกิจหาสมสร (RBSC) ที่ให้ทุนการศึกษาเล่าเรียน ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและถือเป็นพระคุณอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
1. ประวัติการจัดตั้งโรงเรียนกีฬา	10
2. วัตถุประสงค์การจัดตั้งโรงเรียนกีฬา	13
3. ลักษณะของโรงเรียนกีฬา	15
4. หน้าที่และความรับผิดชอบของโรงเรียนกีฬามีดังนี้	15
5. การจัดการศึกษาของโรงเรียนกีฬา.....	15
6. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	22
7. โครงสร้างการบริหารโรงเรียนกีฬาและขอบข่ายการบริหาร.....	23
ตอนที่ 2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	26

1. ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	26
2. ลักษณะสำคัญของพฤติกรรมด้านคุณลักษณะ.....	27
3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณธรรม และจริยธรรม.....	28
4. ความสำคัญของลักษณะอันพึงประสงค์.....	29
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรส่งเสริมให้กับนักเรียน.....	30
6. ทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	38
ตอนที่ 3 หลักการและแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	61
1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	61
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้.....	77
3. แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	80
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	88
งานวิจัยในประเทศไทย.....	88
งานวิจัยต่างประเทศ.....	93
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	96
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	96
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	96
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	97
วิธีดำเนินการวิจัย.....	100
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	101
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	108

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.....	113
ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.....	130
การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.....	132
การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.....	148
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	150
สรุปผลการวิจัย.....	150
1. สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีดังนี้	150
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมระหว่างผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ดังนี้.....	152
3. การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ..	153
อภิปรายผล.....	155
1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีประเด็นนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้.....	155

2. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัด กิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัด สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีประเด็นนำมาอภิปราย ผลการวิจัยได้ ดังนี้	157
ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย.....	160
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	160
รายการอ้างอิง	161
ภาคผนวก.....	167
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	168
ภาคผนวก ข การประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามนำเสนอแนวทาง การจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.....	175
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัย	184
ภาคผนวก ง แบบสอบถามการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะ อันพึง ประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา....	186
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	209

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร ครู อาจารย์ โรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.....	108
ตารางที่ 4.2 จำนวนและค่าร้อยละ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.....	111
ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์).....	113
ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านซื่อสัตย์สุจริต).....	115
ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมีวินัย).....	116
ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านใฝ่เรียนรู้).....	117
ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านอยู่อย่างพอเพียง).....	118
ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน).....	119
ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านรักความเป็นไทย).....	120
ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมีจิตสาธารณะ).....	121
ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมีสุขภาพดี).....	122
ตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมีความสามารถทางด้านกีฬา).....	123

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านบุคลิกภาพ)	124
ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านงบประมาณ)	125
ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่)	126
ตารางที่ 4.16 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านการบริหารจัดการ).....	127
ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์)	132
ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านชื่อเสียง สุจริต).....	133
ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมีวินัย)	134
ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านใฝ่เรียนรู้)..	135
ตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านอยู่อย่างพอเพียง)	136
ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน)	137
ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านรักความเป็นไทย).....	138

ตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมีจิตสาธารณะ)..... 139

ตารางที่ 4.25 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมีสุขภาพดี)..... 140

ตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมีความสามารถทางด้านกีฬา)..... 141

ตารางที่ 4.27 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านบุคลิกภาพ) . 142

ตารางที่ 4.28 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านงบประมาณ)..... 143

ตารางที่ 4.29 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่)..... 144

ตารางที่ 4.30 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านการบริหารจัดการ)..... 145

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 องค์ความรู้ ทักษะสำคัญ และคุณลักษณะ.....	21
ภาพที่ 2 ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ แสดงลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจ	42
ภาพที่ 3 องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรปลูกฝังให้กับนักเรียน	48
ภาพที่ 4 องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามแนวคิดของ Thomas Lickona.....	50
ภาพที่ 5 ขอบข่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	63
ภาพที่ 6 รายละเอียดของกิจกรรมแนะแนว	65
ภาพที่ 7 การจัดกิจกรรมนักเรียน	68
ภาพที่ 8 การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์.....	70
ภาพที่ 9 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	74
ภาพที่ 10 กรอบแนวคิดในงานวิจัย.....	95

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช (2543) ได้ทรงมีพระบรมราโชวาทว่า “นอกจากการศึกษาจะสอนให้คนเก่งแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วยประเทศของเราจึงจะได้คนที่มีคุณภาพพร้อมคือ ทั้งเก่ง ทั้งดี มาเป็นกำลังของบ้านเมือง ให้ความเก่งเป็นปัจจัยและพลังสำหรับการสร้างสรรค์ ให้ความดีเป็นปัจจัยและพลังประคับประคองหนุนนำความเก่งให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องที่ควร ที่อำนวยผลเป็นประโยชน์อันพึงประสงค์แต่เพียงฝ่ายเดียว” จากพระบรมราโชวาทดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประเทศจะเจริญก้าวหน้า มั่นคง และรุ่งเรือง ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชนในประเทศ คนดี เก่ง และมีความสุข เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ หากเราปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับเยาวชนของชาติ ซึ่งเยาวชนของชาติเหล่านี้ย่อมจะมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ชาติต้องการ และจะนำพาประเทศชาติไปสู่ความเจริญได้ (สุรดา ไชยสงคราม, 2555)

ในโลกยุคปัจจุบันการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีนั้น มีความสำคัญต่อทุกคนที่อยู่ร่วมกันในสังคม การสร้างคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดีให้เกิดความเหมาะสมสำหรับสังคมนั้นๆ มีความจำเป็น โดยให้เห็นคุณค่าในการมองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงความรู้ที่เกี่ยวกับเรื่องของการเป็นพลเมืองดีทำให้คนในสังคมเกิดการมีส่วนร่วมของการเป็นพลเมืองดีที่มีประสิทธิภาพ บทบาทของโรงเรียนเป็นลักษณะหนึ่งที่มีความสำคัญ และสังคมให้ความคาดหวังว่าสามารถบูรณาการการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดี ตลอดจนปลูกฝังความเป็นพลเมืองดีให้กับนักเรียน โดยมีกระบวนการเริ่มต้นด้วยการกำหนดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองดีไว้ในหลักสูตรอย่างชัดเจน และจัดการเรียนการสอน โดยการใช้กิจกรรมที่ให้นักเรียนปฏิบัติจริงร่วมกับชุมชนในด้านต่างๆ นักเรียนเกิดพัฒนาการทั้งด้าน

สติปัญญา อารมณ์ ความรู้สึก ร่างกาย และจิตใจ สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างต่อเนื่อง (กรมวิชาการ, 2544)

กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นขยายโอกาสทางการศึกษา ให้เยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา นอกเหนือจากการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี และวิถีประชาธิปไตย การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาทุกด้านที่จะทำให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจุบันซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ การศึกษานับเป็นหัวใจสำคัญในการดำรงชีวิตให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ดังนั้น การศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตน ซึ่งเขาเหล่านั้นจะนำไปใช้เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ฉะนั้นจึงต้องดำเนินการให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาระดับนี้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดี มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะขั้นพื้นฐานและประกอบอาชีพได้ตามควรแก่วัยและความสามารถที่จะช่วยตนเอง และทำคุณประโยชน์ให้แก่ สังคม และประเทศชาติสืบไป

โรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่อยู่ในการดูแลควบคุมโดยตรงของสถาบันการพลศึกษา มีจำนวน 11 โรงเรียนกีฬา ได้แก่ โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี โรงเรียนกีฬาจังหวัดตรัง โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครสวรรค์ โรงเรียนกีฬาจังหวัดยะลา โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง โรงเรียนกีฬาจังหวัดศรีสะเกษ โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โรงเรียนกีฬาจังหวัดอ่างทอง และโรงเรียนกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านกีฬาให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศด้านกีฬา เพื่อเป็นกำลังของชาติและเป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และความรู้ โรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการจะยกระดับและพัฒนามาตรฐานทางการกีฬาให้ทัดเทียมนานาชาติ โดยส่งเสริมการกีฬาอย่าง

กว้างขวางและทั่วถึงตลอดจนเป็นการเสริมสร้างคุณภาพชีวิต และพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้มีขีดความสามารถในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬากับนานาชาติ ได้อย่างดียิ่งขึ้น โดยหลักของการจัดตั้งโรงเรียนกีฬาจึงเป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษา การจัดการศึกษา และการกีฬาสำหรับเด็กและเยาวชน ที่มีความถนัด และความสามารถพิเศษทางการกีฬาให้มีโอกาสได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอัจฉริยภาพแห่งตน ให้ถึงขีดสูงสุดไปพร้อมกับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2535)

การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ตลอดจนการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนในข้อนี้ความรู้ ทักษะและ เจตคติจากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดไว้ สำหรับโรงเรียนกีฬาได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 10 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนกีฬา พุทธศักราช 2551 ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มีสุขภาพดี และมีความสามารถทางด้านกีฬา เป็นต้น ทั้งนี้การพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องร่วมมือกันปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงต้องพิจารณาถึงกิจกรรมต่างๆ ที่สถานศึกษากำหนดให้จัดขึ้น แล้วส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนกีฬา พุทธศักราช 2551 ได้ กำหนดไว้ จึงกล่าวได้ว่า โรงเรียนเปรียบเสมือนเป็นครอบครัวใหญ่และบ้านหลังที่สองของผู้เรียน บุคลากรในโรงเรียนทุกคน จึงควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้น เพื่อนำไปสู่ความเป็น

มีอาชีพ สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในองค์กร จึงมีความจำเป็นต้องมีการดำเนินการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ที่มุ่งเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณธรรม นำความรู้ ซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญยิ่งในการ พัฒนาคณะ เด็ก เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญและมีคุณค่าอย่างยิ่ง ที่จะเป็นแรงงานขับเคลื่อน ทุกภาคส่วนของประเทศในอนาคต หากเด็กได้รับการพัฒนาให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้าน ร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ สติปัญญา รวมถึงด้านศีลธรรม จริยธรรม และการประพฤติปฏิบัติตนให้ ถูกต้องตามบรรทัดฐานทางสังคมแล้วนั้น ย่อมส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตด้วย (อังศุธร อังคะนิต, 2557)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน นักเรียนและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านการศึกษาเพื่อ เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ ต้องการจะยกระดับและพัฒนามาตรฐานทางการกีฬาให้ทัดเทียม นานาอารยประเทศ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับนักเรียนโรงเรียนกีฬาต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีกิจกรรมอะไรบ้าง
2. การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรจะมีกิจกรรมอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมระหว่างผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ขอบเขตการวิจัย

การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตในการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ คือ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 4,204 คน แบ่งเป็นผู้บริหารครูอาจารย์ 412 คน นักเรียนโรงเรียนกีฬา 3,792 คน จำนวน 11 โรงเรียนกีฬา สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (สถาบันการพลศึกษา, 2558)

2. ประเด็นที่สำคัญในการศึกษา คือ

2.1 สภาพและปัญหาของการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมระหว่างผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

2.3 นำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

3. ตัวแปรที่ต้องการศึกษา คือ

ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมของโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 10 ด้าน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับโรงเรียนกีฬา ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มีสุขภาพดี และมีความสามารถทางด้านกีฬา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การจัดกิจกรรม หมายถึง การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นสำหรับผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างเสริมผู้เรียนให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

โรงเรียนกีฬา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนเพื่อให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬา ให้มีโอกาสได้รับการส่งเสริม และพัฒนาความสามารถทางการกีฬาไปพร้อมกับการศึกษาตามหลักสูตร ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

นักเรียนโรงเรียนกีฬา หมายถึง ผู้ที่ศึกษาในโรงเรียนกีฬาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการให้ข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถาม

สถาบันการพลศึกษา หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี 3 คณะวิชา ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ คณะศิลปศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หมายถึง หน่วยงานราชการไทยประเภทกระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวการกีฬา การศึกษาด้านกีฬา นันทนาการ และราชการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ให้อำนาจหน้าที่ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

โรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หมายถึง โรงเรียนกีฬาที่อยู่ในการดูแลควบคุมโดยตรงของสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีจำนวน 11 โรงเรียนกีฬา ได้แก่ โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี โรงเรียนกีฬาจังหวัดตรัง โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครสวรรค์ โรงเรียนกีฬาจังหวัดยะลา โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง โรงเรียนกีฬาจังหวัดศรีสะเกษ โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โรงเรียนกีฬาจังหวัดอ่างทอง และโรงเรียนกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง สิ่งที่คุณคณียึดถือปฏิบัติโดยบุคคลส่วนใหญ่เห็นว่าดีงาม ถูกต้อง และเกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมตามที่สถานศึกษาและสังคมต้องการ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับโรงเรียนกีฬา หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับโรงเรียนกีฬาได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 10 ประการ ดังต่อไปนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ อารมณ์ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้องประพฤติ ตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ

3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม
4. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
5. อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
6. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การทำงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
7. รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
8. มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน
9. มีสุขภาพดี หมายถึง การมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสวัสดิภาพทางสังคม อยู่ในสภาพดี
10. มีความสามารถทางด้านกีฬา หมายถึง ความสามารถที่โดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านทางด้านกีฬา เป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้อื่นที่มีอายุในระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมหรือประสบการณ์เดียวกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
2. ได้แนวทางการนำเสนอการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

1. ประวัติการจัดตั้งโรงเรียนกีฬา
2. วัตถุประสงค์การจัดตั้งโรงเรียนกีฬา
3. ลักษณะของโรงเรียนกีฬา
4. หน้าที่และความรับผิดชอบของโรงเรียนกีฬา
5. การจัดการศึกษาของโรงเรียนกีฬา
6. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
7. โครงสร้างการบริหารโรงเรียนกีฬาและขอบข่ายการบริหาร

ตอนที่ 2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์
2. ลักษณะสำคัญของพฤติกรรมด้านคุณลักษณะ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณธรรม และจริยธรรม
4. ความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรส่งเสริมให้กับนักเรียน
6. ทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตอนที่ 3 หลักการและแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้
3. แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา

1. ประวัติการจัดตั้งโรงเรียนกีฬา

แนวคิดพื้นฐานในการตั้งโรงเรียนกีฬาเริ่มมาจากประเทศจีน โดยประเทศจีนได้ตั้ง
คณะกรรมการพลศึกษาและการกีฬาแห่งชาติขึ้นเป็นหน่วยงานระดับสูงสุด มีหน้าที่ปฏิบัติงานด้าน
พลศึกษาและการกีฬาของชาติซึ่งตั้งอยู่ที่กรุงปักกิ่ง มีระดับเทียบเท่ากระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติงาน
ภายใต้การแนะนำของคณะกรรมการ หน่วยงานนี้จะรับผิดชอบด้านการวางนโยบายและแผนงาน
ตลอดจนงบประมาณของการพลศึกษาและการกีฬาทั่วประเทศ รวมถึงให้การสนับสนุนองค์กรกีฬา
ระดับชาติ กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติให้กรมพลศึกษามีโครงการจัดตั้งโรงเรียนกีฬาเมื่อวันที่ 21
กุมภาพันธ์ 2532 และได้นำโครงการเสนอต่อคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ตั้งคณะทำงานขึ้นพิจารณา วิเคราะห์รายละเอียดของโครงการ
แล้วนำเสนอคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพิจารณาในการประชุม สรุปเห็นสมควรสนับสนุน
ในหลักการของโครงการตามที่กรมพลศึกษาเสนอเห็นชอบในการจัดตั้งโรงเรียนกีฬา เพื่อให้การจัด
การศึกษาของโรงเรียนกีฬาเป็นไปตามโครงการและมีประสิทธิภาพ กรมพลศึกษาจึงได้กำหนดแนว
ปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการศึกษาของโรงเรียนกีฬาเป็นเชิงนโยบายนำไปปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันดังนี้

1. จัดการศึกษาตามหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อ
ขยายโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียนที่มีความถนัดและมีความสามารถพิเศษทางการกีฬาให้ได้รับการ
ส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถทางการกีฬาให้ถึงขีดสูงสุดไปพร้อมกับการศึกษาตามหลักสูตร
โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม และมีคุณภาพ มีความเป็นเลิศทางวิชาการและกีฬา

2. จัดดำเนินการสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม

3. จัดหลักสูตรและการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเกณฑ์การใช้หลักสูตรของ
กระทรวงศึกษาธิการ และให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ นำนวัตกรรมและเทคโนโลยี
ทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มากที่สุด

4. ระดมบุคลากรของกรมพลศึกษาที่มีอยู่ และสรรหาบุคลากรที่มีคุณภาพ คุณธรรม มีความรู้ ความสามารถเฉพาะสาขา และมีความเสียสละไปปฏิบัติงานที่โรงเรียนกีฬา ตลอดทั้งระดมทรัพยากร ที่มีอยู่ในกรมพลศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการดำเนินงานของโรงเรียนกีฬา
5. ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพ สมรรถภาพทางการกีฬาของนักเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักวิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพและโภชนาการ โดยจัดให้มีแพทย์ พยาบาล นักวิทยาศาสตร์การกีฬาและโภชนาการประจำที่โรงเรียนทุกแห่ง
6. จัดกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพ คุณธรรม และจริยธรรมให้กับนักเรียนเป็น พลเมืองดีของชาติและมีน้ำใจนักกีฬา เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม
7. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางการกีฬาตามหลักวิทยาศาสตร์การกีฬา และกิจกรรมเพื่อเสริมประสบการณ์ในการเข้าร่วมการแข่งขันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
8. จัดให้มีอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องปฏิบัติการ สถานที่ฝึกและอุปกรณ์ต่างๆที่ทันสมัย และเพียงพอต่อความต้องการ โดยเฉพาะการจัดให้มีศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัยในโรงเรียนกีฬา
9. สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินการวิจัย เพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาทุกๆด้าน โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางการกีฬา สมรรถภาพและสุขภาพของนักเรียน ตลอดทั้งเพื่อยกระดับมาตรฐานการกีฬาของชาติ
10. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีการฝึกอบรมบุคลากรประจำการด้วยการส่งไปศึกษาอบรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ
11. จัดให้มีการจัดเก็บ บันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคน ด้านที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ สามารถนำข้อมูลและสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ
12. ประสานงานกับภาครัฐและเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อขอความร่วมมือ และช่วยเหลือทางด้านวิชาการ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และเงินทุน ให้การดำเนินงานของโรงเรียนกีฬา ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กรมพลศึกษากำหนดให้โรงเรียนเน้นถึงความสำคัญของกีฬาและกิจกรรมทางกาย โดยเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เด็กจะเข้าเรียนเมื่ออายุ 7 ปี ใช้เวลาเรียน 5 ปี นักเรียนต้องเรียน 6 วันต่อสัปดาห์ แบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษาต่อปี โปรแกรมพลศึกษาจะรวมถึงการออกกำลังกายตอนเช้าและการออกกำลังกายแต่ละวันให้เหมาะสมกับระดับอายุ และต้องเรียนวิชาพลศึกษาคาบละ 45 นาที จำนวน 2 คาบต่อสัปดาห์ โดยเป็นวิชาบังคับมีกิจกรรมพลศึกษาวันละ 1 ชั่วโมงหลังเลิกเรียน ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใช้เวลา 3 ปี มัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี และต้องเรียน 6 วันต่อสัปดาห์ เช่นเดียวกับระดับประถมศึกษา นักเรียนทุกคนต้องออกกำลังกายตอนเช้า ตอนกลางวัน และเรียนวิชาพลศึกษาคาบละ 50 นาที จำนวน 2 คาบต่อสัปดาห์

นอกจากนี้ประเทศจีนยังมีโรงเรียนพลศึกษานอกเวลาเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนกีฬากระจายอยู่ตามมณฑลต่างๆ โดยรับนักเรียนเข้าเรียนตั้งแต่ชั้นพื้นฐานอายุ 5-6 ปี ชั้นสูงไม่เกิน 16-17 ปีหลักสูตรประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 9 ปี นักเรียนทุกคนต้องอยู่ประจำกินนอน โดยรัฐบาลเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ และอนุญาตให้กลับไปเยี่ยมบ้านได้สัปดาห์ละ 1 วัน คือวันเสาร์ การเรียนจะเรียนครึ่งวัน เข้าเป็นวิชาสามัญ โดยเดินทางไปเรียนสมทบกับโรงเรียนสามัญที่อยู่ใกล้เคียง และครึ่งวันบ่ายจะกลับมาฝึกซ้อมกีฬาจนถึงเย็น ภายในบริเวณโรงเรียนมีโรงฝึกกีฬาและอุปกรณ์ที่ทันสมัย สามารถฝึกกีฬาได้ตลอดทั้งปี นักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนนี้จะถูกส่งไปศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนกีฬาในประเทศจีน จึงเป็นแม่แบบให้แก่โรงเรียนกีฬาของไทยในเวลาต่อมา ซึ่งจัดเป็น 2 รูปแบบเช่นเดียวกับประเทศจีน กล่าวคือ โรงเรียนกีฬาแบบเต็มรูปแบบมี 1 แห่ง คือ โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

โรงเรียนกีฬารูปแบบประหยัดมี 10 แห่ง คือ

1. โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น
2. โรงเรียนกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี
3. โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช
4. โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครสวรรค์
5. โรงเรียนกีฬาจังหวัดศรีสะเกษ
6. โรงเรียนกีฬาจังหวัดอ่างทอง

7. โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง
8. โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี
9. โรงเรียนกีฬาจังหวัดยะลา
10. โรงเรียนกีฬาจังหวัดตรัง

ในการบริหารจัดการโรงเรียนกีฬาแบบเต็มรูปแบบมีการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา จัดการเรียนการสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาพลศึกษาและกีฬา รวมทั้งการฝึกซ้อมและการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางการกีฬา ทำให้มีความคล่องตัวในการจัดโปรแกรมการเรียนวิชาต่างๆให้สอดคล้องและเอื้อต่อกันทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน หรือในบางช่วงเวลาที่ต้องมีการเก็บตัวหรือฝึกซ้อมเป็นพิเศษ หรือการสอนพิเศษ ซึ่งสามารถดำเนินการได้สะดวก ส่วนโรงเรียนกีฬารูปแบบประหยัดมีการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จัดการเรียนการสอนเฉพาะวิชาพลศึกษาและการกีฬา ส่วนวิชาสามัญเรียนร่วมกับสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญ (เดิม) เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณด้านบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิชาสามัญซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระการจัดการศึกษาในโรงเรียน และเป็นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นร่วมกันเพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

ต่อมามีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถาบันพลศึกษา พ.ศ. 2548 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 มีผลทำให้โรงเรียนกีฬาเปลี่ยนมาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งปัจจุบันมีทั้งหมดจำนวน 11 แห่ง โดยเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบเต็มรูปแบบทั้งวิชาสามัญและวิชาพลศึกษาเหมือนกันทุกโรงเรียน

2. วัตถุประสงค์การจัดตั้งโรงเรียนกีฬา

จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการยกระดับและพัฒนามาตรฐานทางการกีฬาให้ทัดเทียมนานาชาติด้วย การส่งเสริมการกีฬาอย่างกว้างขวางและทั่วถึงตลอดจนเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและพัฒนามาตรฐานการกีฬา ให้มีขีดความสามารถในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬากับนานาชาติได้ดียิ่งขึ้น โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2533 เห็นชอบในหลักการ

ประกาศตั้งโรงเรียนกีฬาแบบเต็มรูปแบบโดยจัดตั้งที่จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นแห่งแรก ดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญและฝึกสอนกีฬาในลักษณะโรงเรียนประจำ และต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2536 เห็นชอบในหลักการ ให้มีโครงการจัดตั้งโรงเรียนกีฬารูปแบบประหยัดให้ดำเนินการให้ครบทุกเขตการศึกษา โดยให้กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาพลานามัยและฝึกกีฬา กรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ จัดการเรียนการสอนวิชาสามัญให้กับนักเรียนของโรงเรียนกีฬาในลักษณะของโรงเรียนประจำ รวม 11 แห่ง ในเขตการศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

เขตการศึกษา 2 โรงเรียนกีฬาจังหวัดยะลา

เขตการศึกษา 3 โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช

เขตการศึกษา 4 โรงเรียนกีฬาจังหวัดตรัง

เขตการศึกษา 5 โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

เขตการศึกษา 6 โรงเรียนกีฬาจังหวัดอ่างทอง

เขตการศึกษา 7 โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครสวรรค์

เขตการศึกษา 8 โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง

เขตการศึกษา 9 โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น

เขตการศึกษา 10 โรงเรียนกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี

เขตการศึกษา 11 โรงเรียนกีฬาจังหวัดศรีสะเกษ

เขตการศึกษา 12 โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี

3. ลักษณะของโรงเรียนกีฬา

- 1). จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรระดับช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 - ม.3) ถึงระดับช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 - ม.6) ของกระทรวงศึกษาธิการ
- 2). เป็นโรงเรียนประจำ (กิน-นอน)
- 3). นักเรียนทุกคนได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลด้านค่าใช้จ่ายทางการศึกษา อาหาร เครื่องนุ่งห่ม การดูแลรักษา และส่งเสริมสุขภาพ อุปกรณ์การเรียนตามความจำเป็น
- 4). เป็นโรงเรียนสหศึกษารับนักเรียนทั้งหญิงและชาย

4. หน้าที่และความรับผิดชอบของโรงเรียนกีฬามีดังนี้

1. จัดการศึกษาตามหลักสูตรระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับนักเรียนที่มีความถนัดและความสามารถพิเศษทางการกีฬาให้มีโอกาสได้รับการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางการกีฬาให้ถึงขีดสูงสุดไปพร้อมกับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
2. เตรียมและผลิตนักกีฬาให้มีความสามารถและมีสุขภาพเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับชาติและระดับนานาชาติให้ทัดเทียมนานาชาติ
3. ศึกษา ทดลอง ค้นคว้า วิเคราะห์และวิจัย เพื่อพัฒนาการกีฬาและนักกีฬาของประเทศ กีฬาเพื่อการแข่งขัน และกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

5. การจัดการศึกษาของโรงเรียนกีฬา

โรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาดำเนินการจัดการเรียนการสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาพลศึกษาและกีฬา ได้นำเทคนิคหลักวิชาการมาบูรณาการเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการฝึกกีฬาสู่ความเป็นเลิศโดยใช้หลักการทั้งหมด 4 ด้าน

1. หลักวิทยาศาสตร์การแพทย์ โรงเรียนกีฬามีแพทย์ และพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านคอยตรวจรักษา ส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพ ตลอดจนการเจริญเติบโตอย่างสม่ำเสมอ

2. หลักการวิทยาศาสตร์การกีฬา ทางโรงเรียนกีฬาจะนำหลักการทางวิทยาศาสตร์การกีฬา มาใช้ในการเสริมสร้างสมรรถภาพ การทดสอบสมรรถภาพ การฟื้นฟูสุขภาพ การบำบัดการป้องกัน การบาดเจ็บและการพัฒนาความสามารถทางกีฬาโดยมีเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีบุคลากร ที่มีความรู้ความสามารถประจำอยู่ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา

3. หลักการพลศึกษาและการกีฬาโรงเรียนกีฬา ได้นำหลักการด้านพลศึกษาและการกีฬามา ใช้ในการฝึกสอนกีฬา โดยมีอาจารย์ผู้สอนกีฬาที่มีความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ และมีผลงานใน การฝึกกีฬาในแต่ละชนิดกีฬา ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศรับผิดชอบในการฝึกซ้อม

4. หลักการศึกษาโรงเรียนกีฬา ได้จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของ กระทรวงศึกษาธิการเหมือนโรงเรียนทั่วไปทุกประการ โดยมีอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถและ เชี่ยวชาญในแต่ละสาขารับผิดชอบในการสอน โดยสอนในชั้นเรียนและสอนพิเศษที่หอพัก ใช้อุปกรณ์ การสอนและเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการสอนอยู่เสมอ มุ่งเน้นให้นักเรียนมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม แสติปัญญาไปพร้อมๆกัน ตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาของชาติ

ปรัชญา

มุ่งพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศด้านกีฬา พัฒนาคุณธรรม มีมาตรฐานด้าน วิชาการ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สำหรับโรงเรียนกีฬา มุ่งพัฒนาศักยภาพ ผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศด้านกีฬา เพื่อเป็นกำลังของชาติ และเป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็น ต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐาน ความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สำหรับโรงเรียนกีฬา มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติและเพื่อความเป็นเอกลักษณ์ในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬา มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณธรรมและมีความสามารถทางการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรจัดการศึกษาในระบบให้ผู้มีความสามารถพิเศษทางการกีฬามีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์ได้

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สำหรับโรงเรียนกีฬา มุ่งพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศด้านกีฬา เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข เพื่อการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีความสามารถในการเสริมสร้างตนเองให้มีศักยภาพสูงสุดทางด้านกีฬา และมีจิตวิญญาณในการแข่งขันกีฬา
2. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
4. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย รักการออกกำลังกาย

5. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและ การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

6. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สำหรับโรงเรียนกีฬา มุ่งพัฒนาผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬาให้เป็นมนุษย์ที่มีสมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความรู้ ความสามารถในทางการกีฬาควบคู่ไปกับวิทยาการด้านต่าง ๆ มีความสุข มีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนกีฬา มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการด้านกีฬา เป็นความสามารถในการพัฒนาตนเองด้านกีฬา เพื่อให้ถึงศักยภาพสูงสุดแห่งตน มีความสามารถในการเล่นและการแข่งขันเฉพาะชนิดกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักกีฬาและมีจิตวิญญาณในการแข่งขันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ มีความสามารถในการเสริมสร้างสมรรถภาพกลไกและสมรรถภาพจิตเพื่อศักยภาพทางด้านกีฬา เข้าใจปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของนักกีฬา และสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม

2. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและ

ความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเอง และสังคม

3. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

4. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

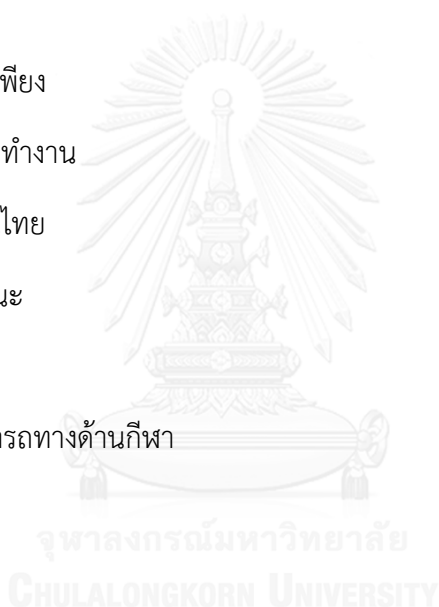
5. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

6. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนกีฬา มุ่งพัฒนาผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬา ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ
9. มีสุขภาพดี
10. มีความสามารถทางด้านกีฬา

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ ทักษะสำคัญ และคุณลักษณะ

ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ที่มา: (สุดาวรรณ เครือพานิช, 2555)

6. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งการศึกษา การเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

2.3 กิจกรรมแข่งขันกีฬาภายใน กีฬาระหว่างโรงเรียน การแข่งขันกีฬานอกโรงเรียนทั้งระดับชาติและนานาชาติ

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม กิจกรรมกีฬาเพื่อสังคม

7. โครงสร้างการบริหารโรงเรียนกีฬาและขอข่ายการบริหาร

การจัดองค์กรการบริหารโรงเรียนกีฬาตามประกาศสถาบันพลศึกษา เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสถาบันพลศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551 แบ่งระบบการบริหารงานภายในโรงเรียนกีฬาเพื่อให้ดำเนินงานบรรลุเป้าหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ภายในโรงเรียนจึงมีตำแหน่งที่มีหน้าที่สายบริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ จำนวน 3 ฝ่ายดังนี้

1. ฝ่ายบริหาร งานในฝ่ายมี 11 งานประกอบด้วย งานสารบรรณ งานการเงินและบัญชี งานพัสดุ งานอาคารสถานที่ งานวางแผนและพัฒนา งานยานพาหนะ งานโภชนาการ งานพยาบาลและสุขอนามัย งานบุคคลและสวัสดิการ งานประชาสัมพันธ์ งานบริการชุมชน

2. ฝ่ายวิชาการ งานในฝ่ายมี 8 งานประกอบด้วย งานหลักสูตรและการสอน งานทะเบียนและวัดผล งานห้องสมุด งานนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา งานสารสนเทศ งานส่งเสริมเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรม งานวิจัยการศึกษาผลิตเอกสารและตำรา งานแนะแนวและบริการการศึกษา

3. ฝ่ายพัฒนาการกีฬาและกิจการนักเรียน งานในฝ่ายมี 10 งาน ประกอบด้วย งานส่งเสริมกีฬาสู่ความเป็นเลิศ งานสถิติข้อมูลและทะเบียนนักกีฬา งานศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา งานกายภาพบำบัดและวิจัยการกีฬา งานพัฒนาบุคลิกภาพนักเรียน งานกิจกรรมนันทนาการ งานวิเทศสัมพันธ์ งานหอพักนักเรียน งานวัสดุเครื่องแต่งกายและซักรีด งานสถานักเรียน

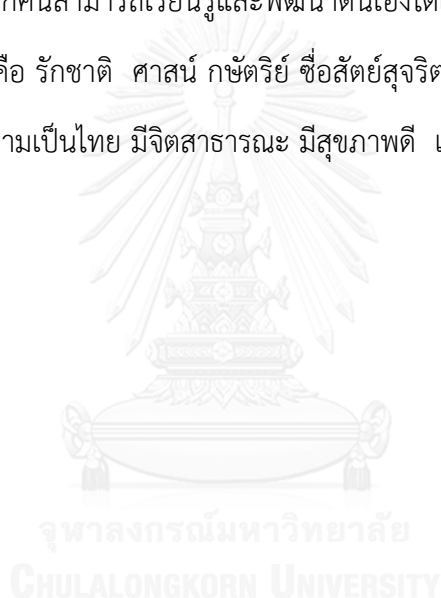
จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงเรียนกีฬาดังกล่าว หากสรุปโดยภาพรวมแล้วนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนกีฬาทุกคนนั้นคือเป้าหมายของการเป็นตัวแทนนักกีฬาระดับชาติตามที่โรงเรียนและประเทศชาติได้ตั้งเป้าหมายไว้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ นักเรียนจึงไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น โดยรัฐบาลจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการจัดการศึกษาทั้งสิ้น และ

นอกจากนี้ยังเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ อย่างดี ยิ่งและคุ้มค่ากับการลงทุน

ดังนั้นโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงจำเป็นต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน โดยมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนที่มีความถนัดและความสามารถพิเศษทางการกีฬามีโอกาสได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอัจฉริยภาพแห่งตนให้ถึงขีดสูงสุดไปพร้อมกับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยนำแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่สำนักงานปฏิรูปการศึกษา และคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ , 2546)

สรุป แนวคิดพื้นฐานในการตั้งโรงเรียนกีฬาเริ่มมาจากประเทศจีน โดยประเทศจีนได้ตั้งคณะกรรมการพลศึกษาและการกีฬาแห่งชาติขึ้นเป็นหน่วยงานระดับสูงสุด มีหน้าที่ปฏิบัติงานด้านพลศึกษาและการกีฬาของชาติซึ่งตั้งอยู่ที่กรุงปักกิ่ง มีระดับเทียบเท่ากระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติงานภายใต้การแนะนำของคณะกรรมการ หน่วยงานนี้จะรับผิดชอบด้านการวางนโยบายและแผนงานตลอดจนงบประมาณของการพลศึกษาและการกีฬาทั่วประเทศ รวมถึงให้การสนับสนุนองค์กรกีฬาระดับชาติ ประเทศไทยจึงนำรูปแบบการจัดตั้งโรงเรียนกีฬาและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของประเทศจีนเป็นแม่แบบให้แก่โรงเรียนกีฬาของไทย ซึ่งมีการจัดออกเป็น 2 รูปแบบ เช่นเดียวกับประเทศจีน กล่าวคือ โรงเรียนกีฬาแบบเต็มรูปมี 1 แห่ง คือ โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โรงเรียนกีฬารูปแบบประหยัคมี 10 แห่ง คือ โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี โรงเรียนกีฬาจังหวัดตรัง โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครสวรรค์ โรงเรียนกีฬาจังหวัดยะลา โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง โรงเรียนกีฬาจังหวัดศรีสะเกษ โรงเรียนกีฬาจังหวัดอ่างทอง และโรงเรียนกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์จัดตั้งขึ้นเพื่อยกระดับและพัฒนามาตรฐานทางการกีฬาให้ทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ ด้วยการส่งเสริมการกีฬาอย่างกว้างขวางและทั่วถึงตลอดจนเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและพัฒนามาตรฐานการกีฬา ให้มีขีดความสามารถในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬากับนานาชาติได้ดียิ่งขึ้น มีลักษณะแตกต่างจากโรงเรียนธรรมดาทั่วไป คือ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรระดับช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 - ม.3) ถึงระดับช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 - ม.6) เป็น

โรงเรียนประจำ (กิน-นอน) นักเรียนทุกคนได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลด้านค่าใช้จ่ายทางการศึกษา อาหาร เครื่องนุ่งห่ม การดูแลรักษา และส่งเสริมสุขภาพ อุปกรณ์การเรียนตามความจำเป็น เป็นโรงเรียนสหศึกษารับนักเรียนทั้งหญิงและชาย มีวิสัยทัศน์เพื่อมุ่งพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความ เป็นเลิศด้านกีฬา เพื่อเป็นกำลังของชาติ และเป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ 10 ประการ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มีสุขภาพดี และมีความสามารถทางด้านกีฬา

ตอนที่ 2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

Thomas Lickona (1992) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ค่านิยม และคุณลักษณะที่ศิษย์ของบุคคลที่โรงเรียนต้องจัดไว้ให้นักเรียนได้เรียน

Tony Devine and others (2001) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ค่านิยม ความเชื่อ คุณงามความดี ปทัสถานที่ต้องปลูกฝังให้กับนักเรียน

ลีลา สุวรรณนิมิต (2533) ได้ให้ความหมายของคำว่า “คุณลักษณะ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Characteristics มีความหมายตามประมวลบัญญัติศัพท์ทางการศึกษาของกรมวิชาการว่า หมายถึง “ลักษณะ” เช่น ความแจ่มใส ร่าเริงเป็นลักษณะอย่างหนึ่งที่ครูควรปลูกฝังให้มีอยู่ในตัวเอง

พงษ์ศิริ แก้วขอนแก่น (2546) ได้ให้ความคิดเห็นว่า คุณลักษณะหมายถึง ลักษณะส่วนตัว หรือพฤติกรรมที่แสดงออกมาของบุคคลแต่ละบุคคลที่บ่งบอกถึงลักษณะประจำตัวของบุคคลเหล่านั้น ให้ปรากฏแก่ผู้อื่น

ยนต์ ชุ่มจิต (2544) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะประจำที่ศิษย์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นนั่นเอง ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงคำว่า คุณธรรม ซึ่งหมายถึง สมบัติ ฝ้ายดี ความงามที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละบุคคล โดยยึดถือจนเป็นนิสัย และเป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงามของบุคคลทั่วไป

พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ) (2529) ได้อธิบายว่า คุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติฝ้าย ดี เป็นที่ตั้งหรือเป็นประโยชน์แก่สันติภาพหรือสันติสุข คุณธรรมเป็นส่วนที่ต้องอบรมโดยเฉพาะ หรือให้เหมาะสมกับที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ(พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2543) ที่กล่าวว่า คุณธรรม คือ ธรรมที่เป็นคุณความดีงาม

กวี วงศ์พุด (2539) ได้ให้ความหมายว่า คุณลักษณะเป็นการแสดงการกระทำตามคุณสมบัตินี้ ของตนเองออกมาให้เห็น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น นักวิชาการได้ให้ความหมายไปในทางเดียวกันว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ คุณธรรม คุณงาม ความดี ที่บุคคลควรยึดมั่นในการประพฤติปฏิบัติตนที่สังคมบุคคลทั่วไปมุ่งหวังให้เกิดขึ้นนั่นเอง

2. ลักษณะสำคัญของพฤติกรรมด้านคุณลักษณะ

วัลลภ กันทรัพย์ และคณะ (2530) กล่าวว่า พฤติกรรมด้านคุณลักษณะมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์หรือความรู้สึก (feeling/emotion) การแสดงออกของพฤติกรรมนี้มีอยู่ในทุกๆ คนและอาจเปลี่ยนได้รวดเร็วตามเงื่อนไข หรือสถานการณ์แวดล้อม พฤติกรรมที่แสดงออกมีทั้งเป็นธรรมชาติ หรือเป็นการเสแสร้งตามเจตนาของผู้แสดง ดังนั้นในการประเมิน หรือสังเกตพฤติกรรมของบุคคลในด้านนี้ จะต้องพยายามประเมินเฉพาะพฤติกรรมที่แสดงออกจริงๆ ตามธรรมชาติเท่านั้น

2. เป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะเฉพาะตัว (typical) บุคคลแต่ละคนจะมีลักษณะการแสดงออกของพฤติกรรมเฉพาะตัว ไม่อาจลอกเลียนหรือถ่ายทอดสู่กันและกันได้ง่ายๆ และเมื่อมีบุคคลพัฒนาไปจนถึงขั้นสูงสุดของการพัฒนาแล้วจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากจะเปลี่ยนแปลงในเวลาอันสั้นเพราะได้กลายเป็นลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลนั้นไปแล้ว การจะตัดสินความถูกหรือผิดของพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งนั้นจะไม่สามารถทำได้ในทันที นอกจากจะตัดสินโดยใช้เกณฑ์ปกติหรือมาตรฐานของกลุ่มสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ เพื่อหาข้อมูลว่าการแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นที่พึงปรารถนาในสังคมหรือไม่เท่านั้น เมื่อสังคมเปลี่ยนไปหรือต่างสังคมเกณฑ์ปกติหรือมาตรฐานย่อมเปลี่ยนไป ผลการตัดสินว่าเป็นที่พึงปรารถนาหรือไม่ ก็อาจจะเปลี่ยนไปได้เช่นเดียวกัน

3. เป็นพฤติกรรมที่มีทิศทางของการแสดงออก (direction) ทิศทางของการแสดงออกของพฤติกรรมมีสองทางคือ พฤติกรรมทิศทางบวก เช่น รัก ขยัน ซื่อสัตย์ ฯลฯ และพฤติกรรมทิศทางลบ เช่น เกลียด ขี้เกียจ คดโกง ฯลฯ โดยทั่วไปพฤติกรรมทิศทางบวกจะเป็นที่พึงปรารถนามากกว่าพฤติกรรมทางด้านลบ แต่ในบางครั้งสังคมก็ต้องการพฤติกรรมทางลบ เช่น เกลียดอบายมุข ไม่ชอบเที่ยวเตร่ รังเกียจความสกปรก เป็นต้น

4. เป็นพฤติกรรมที่มีระดับความเข้มข้น (intensity) พฤติกรรมของบุคคลอาจแตกต่างกันออกไปได้ตามระดับความเข้ม เช่น รักมาก รักน้อย ขยันมาก ขยันน้อย ซื่อสัตย์มาก ซื่อสัตย์น้อย เป็นต้น ดังนั้นแม้ว่าบุคคลสองคน จะมีความรู้สึกหรืออารมณ์อันใดในขณะใดขณะหนึ่งเหมือนกัน หรือมีลักษณะประจำตัวเช่นเดียวกัน ก็อาจจะแตกต่างกันในระดับความเข้มของอารมณ์ ลักษณะเช่นนี้เปรียบได้กับพฤติกรรมด้านความรู้ ความคิดที่มี รู้มาก รู้น้อย เข้าใจมาก เข้าใจน้อย

5. เป็นพฤติกรรมเกิดขึ้นโดยมีเป้า (target) บุคคลจะเกิดความรู้สึกหรืออารมณ์ขึ้นมาลอยๆ ไม่ได้จะมีเป้าเสมอ เป้านี้อาจเป็นคนหรือสัตว์หรือสิ่งของหรือสภาวะใดๆ ก็ได้ เช่น บุคคลจะเกิดอารมณ์รัก เกิดความขยัน เกิดความขี้เกียจขึ้นมาลอยๆไม่ได้จะต้องมีเป้า เช่น รักเพื่อน รักคู่รัก ขยันทำงานบ้าน ขยันเรียนขี้เกียจดูหนังสือ และเมื่อเปลี่ยนเป้าแล้วความรู้สึกหรืออารมณ์นั้นอาจจะเปลี่ยนได้ ทั้งทิศทางหรือความเข้ม เช่น รักเพื่อนถ้าเปลี่ยนจากเพื่อนคนหนึ่งเป็นอีกคนหนึ่งอาจเปลี่ยนจากรักมากเป็นรักน้อย หรือแม้แต่จะเปลี่ยนจากรักเป็นเกลียดก็ได้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณธรรม และจริยธรรม

ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ (2551) กล่าวว่า จากความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นเห็นได้ว่า คำว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จะเกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมซึ่งเป็นคุณลักษณะด้านจิตพิสัยเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลเกี่ยวข้องกับสังคม อารมณ์ ความรู้สึกที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมตามที่สังคมต้องการ

กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (2538) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง ลักษณะนิสัยอันเป็นผลมาจากการฝึกอบรมด้วยหลักแห่งจริยธรรมที่มีลักษณะที่ค่อนข้างถาวรและสามารถแสดงออกให้ผู้อื่นสามารถสัมผัสได้ดี เช่น ความอ่อนโยน ความมีระเบียบ ความมีน้ำใจ ความเป็นคนใจกว้าง การตรงต่อเวลา การใฝ่หาความรู้ เป็นต้น

พระธรรมปิฎก (ประยุทธิ์ ปยุตโต) อ้างถึงใน จิตงานง รัตนสกุล (2538) กล่าวว่าคุณธรรมเป็นคุณสมบัติของจิตใจ คือ เป็นสภาพจิตที่ตั้งงามที่อยู่ในใจ

ส่วน “จริยธรรม” แยกออกเป็น จริย + ธรรม ซึ่งคำว่า จริย หมายถึง ความประพฤติหรือ กิริยาที่ควรประพฤติ ส่วนคำว่า ธรรม มีความหมายหลากหลายประการ เช่น คุณความดี, หลักคำสอน

ของศาสนา, หลักปฏิบัติ เมื่อนำคำทั้งสองมารวมกันเป็นจริยธรรม จึงมีความหมายตามตัวอักษรว่า “หลักแห่งความประพฤติ” จริยธรรม เป็นสิ่งที่ควรประพฤติ มีที่มาจากบทบัญญัติหรือคำสั่งสอนของศาสนา หรือใครก็ได้ที่เป็นผู้มีจริยธรรม และได้รับความเคารพนับถือมาแล้ว มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (2544): ออนไลน์

ทศนา เขมมณี (2546) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า เป็นการแสดงออกทางประพฤติปฏิบัติ ซึ่งเป็นรูปธรรม

จากความหมายของคุณธรรมและจริยธรรมดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าคุณธรรม เป็นคุณสมบัติทางใจของแต่ละคนซึ่งเป็นนามธรรม แต่จริยธรรมเป็นการแสดงออกทางความประพฤติปฏิบัติซึ่งเป็นรูปธรรม หากคนมีคุณธรรมก็สะท้อนออกมาเป็นการประพฤติปฏิบัติที่ดีงามซึ่งเป็นจริยธรรมนั่นเอง ส่วนคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสุดท้าย การปลูกฝังคุณธรรมจะเป็นขั้นแรก จริยธรรมเป็นการแสดงออกทางคุณธรรม เมื่อคนได้ประพฤติ ปฏิบัติจนติดเป็นนิสัยก็จะเป็นคนที่มีลักษณะที่ดีงามหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั่นเอง

4. ความสำคัญของลักษณะอันพึงประสงค์

หากสมาชิกทุกคนในสังคมเป็นคนดี มีคุณธรรม สังคมนั้นก็จะพบแต่ความสุข ความร่มเย็น และมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้ (พรรัตนถน เพชรวิวรรณ์ , 2545)

1. ประโยชน์ตน

1.1 ทำให้ตนเองมีชีวิตที่ร่มเย็น ไม่เดือดร้อนใจ ไม่ต้องอยู่อย่างหวาดระแวง เพราะตนเองไม่ได้เบียดเบียนผู้ใด มีแต่จะสร้างประโยชน์สุขให้แก่สังคมและผู้อื่น

1.2 ทำให้ตนเองมีความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตส่วนตัว และการงานอาชีพ มีความมั่นคงก้าวหน้า

1.3 ได้รับการยกย่องสรรเสริญเทิดทูนบูชาจากบุคคลทั่วไป

1.4 ครอบครัวอบอุ่น มีความสุข ฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง

2. ประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

2.1 ประโยชน์ต่อสถาบัน เช่น

- 1) สถาบันครอบครัวของตน ได้รับการยกย่องสรรเสริญจากบุคคลทั่วไป
- 2) สถาบันการศึกษาหรือสถาบันที่ประกอบอาชีพธุรกิจมีชื่อเสียง ทำให้บุคคลอื่นศรัทธา เลื่อมใส
- 3) สถาบันหรือหน่วยงานที่ตนเองสังกัดมีความเจริญก้าวหน้า ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะสมาชิกทุกคนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม

2.2 ประโยชน์ต่อชุมชน เช่น

- 1) สังคมได้รับความสงบสุข เพราะทุกคนเป็นคนดีมีคุณธรรม
- 2) สังคมได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เพราะสมาชิกทุกคนต่างทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ

2.3 ประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง เช่น

- 1) สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความมั่นคง เพราะประชาชนมีความจงรักภักดี และเห็นความสำคัญของสถาบันดังกล่าวอย่างแท้จริง
- 2) ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของชาติมีความมั่นคงถาวร เพราะทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และเต็มใจยึดถือปฏิบัติตาม

จากความสำคัญหลายประการดังกล่าว ดังนั้น ทุกคนควรปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้เกิดกับเด็กหรือผู้เรียน เพื่อให้เด็กได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าต่อไป

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรส่งเสริมให้กับนักเรียน

Tony Devine and others (2001) เสนอว่า ความรักที่แท้จริง (True Love) เป็นแนวคิดทางจริยธรรม ที่จะทำให้เกิดคุณลักษณะที่ดีงามเกิดตามมา ความรักที่ถูกต้องจะทำให้เด็กคิดถึงผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว เพราะความรักที่ถูกต้องไม่มีเงื่อนไข ไม่ต้องการสิ่งตอบแทน ความรักที่ถูกต้องนั้นจะทำให้รู้จักการยอมรับให้ผู้อื่นชนะ ยอมรับความผิดพลาดของตนเอง และผู้อื่นได้ และแนวคิดของความรักที่ถูกต้อง (True Love) เป็นแก่นหลักของค่านิยมสากลโดยทั่วไปคัมภีร์พระไตรปิฎกของพุทธศาสนา ได้กล่าวถึง ลักษณะของคนดี หรือคนที่แท้ ซึ่งมีคุณสมบัติของความเป็นที่สมบูรณ์ ต้องประกอบด้วย ธรรม 7 ข้อ เรียกว่าสัปปุริสธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2548) คนที่มีธรรมหรือ

คุณสมบัติ 7 ประการ ถือว่าเป็นคนสมบูรณ์แบบ หรือมนุษย์โดยสมบูรณ์ เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณค่าอย่างแท้จริงของมนุษยชาติ ธรรมหรือคุณสมบัติ 7 ดังนี้

1. ฉัมมัณฺญุตตา รู้หลักและรู้จักเหตุ คือรู้หลักการและกฎเกณฑ์ของสิ่งทั้งหลาย ที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิต ในการปฏิบัติกิจหน้าที่และดำเนินกิจการต่างๆ รู้เข้าใจสิ่งที่ตนจะต้องประพฤติปฏิบัติตามเหตุผล เช่น รู้ว่า ตำแหน่ง ฐานะ อาชีพ การงานของตน มีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างไร มีอะไรเป็นหลักการ จะต้องทำอะไร อย่างไร จึงจะเป็นเหตุให้บรรลุถึงผลสำเร็จที่เป็นไปตามหน้าที่และความรับผิดชอบนั้นๆ ดังนี้ เป็นต้น ตลอดจนถึงขั้นสูงสุดคือรู้เท่าทันกฎธรรมดาหรือหลักความจริงของธรรมชาติ เพื่อปฏิบัติต่อโลกและชีวิตอย่างถูกต้อง มีจิตใจเป็นอิสระ ไม่ตกเป็นทาสของโลกและชีวิตนั้น

2. อตฺถิณฺญุตตา รู้ความมุ่งหมายและรู้จักผล คือรู้ความหมาย และความมุ่งหมายของหลักการที่ตนปฏิบัติ เข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจการที่ตนกระทำ รู้ว่าที่ตนทำอยู่อย่างนั้นๆ ดำเนินชีวิตอย่างนั้นๆ เพื่อประสงค์ประโยชน์อะไร หรือควรจะได้บรรลุถึงผลอะไร ที่ให้มีหน้าที่ ตำแหน่ง ฐานะ การงานอย่างนั้นๆ เขากำหนดวางกันไว้เพื่อความมุ่งหมายอะไร กิจการที่ตนทำอยู่ขณะนี้เมื่อทำไปแล้วจะบังเกิดผลอะไรบ้าง เป็นผลดีหรือผลเสียอย่างไร ดังนี้ เป็นต้น ตลอดจนถึงขั้นสูงสุด คือรู้ความหมายของคติธรรมดา และประโยชน์ที่เป็นจุดหมายที่แท้จริงของชีวิต

3. อตฺตัญฺญุตตา รู้ตน คือ รู้ตามเป็นจริงว่า ตัวเรานั้น ว่าโดยฐานะ ภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ ความถนัดความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น บัดนี้เท่าไร อย่างไร แล้วประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสม และทำการต่างๆให้สอดคล้องถูกต้อง ที่จะสัมฤทธิ์ผล ตลอดจนถึงแก้ไขปรับปรุงตนให้เจริญองงามถึงความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

4. มัตตัญฺญุตตา รู้ประมาณ คือ รู้จักพอดี เช่น รู้จักประมาณในการบริโภค ในการใช้จ่ายทรัพย์ รู้จักความพอดีในการพูด การปฏิบัติกิจและการทำงานต่างๆ ตลอดจนถึงการพักผ่อนนอนหลับและการสนุกสนานรื่นเริงทั้งหลาย ทำการทุกอย่างด้วยความเข้าใจวัตถุประสงค์เพื่อผลดีที่พึงต้องการ โดยมีใจเพียงเพื่อเห็นแก่ความพอใจ ชอบใจ หรือเอาแต่ใจของตน แต่ทำตามความพอดีแห่งเหตุปัจจัยหรือองค์ประกอบทั้งหลาย ที่จะลงตัวให้เกิดผลดีงามตามที่มองเห็นด้วยปัญญา

5. กาลัญญตา รู้กาล คือรู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่พึงใช้ในการประกอบกิจ ทำหน้าที่การงาน ปฏิบัติการต่าง ๆ และเกี่ยวข้องกับผู้อื่น เช่น รู้ว่าเวลาไหนควรทำอะไร อย่างไรและทำให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะเวลา ให้ถูกเวลา ตลอดจนรู้จักการเวลา และวางแผนการใช้กาลเวลาอย่างได้ผล

6. ปริสัญญตา รู้ชุมชน คือ รู้จักถิ่น รู้จักที่ชุมชน และชุมชน รู้กาลอันควรประพฤติปฏิบัติในถิ่นที่ชุมชน และต่อชุมชนนั้นว่าชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหา ควรต้องกริยาอย่างนี้ ควรต้องพูดอย่างนี้ ชุมชนนี้มีระเบียบวินัยอย่างนี้ มีวัฒนธรรมประเพณีอย่างนี้ มีความต้องการอย่างนี้ ควรเกี่ยวข้อง ควรต้องสังเคราะห์ ควรรับใช้ควรบำเพ็ญประโยชน์ให้อย่างนี้ ๆ เป็นต้น

7. ปุคคลัญญตา รู้บุคคลคือ รู้จักและเข้าใจความแตกต่างแห่งบุคคลว่า โดยอัธยาศัยความสามารถและคุณธรรมเป็นต้น ใคร ๆ หยิ่งหรือหย่อนอย่างไร และรู้จักที่จะปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ด้วยดีว่าควรจะคบหรือไม่ ได้คิดอะไร จะสัมพันธ์เกี่ยวข้อง จะช่วยยกย่อง จะตำหนิ หรือจะแนะนำสั่งสอนอย่างไร จึงจะได้ผลดังนี้เป็นต้น

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (2550) ได้เสนอคุณลักษณะที่เป็นคุณธรรมไว้ ดังนี้

1. ความรอบรู้ (Prudence) ความรอบรู้ หมายถึง การเล็งเห็น หรือการหยั่งรู้ได้งานชัดเจนว่าอะไรควรประพฤติ อะไรไม่ควรประพฤติ การแสวงหาความรู้มีส่วนช่วยในการเกิดความรู้รอบ ความรู้รอบอันลึกซึ้งซึ่งส่วนมากเกิดจากการคิดคำนึงและประสบการณ์

2. ความเข้มแข็ง (Fortitude, Courage) ความเข้มแข็งทางกายภาพ ได้แก่ กล้าเสี่ยงความยากลำบาก อันตราย และความตาย เพื่ออุดมการณ์ ความเข้มแข็งทางจิตใจ ได้แก่ กล้าเสี่ยงการถูกเข้าใจผิด กล้าเผชิญการใส่ร้ายและการเยาะเย้ย โดยมั่นใจว่าตนทำดี

3. ความพอเพียง (Sufficiency, Temperance) หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

4. ความยุติธรรม (Justice) ได้แก่ การให้แก่ทุกคนและแต่ละคนตามความเหมาะสม

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์และคณะ (2550) ได้เสนอคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับนักเรียนในสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ ต้องประกอบด้วย 4 ร. ดังนี้

1. รู้ทันรู้นำโลก (Smart Consumer)

1.1 ทักษะในการแสวงหา คัดสรร สร้างความรู้ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ การแสวงหา ประสบการณ์ใหม่ๆ อยู่เสมอ การแยกแยะการรับรู้ได้อย่างละเอียดรอบคอบ มีความใจกว้างยอมรับ และเรียนรู้สิ่งใหม่ คัดสรรการเรียนรู้อย่างมีวิจารณญาณ

1.2 ทักษะการใช้และการจัดการความรู้ การนำสิ่งที่เรียนรู้มาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมโดย ใช้ไหวพริบ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรอง พิจารณาและประมวลความรู้อย่างรอบคอบ

1.3 ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความสามารถในการสังเกต ตั้งคำถามเกี่ยวกับ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว และสามารถตั้งสมมุติฐานอันนำไปสู่การค้นหารวบรวมหลักฐานหรือ ข้อมูล สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม รู้จักใช้แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย

1.4 ทักษะในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา มีความสามารถในการจำแนกแยกแยะ ความคิด และความรู้สึก ใช้เหตุผลในการประเมินและตัดสินใจปัญหา มีความสามารถในการปฏิบัติตนได้ถูกต้อง เหมาะสมตามกาลเทศะ

1.5 ทักษะทางภาษาและการสื่อสาร มีความสามารถในการใช้ภาษาและมีทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียนที่คล่องแคล่ว มีประสิทธิภาพทั้งภาษาแม่และภาษาต่างประเทศและการเป็นบุคคลที่มี มารยาทที่ดีในการเป็นผู้ฟังและผู้พูด

2. เรียนรู้ชำนาญ เชี่ยวชาญปฏิบัติการ (Breakthrough Thinker)

2.1 การคิดใหม่ การคิดสร้างสรรค์ การคิดแจ่มแจ้งตลอด คิดนอกกรอบ มองเห็นสิ่งต่างๆ ใน แง่มุมใหม่ๆ มีการนำความรู้เดิมปรับเข้ากับความรู้ใหม่

2.2 จิตมุ่งคุณภาพ และความเป็นเลิศ เป็นผู้มีความพากเพียร ตั้งใจ และมุ่งมั่นในการทำงาน ให้ประสบผลสำเร็จตามตั้งวัตถุประสงค์ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรค เพื่อรักษาคุณภาพของงาน อย่างสม่ำเสมอ

3. รวมพลังสร้างสรรค์สังคม (Social Concern)

3.1 การทำงานแบบร่วมมือเป็นทีมและสร้างเครือข่าย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีอัธยาศัยไมตรี คิดถึงใจเขาใจเรา มีการประนีประนอมความคิด ยืดหยุ่นและอดทน เพื่อให้งานสำเร็จและดำรง ความสัมพันธ์ที่ดี

3.2 การบริหารจัดการ ความสามารถในการจัดระบบและวางแผนการทำงานให้บรรลุผลที่ดีเยี่ยม การจัดการอารมณ์ ความโกรธ และการลดความขัดแย้งระหว่างบุคคล

3.3 การแข่งขัน อดทน สู้สิ่งยาก เรียนรู้ถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ทำงานด้วยความหนักเบาเอาสุ และมีความเจตคติที่ดีต่องานที่ทำ

3.4 การเห็นแก่ส่วนรวม เป็นบุคคลมีจิตสาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ การร่วมแรงร่วมใจที่จะยอมเสียสละประโยชน์เล็กน้อยส่วนบุคคล เป็นผู้ที่มีใจเปิดกว้างรับความถูกต้อง ผิดถูก มีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย วินัย สติ กตัญญู เมตตา อดทน ซื่อสัตย์ ประหยัด ขยัน และไม่เห็นแก่ตัว เป็นผู้ที่รัก เคารพและศรัทธาของสมาชิกในกลุ่ม

4. รักวัฒนธรรมไทย ใฝ่สันติ (Thai Pride)

4.1 รักความเป็นไทย ยึดมั่นในสันติธรรม ภาควินัย เห็นคุณค่าของอัตลักษณ์ไทย รู้จักใช้และเข้าถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างชาญฉลาดและเห็นคุณค่า โดยเฉพาะท้องถิ่นของตนเอง สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง สร้างผลผลิตที่มีคุณค่า และคงความเป็นไทยไว้อย่างสมบูรณ์

Thomas Lickona (1992) ได้เสนอค่านิยมที่ควรส่งเสริมให้กับนักเรียนได้แก่ 1) ความเคารพนับถือ (Respect) และ 2) ความรับผิดชอบ (Responsibility) โดยเขาได้กล่าวว่า ค่านิยมดังกล่าวเป็นแกนหลักของค่านิยมสากลทั่วไป เพราะความเคารพนับถือ และความรับผิดชอบจะช่วยสังคมให้สังคมเป็นสังคมที่ดีมีคุณค่า และมีความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมนักเรียนเพื่อ

1. พัฒนาการความสมบูรณ์ของตนเอง (Healthy personal development)
2. การมีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน (Caring interpersonal relationships)
3. ความมีมนุษยธรรมและสันติสุขโลก (A humane and democratic society)
4. ความยุติธรรมและสันติภาพบนโลก (A just and peaceful world)

ดังนั้นสิ่งที่ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้แก่ความเคารพนับถือ และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ความเคารพนับถือ (Respect)

1.1 ความหมายของความเคารพนับถือ

Thomas Lickona (1992) ได้ให้ความหมายว่า ความเคารพนับถือ (Respect) หมายถึง การเอาใจใส่และให้คุณค่าต่อคน และสิ่งต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนได้แก่ 1) ความเคารพนับถือต่อตนเอง 2) ความเคารพนับถือต่อผู้อื่น และ 3) ความเคารพนับถือต่อสิ่งแวดล้อม

1.2 ความสำคัญของความเคารพนับถือ

1) ความเคารพนับถือต่อตนเอง มีความสำคัญที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดกับทุกคน เพราะความเคารพนับถือตนเองจะทำให้เห็นคุณค่าในตนเอง ไม่นำตัวเองเข้าไปพัวพันกับสิ่งที่จะทำให้ลายตัวเอง เช่น การเสพติด การเสพสุรา เป็นต้น

2) ความเคารพนับถือต่อผู้อื่น มีความสำคัญที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นเพราะจะทำให้สังคมมนุษย์อยู่ดีมีสุข เช่น การเคารพในสิทธิของผู้อื่นว่า คนอื่นก็มีสิทธิเท่าเทียมกับเรา เราไม่ควรไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น ซึ่ง Thomas Lickona (1992) กล่าวว่า สิ่งนี้คือหัวใจหลักของระเบียบข้อบังคับต่างๆ (The Heart of Golden Rule) การเคารพต่อกฎหมาย ข้อกำหนดของโรงเรียน สังคม และของประเทศจะทำให้เกิดความสงบสุขในสังคม จะทำให้สังคมเป็นสังคมอยู่ดีมีสุข

3) ความเคารพนับถือต่อสิ่งแวดล้อม เป็นการให้ความสำคัญต่อคุณค่าของสิ่งแวดล้อมรอบตัว ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีขนาดเล็ก หรือขนาดใหญ่ เพราะทุกสิ่งในโลกย่อมส่งผลกระทบต่อถึงกันและกัน และทุกสรรพสิ่งต่างต้องเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

2. ความรับผิดชอบ (Responsibility)

2.1 ความหมายของความรับผิดชอบ (Responsibility)

Thomas Lickona (1992) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ เป็นเรื่องต่อจากความเคารพนับถือ (Respect) เพราะหากเราเคารพต่อผู้อื่น เราก็จะให้คุณค่าคนหรือต่อสิ่งเหล่านั้น และเมื่อเห็นคุณค่าเราก็จะมีความรับผิดชอบต่อคนหรือสิ่งเหล่านั้นด้วยความยุติธรรม ความรับผิดชอบนั้นหมายถึงความสามารถในการตอบสนอง การเอาใจใส่ต่อผู้อื่น การตอบสนองความต้องการของผู้อื่น หากเปรียบเทียบระหว่างความเคารพนับถือ (Respect) กับความรับผิดชอบ (Responsibility) ความเคารพนับถือ เป็นเรื่องของการไม่ควรกระทำในขณะที่ความรับผิดชอบเป็นเรื่องที่ต้องกระทำ เช่น หากเป็นความเคารพนับถือจะพูดว่า “อย่าทำร้ายเขา” แต่ความรับผิดชอบจะพูดว่า “เราจะช่วยเขาอย่างไรดี” เป็นต้น

Good (1973) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นหน้าที่ที่บุคคลแต่ละคนครองอยู่ ซึ่งบุคคลจะรับไว้เป็นงานทั่วไปที่ได้รับมอบหมายหรืองานในหน้าที่ที่จะต้องทำให้บรรลุความสำเร็จ ความถูกต้องมีประสิทธิภาพและมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำอย่างเต็มความสามารถสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ต้องยอมรับข้อผิดพลาดและความสำเร็จสามารถเชื่อถือได้ในการปฏิบัติหน้าที่

วิทย์ วิศเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรณปก (2525) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งควบคู่กับหน้าที่ คนที่มีความรับผิดชอบคือคนที่ตั้งใจปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตน ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่พึงประสงค์ด้วยความเพียรพยายาม และยอมรับผลการกระทำนั้นไม่ว่าจะเป็นความรับผิดชอบหรือรับชอบ โดยเต็มใจไม่หลีกเลี่ยงคนทุกคนเกิดมาต้องรับผิดชอบสองทางคือ ความรับผิดชอบต่องานและความรับผิดชอบต่อสังคม

วิเชียร รักการ (2529) กล่าวว่า ความรับผิดชอบหมายถึง ความมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความพากเพียร ยอมรับผลการกระทำ เพื่อให้บรรลุสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งมีความพยายาม ปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น ความรับผิดชอบจะต้องประกอบด้วยลักษณะ 1) เอาใจใส่ในการทำงาน 2) เคารพต่อระเบียบ กฎเกณฑ์ที่กำหนด 3) รู้หน้าที่และปฏิบัติตามหน้าที่อย่างดี 4) มุ่งปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น และ 4) ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงเรื่องประโยชน์ส่วนตัว

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น นักวิชาการได้ให้ความหมายไปในแนวทางเดียวกันว่า ความรับผิดชอบหมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำหน้าที่ ภารกิจด้วยความเอาใจใส่จนบรรลุผลที่คาดหวังไว้

2.2 ความสำคัญของความรับผิดชอบ

1) ความรับผิดชอบมีความสำคัญที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับทุกคน เพราะความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นลักษณะของความเป็นพลเมืองดีที่สำคัญอย่างยิ่งจะช่วยให้สังคมสงบสุข เจริญก้าวหน้า ปัญหาสังคมก็จะลดน้อยลง ปัญหาทุจริตและคอร์รัปชันก็จะไม่เกิดขึ้น สังคมจะสงบสุข มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว สัญญา สัญญาวีวัฒน์ (2514), ดาวันภา กิตติสาร (2546) และพัฒนาวิ ออนุสรณ์เทวินทร์ (2544)

2) ความรับผิดชอบมีความสำคัญเพราะ เป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งของคน เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จ กิจการที่สำคัญย่อมต้องการผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง หากขาดความรับผิดชอบต่อความเสียหายก็จะเกิดขึ้น (วันทนี อูบลแย้ม, 2545)

2.3 ประเภทของความรับผิดชอบ

Thomas Lickona (1992)แบ่งประเภทของความรับผิดชอบออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

- 1) ความรับผิดชอบต่อตนเอง
- 2) ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น
- 3) ความรับผิดชอบต่อสังคม

พิจิตรา พงษ์จินดากร (2525) แบ่งความรับผิดชอบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) ความรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ การรับรู้บทบาทฐานะของตนที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นภาระของสังคม บุคคลควรสามารถอยู่ในสภาพที่ช่วยตนเองได้ รู้ผิดถูกชั่วดี เลือกตัดสินใจในการดำรงตนให้เป็นที่ยอมรับของสังคมได้เป็นอย่างดี

2) ความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การรับรู้บทบาท ภาระหน้าที่ของบุคคลที่ต้องเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมต่อสวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่ เป็นเรื่องที่ถูกพันเกี่ยวข้องกับหลายสิ่งหลายอย่าง ตั้งแต่สังคมขนาดเล็กจนถึงสังคมขนาดใหญ่ที่บุคคลเป็นสมาชิกอยู่

ภัสรา อรุณมีศรี (2533) แบ่งความรับผิดชอบออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) ความรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ การตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เอาใจใส่ต่อสุขภาพอนามัยของตนเอง ดูแลรักษาเครื่องใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่ในสภาพดี

2) ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การปฏิบัติตามหน้าที่ 5 ด้านคือ

2.1) ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ได้แก่ ความเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของ ผู้ปกครอง การช่วยเหลือการงานตามความสามารถและโอกาส

2.2) ความรับผิดชอบต่อชั้นเรียนและเพื่อนนักเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือการงานของชั้นเรียนและเพื่อนนักเรียน

2.3) ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือกิจการงานของโรงเรียนและรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน

2.4) ความรับผิดชอบต่อชุมชน ได้แก่ การให้ความร่วมมือในกิจการงานของชุมชน

2.5) ความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ ได้แก่ การประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมาย

อาจกล่าวได้ว่าการแบ่งประเภทของความรับผิดชอบของนักวิชาการ ซึ่งได้แบ่งประเภทคล้ายกัน คือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อสังคม

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรส่งเสริมให้กับนักเรียนนั้นจะพบว่า นักวิชาการต่าง ๆ ได้นำเสนอคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างหลากหลาย เช่น คุณลักษณะของคนที่มีรู้จักการให้อภัยคนอื่น การรักโดยไม่หวังผลตอบแทน เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มีความกล้าหาญ มีความรอบรู้ มีความยุติธรรม มีความอดทน รู้เท่าทันโลก ความรับผิดชอบ การเป็นคนสมบูรณ์แบบ เป็นต้น ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวมีลักษณะที่สอดคล้องทั้งนักวิชาการของไทยและของต่างประเทศ กล่าวคือ ต้องการให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ที่ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

6. ทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์และแนวคิดต่างๆ มีลักษณะที่สำคัญๆ ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการกระจ่างค่านิยม (The theory of Values Clarification) อ้างถึงใน พรรัตนฤน เพชรวิวรรธน์ (2545) ผู้เสนอทฤษฎีนี้คือ แรธ, ฮาร์มิน, และไซมอน (Rath, Marmin and Simon) โดยใช้แนวคิดของทฤษฎีสัมพัทธนิยม (Relativism) ที่มีหลักการว่า ความถูกต้องดีงามมิได้ขึ้นอยู่กับหลักการที่แน่นอน แต่จะแปรผันตามบุคคล และสถานการณ์ต่างๆ ในหลักการทฤษฎีการกระจ่างค่านิยมจะไม่กำหนดจริยธรรมที่จะปลูกฝัง มีการยอมรับการตัดสินใจ ความรู้สึก และค่านิยมที่เลือกแล้วของผู้เรียนอย่างไม่มีเงื่อนไข โดยมีครูหน้าที่ในการปลูกฝังค่านิยม คือ การชี้แนะ หรือจัดการให้มีการชี้แนะ โดยการตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดการถกคิดขึ้นมาว่า ความเชื่อ ทศนคติ พฤติกรรม และ

ความรู้สึกของคนที่มีต่อสิ่งๆหนึ่งนั้นไปตามเกณฑ์ 7 ประการของกระบวนการค่านิยมหรือไม่ ดังกล่าวคือ

1. เกิดจากการเลือกอย่างอิสระของตนหรือเปล่า
2. ได้พิจารณาทางเลือกอื่นๆหรือเปล่า
3. ได้พิจารณาผลของทางเลือกต่างๆหรือเปล่า
4. มีความภูมิใจหรือยินดีในสิ่งที่ตนเลือกหรือเปล่า
5. จะยืนยันการตัดสินใจของตนอย่างเปิดเผยหรือไม่
6. จะทำตามที่ตนตัดสินใจเลือกหรือไม่
7. จะกระทำซ้ำหรือไม่

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning Theory) อ้างถึงใน พรรัตนถน เพชรวิวรรณ (2545) ทฤษฎีนี้อธิบายการของจริยธรรมว่าเป็นกระบวนการสังคมประภิต (Social learning theory) โดยการซึมซับกฎเกณฑ์ต่างๆจากสังคมที่เติบโตมา ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ได้แก่ ทฤษฎีของแบนดูรา (Bandura) นักจิตวิทยาชาวแคนาดา ตามทฤษฎีของแบนดูรา การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนหนึ่งจะเกิดจากการสังเกตตัวแบบ ซึ่งมี 3 ประเภท คือตัวแบบจริง ได้แก่ ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมจริงให้เห็น ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ ตัวแบบในโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือรูปภาพต่างๆ และตัวแบบประเภทสุดท้ายคือ คำบอกเล่า หรือการบันทึก ซึ่งจะปรากฏในรูปของคำพูดหรือข้อเขียนต่างๆ ผลพวงจากประสบการณ์ตรงและการสังเกตตัวแบบทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว จะทำให้เกิดการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลซึ่งเกิดจากพฤติกรรม ทำให้สามารถคาดหวังได้ถึงวิธีที่จะนำผลที่พึงปรารถนามาสู่คน และในขณะเดียวกันก็มองเห็นวิธีการที่จะหลีกเลี่ยงผลที่เลวร้ายต่างๆ การคิดในเชิงประมาณเช่นนี้ จะนำไปสู่การตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมต่างๆ และนำไปสู่การตั้งมาตรฐานการประพฤติสำหรับตัวเอง ตลอดจนการควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามมาตรฐานนั้น

3. ทฤษฎีตามแนวจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) อ้างถึงใน ภาวิณี โสธายะเพ็ชร (2549) นักจิตวิทยากลุ่มนี้เชื่อว่า จริยธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับมโนธรรม จริยธรรมเกิดจากกระบวนการภายในของวัฒนธรรมหรือบรรทัดฐานของพ่อแม่ผู้เลี้ยงดู นักทฤษฎี คือ ฟรอยด์ (Freud)

เชื่อว่าจริยธรรมของคนนั้นอยู่ในส่วนตนที่เรียกว่า ตนในคุณธรรม (Superego) ซึ่งเป็นตนที่ได้รับการขัดเกลาจากสังคม โดย فروยด์ แบ่ง "ตน" ของมนุษย์ออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. Id (Primitive Self) ได้แก่ ตนที่อยู่ในจิตใต้สำนึกของมนุษย์เป็นตนที่มนุษย์มีมาพร้อมกำเนิด และเป็นตนที่เป็นแหล่งกำเนิดของแรงขับพื้นฐานทั้งหมด

2. Ego (Present Self) ได้แก่ ตนที่อยู่ในจิตใต้สำนึก และจิตในสำนึกบางส่วนที่เราอาจรับรู้หรือได้รับรู้บางส่วนในขณะปัจจุบัน

3. Superego (Self with Ethics) ได้แก่ ตนในจิตสำนึกเป็นส่วนมาก อาจมีจิตใต้สำนึกแฝงอยู่บ้างเป็นตนที่ได้รับการขัดเกลาจากกฎเกณฑ์ของสังคมแล้ว

ในทัศนะของ فروยด์ ตนในคุณธรรม (Superego) นั้น สร้างมาจากพัฒนาการของมนุษย์ในการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ในสภาพการณ์และบุคคลแวดล้อมในสังคมที่เขาเป็นสมาชิก ซึ่งตนในคุณธรรมนั้นอาจสร้างการพยายามเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อแม่ หรือบุคคลใกล้เคียงที่ยึดเป็นแบบอย่างด้วยกระบวนการถือนตามอย่าง (Identification) กระบวนการที่เป็นการแสดงออกถึงความผูกพันทางอารมณ์กับบุคคลอื่นที่เด็กมีขึ้นเป็นครั้งแรก ผลของการถือนตามอย่างผู้อื่น ทำให้เด็กรับเอาบุคลิกลักษณะ ค่านิยม รวมทั้งมาตรฐานทางจริยธรรมในสังคมจากผู้ที่ยึดเป็นแบบอย่าง บุคคลได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแล้ว เขาย่อมจะเกิดความขัดแย้งในใจ ถ้าความต้องการส่วนตัวไม่เหมาะสมกับกาลเทศะของสังคมที่ตนยอมรับ พัฒนาการทางจริยธรรมจะบรรลุจุดสูงสุดเมื่อเขาเกิดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ลักษณะที่สำคัญของทฤษฎีอีกประการหนึ่งคือการเปลี่ยนแปลงจริยธรรมในวัยผู้ใหญ่ขึ้นเนื่องมาจากการแปรผันของสังคมและสถานการณ์ในชีวิต จะมีผลกระทบรุนแรงน้อยกว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวัยทารกและวัยเด็กเล็ก

4. ทฤษฎีของโคลเบอร์ก อังใน (สุราณี ปาจารย์, 2552) โคลเบอร์กวิเคราะห์หลักจริยธรรมว่าเป็นลำดับหรือระบบของแนวทางสำหรับเผชิญการเลือกที่จะปฏิบัติในสิ่งที่มีให้เลือกอย่างหลากหลายวิธี ลำดับขั้นของพัฒนาการทางจริยธรรม (Moral Development) ของโคลเบอร์กมี 3 ระดับ 6 ขั้น ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนเกณฑ์ (Preconventional Level) ระดับนี้บุคคลจะเลือกตัดสินใจกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่น มักพบในเด็กอายุ 2-10 ปี ในระดับนี้แบ่งเป็น 2 ชั้น

ชั้นที่ 1 การเชื่อฟังและการลงโทษ อยู่ในช่วงอายุ 2-7 ปี มักถือเอาอัตราโทษของตัวเองเป็นใหญ่

ชั้นที่ 2 การแสวงหารางวัลและการแลกเปลี่ยน อยู่ในช่วงอายุ 7-10 ปี เด็กจะเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำความพอใจมาให้ตน

ระดับที่ 2 ระดับตามเกณฑ์ (Conventional Level) ระดับนี้บุคคลจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม ระเบียบ ประเพณี กฎหมาย ศาสนา มีการเลียนแบบและทำตามเพื่อให้ผู้อื่นเห็นชอบ ต่อมาจึงคำนึงถึงบทบาทหน้าที่ของตนในสังคม มักพบในช่วงอายุ 10-16 ปี ในระดับนี้แบ่งเป็น 2 ชั้น

ชั้นที่ 3 การทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ อยู่ในช่วงอายุ 10-13 ปี ชั้นนี้มักคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อน

ชั้นที่ 4 การทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม ในช่วงอายุ 13-16 ปี ชั้นนี้จะมีความรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของสังคม มีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่างๆของสังคม

ระดับที่ 3 ระดับเหนือเกณฑ์ (Post Conventional Autonomous or Principle Level) เป็นระดับที่มีจริยธรรมขั้นสูงสุด มีการตัดสินใจขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการนำมาคิดไตร่ตรอง แล้วตัดสินใจไปตามแต่จะเห็นสิ่งใดสำคัญกว่ากัน พบในช่วงอายุ 16 ปีขึ้นไป ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ชั้น

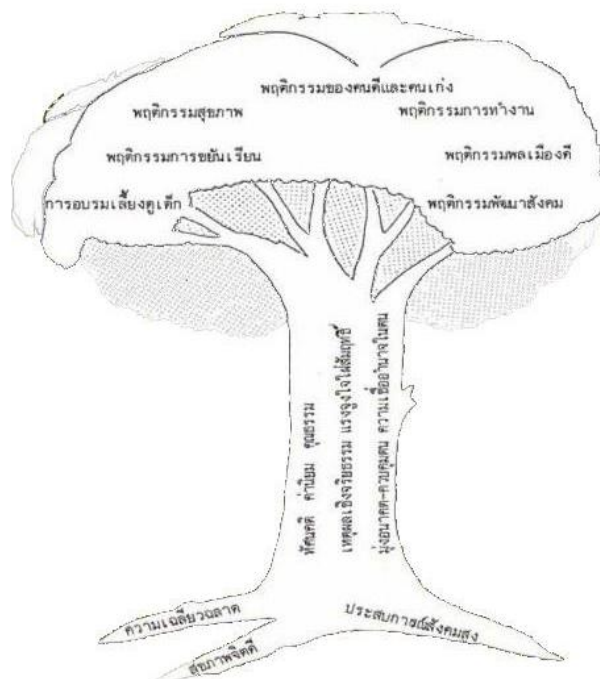
ชั้นที่ 5 ให้ความสำคัญของคนหมู่มาก อยู่ในช่วงอายุ 16-25 ปี ชั้นนี้จะยึดถือความถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ทำให้ตนขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับจิตใจของตนเองได้

ชั้นที่ 6 การยึดคุณธรรมสากล อยู่ในช่วง 25 ปีขึ้นไป เป็นขั้นสูงสุดมีความรู้สึกสากล นอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตน มีความยึดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายอันเป็นอุดมคติที่ยิ่งใหญ่

5. ทฤษฎีตันไม้จริยธรรม (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2538) เป็นแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรมสู่การปฏิบัติที่เป็นจริงได้ มีรากฐานมาจากผลวิจัยและประสบการณ์ในทางจิตวิทยา และ

ปัญหาพื้นฐานของการวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงจริยธรรม โดยมีวิชาการทางจิตวิทยามีหลักฐานยืนยันว่า ความรู้และทัศนคตินั้นไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้ ยังต้องขึ้นอยู่กับลักษณะของจิตใจอื่น ๆ อีกหลายประการ และพบว่า คุณธรรม ค่านิยม และความสามารถควบคุมตนเองรอบด้าน จึงจะนำไปสู่การทำให้ละเว้นความชั่ว แต่ก่อนที่จะพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม ความเชื่อในผลแห่งการกระทำของตน และความสามารถควบคุมตนเองนั้น บุคคลจะต้องมีพื้นฐานทางจิตใจอย่างน้อย 3 ประการ คือ สติปัญญาดี สุขภาพจิตดี และมีประสบการณ์สังคมกว้างขวาง

ขั้นตอนของการนำไปสู่การทำให้ละเว้นความชั่ว อันจะส่งผลกระทบต่อความสุขและความทุกข์ของสังคมนั้น ดวงเดือน พันธุนาวิน (2538) ได้สร้างเป็นแผนภาพของต้นไม้จริยธรรมขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นความชัดเจนของขั้นตอนและจังหวะก้าวของการได้มาซึ่งพฤติกรรมการทำดีละเว้นความชั่วของบุคคล ด้วยต้นไม้จริยธรรมนี้จะช่วยในการตรวจสอบองค์ประกอบที่ขาดไปอันอาจทำให้การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไม่ได้ผล หรือได้ผลต่ำกว่าเป้าหมาย นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นขั้นตอนของการปลูกฝังว่าควรทำอะไรก่อนหลังตามลำดับ ดังภาพต้นไม้

ภาพที่ 2 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจ

ที่มา: ดวงเดือน พันธุนาวิน (2538)

6. ทฤษฎีตามแนวคิดจิตปัญญาศึกษา

ปรัชญาแนวคิดเรื่อง “Contemplative Education” เริ่มต้นขึ้นในสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1974 ที่มหาวิทยาลัยนาโรปะ มลรัฐโคโลราโด ซึ่งก่อตั้งขึ้นโดย เซอเกรียม ตรุงปะ แต่เริ่มเป็นที่รู้จักแพร่หลายไม่นานนักโดยมีอิทธิพลต่อเครือข่ายการศึกษาหลายแห่ง เช่น วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยรวม 5 แห่ง ได้แก่ 1) วิทยาลัยแอมเฮิร์สท์ (Amherst College) 2) วิทยาลัยแฮมเชียร์ (Hampshire College) 3) เม้าท์ โฮลียอค (Mount Holyoke) 4) วิทยาลัย สมิธ (Smith College) และ 5) มหาวิทยาลัยแมสซาชูเซตส์ แอมเฮิร์สท์ (University of Massachusetts, Amherst) (อัคพงศ์ สุขมาตย์, 2553)

ในประเทศไทยนั้น จิตปัญญาศึกษา เกิดจากข้อจำกัดของการศึกษา และการเรียนรู้ ทั้งวิชาความรู้มาตรฐาน และวิชาความรู้ขั้นสูง ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้เรื่องต่างๆ อันเป็นเรื่องนอกตัว แม้มีความจำเป็น แต่เมื่อขาดการเรียนรู้เรื่องในตัวก็ขาดความสมบูรณ์ในตัวเอง เอียงข้าง แยกส่วน จนมีโอกาสเชื่อมโยงกับความเป็นจริงเกิดความบีบคั้น ทั้งในตัวเองและระหว่างกันในสังคม เป็นต้นเหตุของปัญหาต่างๆ ในสังคมจนเกิดวิกฤต ภัยแล้งแห่งอนาคตของมนุษยชาติจึงอยู่ที่การเรียนรู้เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน (Transformative Learning) ทั้งในตัวเอง (Personal Transformation) เชิงองค์กร (Organizational Transformation) และสังคม (Social Transformation) การเคลื่อนไหว ด้านการศึกษาตามแนวทางจิตปัญญาศึกษาจึงก่อตัวขึ้น โดยภาคีเครือข่ายจิตปัญญาศึกษา อันเป็นการรวมตัวอย่างไม่เป็นทางการของกลุ่มผู้ที่สนใจในการเข้าร่วมหรือ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานด้านนี้ขึ้นในสังคมไทย สมาชิกในเครือข่ายดังกล่าว อาทิ เครือข่ายผู้ทรงคุณวุฒิ พระไพศาลวิสาล นายแพทย์ประเวศ วะสี ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ และจากที่อื่นๆ ทั้งที่เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันอาศรมศิลป์ เสริมสิกขาลัย สถาบันการศึกษาสัตยาไสยสถาบันขวัญเมือง ศูนย์คุณธรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เสถียรธรรมสถาน และมูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์ จากหลากหลายสาขาวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ แพทย์ วิศวกรรม การศึกษาศาสนา สิ่งแวดล้อม ธุรกิจ เป็นต้น จะพัฒนาตัวเองเป็นวิทยากร และอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรปริญญาโท และปริญญาเอกเพื่อสร้างผู้เชี่ยวชาญขึ้นไว้ในสังคมไทย จำนวนมากขึ้นๆ แลเป็น

กำลังสำคัญที่จะทำให้การศึกษาตามแนวทางจิตปัญญาศึกษาเกิดขึ้น เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทั่วไป ในหลักสูตรการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ (วิกิพีเดีย, 2554)

ในปี พ.ศ. 2549 ศูนย์จิตปัญญาศึกษา (Contemplative Education Center) ได้ก่อตั้งขึ้นที่ มหาวิทยาลัยมหิดลเพื่อขับเคลื่อนการเรียนรู้แบบจิตปัญญาศึกษา โดยมีคำอธิบายว่า จิตปัญญาศึกษา (Contemplative Education) คือ การศึกษาที่ทำให้เข้าใจด้านในของตัวเอง รู้ตัวเข้าถึงความจริง ทำให้เปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับโลกและผู้อื่น เกิดความเป็นอิสระ ความสุข ปัญญาและความรักอันไพศาล ต่อเพื่อนมนุษย์และสรรพสิ่ง หรืออีกนัยหนึ่ง เกิดความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์โดยเน้น การศึกษาจากการปฏิบัติ เช่น การทำงานศิลปะ โยคะ ความเป็นชุมชน การเป็นอาสาสมัครเพื่อสังคม สุนทรียสนทนา การเรียนรู้จากธรรมชาติและจิตภาวนา เป็นต้น (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544) ทั้งนี้ได้มี องค์กร สถาบันต่าง ๆ ในเครือข่ายจิตปัญญาศึกษาที่ขับเคลื่อนการเรียนรู้ลักษณะนี้ ในสังคมไทยมา โดยไม่ได้ใช้คำว่า “จิตปัญญาศึกษา” แต่เป็นการเรียกขานในนามของการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์การศึกษาที่พัฒนาจิตใจ กระบวนการเรียนรู้อย่างมีจิตวิญญาณแบบองค์รวม การศึกษาวิถีพุทธ หรือจิตวิวัฒน์ศึกษา สถาบันเหล่านี้ ได้แก่ โรงเรียนรุ่งอรุณ สถาบันอาศรมศิลป์ เครือข่ายโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนสัตยาไสเสมสิกขาลัยและสถาบันขวัญเมือง เป็นต้น (อัคพงษ์ สุข มาตย์, 2553)

จิตปัญญาศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาด้านในซึ่งประกอบด้วยจิตและการ คิด ผ่านการฝึกปฏิบัติจากกิจกรรมที่หลากหลาย จนเกิดกระบวนการคิดใคร่ครวญด้วยจิตที่มีความ เมตตากรุณา ทำให้จิตใจเปิดกว้าง สามารถทำความเข้าใจกับสิ่งต่าง ๆ จนเกิดคุณลักษณะความ ตระหนักรู้ในตนเอง ความเมตตากรุณา และจิตสาธารณะ สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้กับการ ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวคิดจิตปัญญาศึกษานั้น ประเวศ วะ สี (2549)ว่า จิตปัญญาศึกษา เป็นการเรียนรู้ภายใน การศึกษาด้านในเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ เกิด การพัฒนาอย่างแท้จริง กระบวนการเรียนรู้จิตปัญญาศึกษามี ดังนี้

1. การเข้าถึงโลกและชีวิต เรามองโลก มองธรรมชาติอย่างไร หากเราเข้าถึง ความจริงจะพบ ความงามในนั้นเสมอ เมื่อเราเข้าถึงความเป็นความเป็นธรรมชาตีก็นำถึงความจริงอิสระ

2. กิจกรรมต่าง ๆ เช่นกิจกรรมที่เกี่ยวกับชุมชน ดนตรี ศิลปะ กิจกรรมอาสาสมัคร สุนทรียสนทนาเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง พัฒนาจิตใจ

3. การปลีกวิเวกไปอยู่ในธรรมชาติ สัมผัสธรรมชาติ ได้รู้จักตนเอง เมื่อจิตสงบความเชื่อมโยงเป็นหนึ่งในเดียวกับธรรมชาติ จะเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ขึ้น

4. การทำสมาธิ

ธนา นิลชัยโกวิท (2551) กล่าวว่าแนวคิดตามหลักจิตปัญญา มีลักษณะดังนี้

1. เน้นการพัฒนาด้านในและการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานในตนเองที่เชื่อมโยงกับความเข้าใจโลกและเปลี่ยนแปลงโลกให้ดีขึ้น เพื่อประโยชน์สุขของมวลมนุษย์ และสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกัน

2. เน้นการพัฒนาแบบองค์รวมที่เชื่อมโยงระหว่างจิตและปัญญา ระหว่างตนเองและสรรพสิ่ง

3. เน้นความรัก ความเมตตา ทั้งต่อตนเองและสรรพสิ่ง

4. เน้นการเรียนรู้ท่ามกลางการปฏิบัติที่เป็นจริงในบริบทของสังคมไทย

एमอชมา วัฒนบูรานนท์ (2554) เสนอแนวคิดการจัดการศึกษาโดยอาศัยหลักพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตปัญญาศึกษา ดังนี้

1. ความดี หมายถึง ความรัก ความเมตตา การรู้จักตนเองและผู้อื่น

2. ความจริง หมายถึง ความจริงของชีวิต ธรรมชาติของชีวิต การยอมรับ

3. ความรู้ หมายถึง ความรู้เพื่อให้เกิดปัญญาในเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความตายและภาวะใกล้

ตาย พิธีกรรมทางศาสนา การจัดอบรมในเรื่องความตาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องและการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมดังนี้

1) การฝึกสมาธิ

2) การสวดมนต์

3) การแผ่เมตตา

4) การเล่าประสบการณ์

5) การจัดอภิปราย (Panel Discussion)

6) การฝึกการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

7) การแสดงความรู้สึกลับกับธรรมชาติ (พูดคุยกับต้นไม้ ลมฟ้าอากาศ)

8) การเขียนบันทึกแสดงความรู้สึก (Journal Writing)

9) การจัดสุนทรียสนทนา (การจัดกลุ่มสนทนา โดยเน้นการฟังและความเป็นกัลยาณมิตร)

7. ทฤษฎีของ Thomas Lickona (1992) Thomas Lickona ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต้องพัฒนาองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ความรอบรู้ด้านศีลธรรม (Moral Knowing) สำนึกทางจริยธรรม (Moral Feeling) และการปฏิบัติทางศีลธรรม (Moral Action) ดังนี้

ความรอบรู้ด้านศีลธรรม (Moral Knowing) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ประการได้แก่

1. ความตระหนักในศีลธรรม (Moral awareness) เป็นคุณธรรมพื้นฐานของคนทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะในวัยเด็กมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้น เพื่อให้เด็กสามารถตัดสินใจ-ผิด ได้อย่างถูกต้อง

2. ความรอบรู้ค่านิยมทางศีลธรรม (Knowing moral values) เป็นความรอบรู้ในค่านิยม เช่น ความเคารพในชีวิตและเสรีภาพ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความอดทน ความมีมารยาทสุภาพ ความมีวินัยในตนเอง ความมีคุณธรรม ความมีน้ำใจ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และความกล้าหาญ ซึ่งค่านิยมเหล่านี้เป็นหนทางทำให้เด็กเป็นคนดี เด็กสามารถประยุกต์ใช้ค่านิยมในเหตุการณ์ต่างๆได้

3. การรับรู้มุมมองของคนอื่น (Perspective - taking) เป็นความสามารถในการมองผู้อื่นด้วย มุมมองว่าเพราะเหตุใดเขาจึงคิด กระทำ และรู้สึกอย่างนั้นด้วยใจที่เป็นธรรม รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา

4. การมีเหตุผลทางศีลธรรม (Moral reasoning) เป็นความเข้าใจว่าเพราะเหตุใดเราจึงต้องมีศีลธรรม เพราะเหตุใดเราต้องรักษาสัจจะ เป็นต้น

5. การตัดสินใจ (Decision - making) เป็นการให้เด็กได้มีมติการตัดสินใจด้วยตนเองโดยไม่ได้ตัดสินใจตามเพื่อน เด็กได้เลือก ได้ตัดสินใจในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมอย่างถูกต้อง

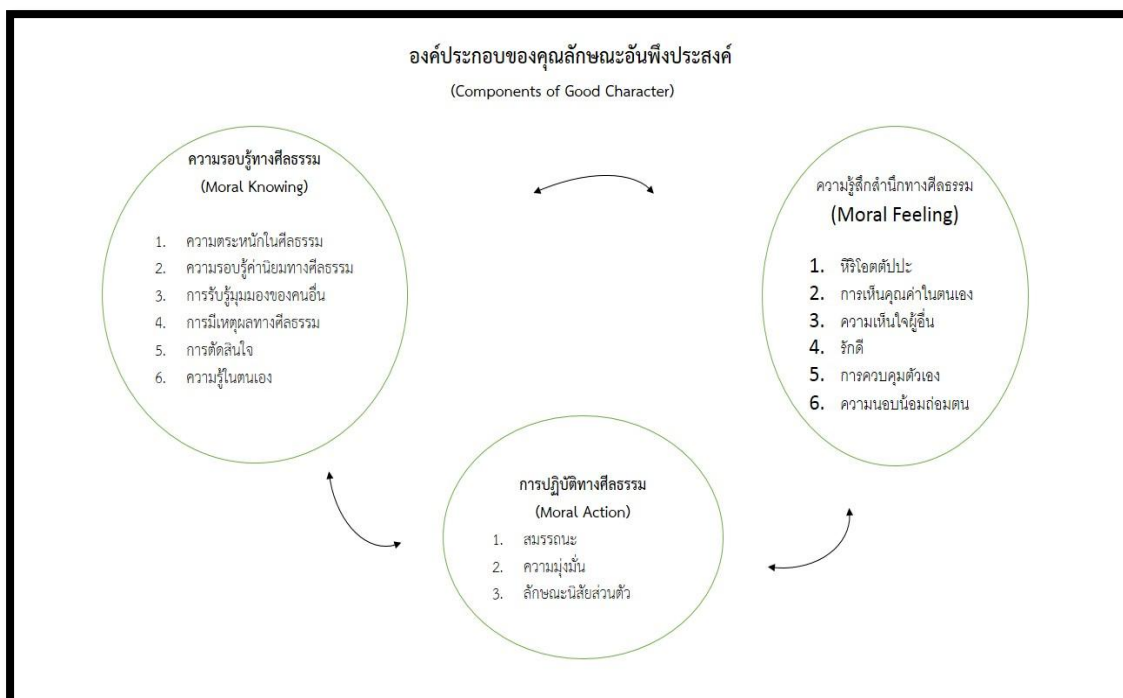
6. ความรู้ในตนเอง (Self - knowledge) เป็นเรื่องยากที่จะทำให้เด็กมีความรู้ในเรื่องศีลธรรม จริยธรรม แต่ความรู้ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน และจะทดแทน หรือแก้ไขจุดอ่อน จุดแข็งนั้นอย่างไร

สำนึกทางจริยธรรม (Moral Feeling) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ประการได้แก่

1. ทิริโอตตปัปะ (Conscience) มีลักษณะในสองด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ เช่น รู้ว่าสิ่งใดถูกและด้านความรู้สึก ได้แก่ ความรู้สึกที่เป็นภาระหน้าที่ว่าจะทำอะไรให้ถูกต้อง หรือที่เรียกว่า ความละอายความเกรงกลัว ไม่กล้าทำความผิดเป็นต้น
2. การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self – esteem) เป็นการเห็นคุณค่าของตนเอง ความเคารพในตนเอง
3. การเห็นใจผู้อื่น (Empathy) เป็นความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น และการเอาใจเขามาใส่ใจเรา
4. รักดี (Loving the good) เป็นการรักที่จะทำแต่ความดีเมื่อคนทั้งหลายรักในคุณงามความดี พวกเขาก็อ่อมทำดี มีศีลธรรม และเห็นว่าการทำคุณงามความดีเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำ
5. การควบคุมตัวเอง (Self - control) การรู้จักควบคุมตนเองเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะคิดหรือตัดสินใจที่จะรู้จักควบคุมตนเองไม่ให้ทำผิดศีลธรรมจริยธรรม รู้จักที่จะเลือกทำในสิ่งที่ดีที่ถูกต้อง
6. ความนอบน้อมถ่อมตน (Humility) ความนอบน้อมถ่อมตนเป็นส่วนประกอบจำเป็นและสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คนที่มีความนอบน้อมถ่อมตนจะทำให้ปลอดภัยจากศัตรู

การปฏิบัติทางศีลธรรม (Moral Action) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการได้แก่

1. สมรรถนะ (Competence) เป็นความสามารถทางศีลธรรม ในการตัดสินใจ และความรู้สึกในผลกระทบจากการกระทำทางศีลธรรม การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยความยุติธรรมเป็นต้น
2. ความมุ่งมั่น (Will) ความตั้งมั่น ตั้งใจที่จะทำแต่ความดีและเป็นคนดี ซึ่งจะเป็นตัวช่วยให้รู้จักควบคุมอารมณ์ไม่ให้อยู่เหนือเหตุผล และความตั้งใจเป็นแกนหลักของคุณธรรมเรื่องความกล้าหาญ
3. ลักษณะนิสัยส่วนตัว (Habit) ลักษณะนิสัยที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หากมีการพัฒนาให้เด็กเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมจนติดเป็นลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ ย่อมส่งผลให้คุณลักษณะที่ดีเหล่านี้ติดตัวไปตลอดชีวิต ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 3 องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรปลูกฝังให้กับนักเรียน
ที่มา : Lickona, Thomas (1992)

การดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นจะต้องดำเนินการผ่านกลยุทธ์ห้องเรียน (Classroom Strategies) ดังนี้

กลยุทธ์ห้องเรียน (Classroom Strategies) ครูควรดำเนินการดังนี้

- 1 ผู้ให้การดูแลเด็กนักเรียน การเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นທີ່ปรึกษาที่ดีให้กับนักเรียน
- 2 สร้างสรรค์คุณธรรมในห้องเรียน
- 3 การฝึกระเบียบวินัยให้กับนักเรียน
- 4 สร้างบรรยากาศห้องเรียนให้มีความเป็นประชาธิปไตย
- 5 สอนค่านิยมผ่านทางหลักสูตร
- 6 สร้างการเรียนรู้แบบร่วมมือให้เกิดขึ้นกับนักเรียน
- 7 พัฒนาคุณธรรมสำหรับอาชีพ

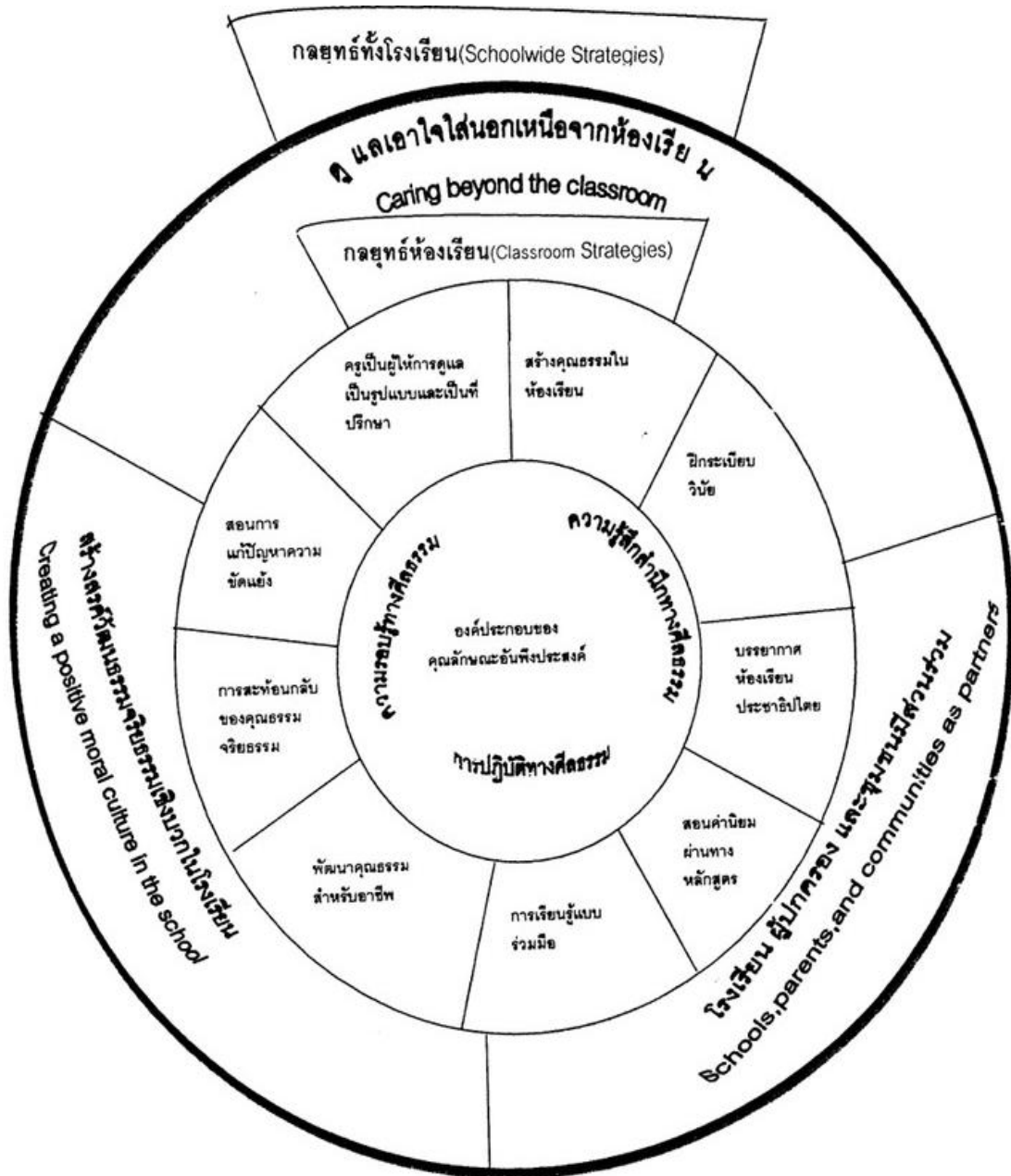
8. สะท้อนกลับของคุณธรรมผ่านการอ่าน การเขียน การอภิปราย การตัดสินใจและโต้วาที

9. การสอนการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างยุติธรรมและโดยปราศจากความรุนแรง
กลยุทธ์ทั้งโรงเรียน (Schoolwide Strategies) มีวิธีดำเนินการดังนี้

1 การส่งเสริมในการดูแลเอาใจใส่นักเรียนนอกเหนือจากห้องเรียน โดยดำเนินการดังนี้
โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีโครงการและกิจกรรมต่างๆให้นักเรียนได้ปฏิบัติ ได้แก่ กิจกรรม
บริการสังคม กิจกรรมการคั่นหานักเรียนดีในโรงเรียน และโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2 การสร้างสรรค์วัฒนธรรมจริยธรรมเชิงบวกให้เกิดขึ้นในโรงเรียน โดยดำเนินการดังนี้
ผู้บริหารเป็นแบบอย่างของผู้มีคุณธรรมจริยธรรม จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พบกับนักเรียนในชั้นอื่นๆ
จัดให้มีสภานักเรียน และให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียน โดยดำเนินการดังนี้ การส่งเสริมให้
ผู้ปกครองและชุมชนได้กวดขันดูแลความประพฤติของนักเรียน และส่งเสริมให้มีเครือข่ายผู้ปกครอง
ดังรูปต่อไปนี้

ภาพที่ 4 องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามแนวคิดของ Thomas Lickona
ที่มา : Lickona, Thomas (1992)

8. โรงเรียนวิถิปุทธ

จากสภาพสังคมไทยในปัจจุบันชี้ให้เห็นประเด็นวิกฤตอันน่าเป็นห่วงจากการพัฒนาที่ขาดความสมดุล เพราะมุ่งสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว ทำให้บุคคลและสังคมทั้งโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการต่างๆ ไม่อาจปรับเปลี่ยนได้ทัน เกิดความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาทางวัตถุกับการพัฒนาจิตใจ และสภาพความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ข่าวดสารข้อมูล การเผยแพร่วัฒนธรรมต่างชาติที่มีเข้ามาอย่างรวดเร็ว เพราะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก่อให้เกิดปัญหาที่กระทบต่อสังคมไทย ส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรมของประชาชน จนเกิดปัญหาทางจิตวิทยาสังคมน่าเป็นห่วงยิ่ง จากสภาพปัญหาดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการจึงมีการจัดประชุม เรื่องหลักสูตรใหม่ เด็กไทยพัฒนา ณ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2545 ได้หารือถึงโรงเรียนที่จัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความสามารถที่แตกต่างกันของบุคคล เพื่อนำพาเด็กและเยาวชนไทยก้าวทันความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวไปกราบขอคำแนะนำเรื่องการจัดโรงเรียนวิถิปุทธจากพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) และจากพระเทพโสภณ (ประยูร ธรรมจิตโต) อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีการประชุมเกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องโรงเรียนวิถิปุทธครั้งแรกเมื่อ วันที่ 26-27 กุมภาพันธ์ 2546 และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 1-4 เมษายน 2546 จากการประชุมทั้งสองครั้ง กระทรวงศึกษาธิการเรียกโรงเรียนที่สอนเน้นพุทธศาสนานี้ว่าโรงเรียนวิถิปุทธ (วิไล วิทย์ประเสริฐกุล, 2549)

โรงเรียนวิถิปุทธ มีจุดเน้นดำเนินการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้หลักการไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญาอย่างบูรณาการ ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการพัฒนา " การกิน อยู่ ดู ฟัง เป็น" คือ มีปัญญาเข้าใจในทางคุณค่าแท้ โดยใช้กระบวนการทางวัฒนธรรมแสวงหาปัญญาและมีวัฒนธรรมเมตตาเป็นฐานการดำเนินชีวิต (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548)

หลักธรรมอันเป็นหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวิถิปุทธประกอบด้วย

1. หลักธรรมที่เป็นหลักการใหญ่ คือ ไตรสิกขา เป็นกระบวนการของระบบทุกระบบด้วยโรงเรียนวิถิปุทธ ทั้งระบบการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการจัดการกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

2. หลักธรรมที่เป็นหลักธรรมรอง คือ ปัญญาวุฒิธรรม 4 และสัปปายะ 7 เป็นทั้งปัจจัยและกระบวนการที่ช่วยให้โรงเรียนมีสภาพเอื้อต่อการเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ รวมทั้งยังเสริมลักษณะโรงเรียนวิถีพุทธให้เด่นชัด

3. หลักธรรมอื่นๆที่โรงเรียนเลือกสรรแล้วว่าเหมาะสมกับบริบทหรือเป้าหมายการพัฒนาของโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะตามที่โรงเรียนตั้งเป้าหมายไว้ เช่น ให้ความรู้ความเข้าใจ มีความรับผิดชอบ มีความกตัญญู เป็นต้น

ลักษณะโรงเรียนวิถีพุทธ เน้นการจัดสภาพทุกด้านเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตามหลักพุทธธรรม โดย ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความงอกงามตามลักษณะแห่งปัญญาวุฒิธรรม 4 ประการ คือ

1. สัปปุริสสังเสวะ หมายถึง การอยู่ใกล้คนดี ผู้รู้ครูอาจารย์ดี ข้อมูลสื่อที่ดี
2. สัทธัมมัสสวนะ หมายถึง เอาใจใส่ศึกษาโดยมีหลักสูตร การเรียนการสอนที่ดี
3. โยนิโสมนสิการ หมายถึง มีกระบวนการคิดวิเคราะห์พิจารณาหาเหตุผลที่ดีและถูกวิธี
4. ธัมมานุสุมมปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

เหมาะสม

การจัดสภาพทางกายภาพของโรงเรียนวิถีพุทธ จะจัดอาคารสถานที่ ห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาศีล สมาธิ และปัญญา เช่นมีศาลาพระพุทธรูปเด่นเหมาะสมที่จะชวนให้ระลึกถึงพระรัตนตรัยอยู่เสมอ มีมุมห้องให้ศึกษาพุทธธรรม บริหารจิตเจริญภาวนาเหมาะสม หรือมากพอที่จะบริการผู้เรียน หรือตกแต่งบริเวณให้เป็นธรรมชาติหรือใกล้ชิดธรรมชาติ ชวนให้มีใจสงบ และส่งเสริมปัญญา เช่น รมรื่น มีป้ายนิเทศ ป้ายคุณธรรม คุณเลเสียงต่างๆไม่ให้งดจนเกินไป ถ้าเปิดเพลงกระจายเสียงก็พิถีพิถันเลือกเพลงที่ส่งเสริมสมาธิ ประเทืองปัญญา เป็นต้น

การจัดกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต โรงเรียนจะจัดกิจกรรมวิถีชีวิต ประจำวัน ประจำสัปดาห์หรือนโยบายในโอกาสต่างๆเป็นภาพรวมทั้งสถานศึกษาที่เป็นการปฏิบัติบูรณาการ ทั้งศีล สมาธิ และปัญญา โดยเน้นการมีวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมของการกิน อยู่ ดู ฟัง ด้วยสติสัมปชัญญะ เพื่อเป็นไปตามคุณค่าแท้ของการดำเนินชีวิตโดยมีกิจกรรมตัวอย่าง ดังนี้

1. กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระก่อนเข้าเรียนและก่อนเลิกเรียนประจำวัน เพื่อใกล้ชิดศาสนา

2. กิจกรรมรับศีลหรือทบทวนศีลทุกวัน ซึ่งอาจเป็นบทกลอนหรือใช้เพลง เช่นเดียวกับกิจกรรมแผ่เมตตา เพื่อให้ตระหนักถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

3. กิจกรรมทำสมาธิรูปแบบต่างๆ เช่น นั่งสมาธิ ท่องอาขยานเพื่อสมาธิ สวดมนต์สร้างสมาธิ หรือทำสมาธิเคลื่อนไหวอื่นๆ เป็นประจำหรือก่อนเรียน เพื่อพัฒนาสมาธิ

4. กิจกรรมพิจารณาอาหารก่อนรับประทานอาหารกลางวัน เพื่อให้กินเป็น กินอย่างมีสติ มีปัญญา รู้เข้าใจ

5. กิจกรรมอาสาตาศาวิเศษปฏิบัติวินัยหรือศีล เพื่อให้อยู่อย่างสงบสุข

6. กิจกรรมประเมินผลการปฏิบัติธรรม (ศีล สมาธิ ปัญญา) ประจำวัน เพื่อให้อยู่เป็น

7. มีการสวดมนต์ ฟังธรรมประจำสัปดาห์ หรือในวันพระ เพื่อพัฒนาศีล สมาธิ ปัญญา

8. กิจกรรมบันทึกและยกย่องการปฏิบัติธรรม เน้นย้ำและเสริมแรงการทำความดี

9. ทุกห้องเรียนมีการกำหนดข้อตกลงในการอยู่ร่วมกัน โดยเข้าใจเหตุผลและประโยชน์ที่มีต่อการอยู่ร่วมกัน เพื่อพัฒนาศีล วินัย ด้วยปัญญา

การจัดการเรียนการสอน โรงเรียนมีการจัดหลักสูตรสถานศึกษา หรือจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการพุทธธรรมเพื่อพัฒนานักเรียน ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างชัดเจน เพื่อพัฒนาผู้เรียนผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการพัฒนานักเรียนด้วยหลักพุทธธรรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่สะท้อนการพัฒนาไตรสิกขาไปพร้อมๆกัน

2. การจัดหน่วยการเรียนรู้ทุกชั้นให้มีการบูรณาการพุทธธรรมในการเรียนรู้และปฏิบัติ

3. การจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง นำพุทธธรรมมาเป็นฐานในการคิด หรือเป็นเกณฑ์ตรวจสอบการเรียนรู้ ปฏิบัติ หรือเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่หลักธรรมในการพัฒนาตนและผู้อื่น

4. ประสานร่วมมือกับวัด คณะสงฆ์ ในการจัดการเรียนรู้ทั้งสาระพุทธศาสนา และกลุ่มสาระหรือกิจกรรมอื่นๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใกล้ชิดกับพุทธศาสนาในบริบทต่างๆ

การจัดบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ โรงเรียนส่งเสริมบรรยากาศของการใฝ่เรียนรู้และพัฒนาไตรสิกขาหรือส่งเสริมการมีวัฒนธรรมแสงปัญญา และมีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน มี

บรรยากาศของการเคารพอ่อนน้อม ยิ้มแย้มแจ่มใส การมีเมตตากรุณาต่อกัน ทั้งครูต่อนักเรียน นักเรียนต่อครู และครูต่อครูด้วยกัน และโรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น เช่น การลด ละ เลิก อบายมุข การเสียสละ เป็นต้น

การพัฒนาบุคลากรและคุณลักษณะบุคลากร โรงเรียนให้ความสำคัญเช่นกัน โดยมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรมีคุณลักษณะที่ดีตามวิถีชาวพุทธ เช่น ศรัทธาในพระพุทธศาสนา พัฒนาดนในการดำเนินชีวิตที่ดั่งงาม ละ เลิกอบายมุข การถือศีล 5 ความเป็นกัลยาณมิตรต่อศิษย์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นต้น

อาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนวิสุทธิพุทธเป็นโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน โดยใช้แนวคิดทางพุทธศาสนาเป็นหลักในการดำเนินการ ทั้งหลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้การจัดสภาพแวดล้อม และการพัฒนาบุคลากร

9. โรงเรียนกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

โรงเรียนเป็นสถาบันของสังคมที่มีหน้าที่ฝึกคนให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง และโรงเรียนยังเป็นสถานที่ส่งเสริมให้บุคคลรู้จักสร้างความสำเร็จให้ตนเอง กระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้ มีกิจกรรม และวัฒนธรรมอันดีงาม รู้จักตนเอง รู้จักยับยั้งชั่งใจ (สุภารัตน์ ม่วงศิริ, 2547)

วิรัตน์ วรรณรัตน์ (2523) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กเป็นอันดับสอง รองจากบ้าน ปัจจัยสำคัญที่ทำให้โรงเรียนมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพเด็กมีดังนี้

1. พฤติกรรมการบริหารโรงเรียนว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติต่อครูและนักเรียนอย่างไรพฤติกรรมเหล่านี้หากให้ความสนใจและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอก็จะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนให้ดีขึ้นได้
2. พฤติกรรมของครูที่เป็นแบบอย่างที่นักเรียนจะเอาเป็นแบบในการประพฤติปฏิบัติครูที่ดีจะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กให้ดีขึ้นได้
3. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมนักเรียนที่สำคัญอย่างหนึ่ง การจัดสภาพแวดล้อมให้โรงเรียนน่าอยู่ สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนได้ประสบการณ์ที่เจริญงอกงามต่อไป โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมด้วย
4. กระบวนการเรียนการสอน ในการสอนวิชาต่างๆ หากมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าถึงเป้าหมายที่ต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของเด็กในเรื่องใดได้บ้างที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาต่างๆแล้ว ก็ดำเนินการสอนตามขั้นตอนและกิจกรรมให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการให้มากที่สุด
5. แบบแผนพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียน นักเรียนเข้าใหม่ที่มีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่ของนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน และนักเรียนเข้าใหม่จะพยายามเลียนแบบพฤติกรรมบุคลิกภาพของนักเรียนเก่า ถ้าแบบแผนพฤติกรรมบุคลิกภาพของนักเรียนเก่าในส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ดีก็จะสามารถดึงดูดให้นักเรียนใหม่ปฏิบัติตาม

สุมน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ (2529) กล่าวว่า โรงเรียนประถมศึกษา เป็นสถาบันทางสังคมสถาบันหนึ่ง ที่พยายามสร้างคนในชาติให้เป็นคนที่มีคุณภาพให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสงบสุข กล่าวคือ โรงเรียนนอกจากจะสอนวิชาความรู้ต่างๆให้กับนักเรียนแล้ว โรงเรียนยังทำหน้าที่ปลูกฝังและส่งเสริมคุณความดีที่ควรประพฤติปฏิบัติหรือ

อีกนัยหนึ่ง คือ จริยธรรมให้แก่สมาชิกสังคมด้วย ด้วยหน้าที่ดังกล่าว โรงเรียนประถมศึกษา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์และพัฒนาการเพียงพอที่จะออกไปเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้

จากบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของโรงเรียนในการปลูกฝังจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าว โรงเรียนจึงควรมีแนวทางในการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่สังคมต้องการ

กรมศาสนา (2522) ได้เสนอแนวทางเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมไว้ดังนี้

1. บริเวณโรงเรียนจัดให้สะอาด เรียบร้อย เป็นส่วนสัด มีการดูแลรักษา ตกแต่งอยู่เป็นนิจ ไม่ให้มีสภาพสกปรก รุงรัง มีการดูแลรักษาซ่อมแซมรั้ว ถนน ทางเดิน สนาม ใต้ถุนอาคาร อย่างสม่ำเสมอ

2. อาคารเรียน อาคารประกอบ และอาคารอื่นๆ ในบริเวณโรงเรียนต้องได้รับการดูแลรักษา ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดี แข็งแรง ไม่มีสภาพชำรุดทรุดโทรมหรือเสื่อมโทรมให้เด็กเห็น และสร้างสุขนิสัยในการใช้อาคารสถานที่ให้นักเรียน ครู และบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียนเป็นประจำ

3. ห้องเรียน ห้องประชุม และห้องอื่นๆ ในอาคารเรียน ต้องสะอาดเรียบร้อย เป็นประโยชน์ต่อการเรียนวิชาต่างๆ และจริยศึกษาของนักเรียนทุกเวลา จัดให้นักเรียนช่วยกันรักษาความสะอาด ตกแต่งและช่วยกันรักษาไม่ให้สกปรกหรือเสื่อมโทรม จนเกิดสุขนิสัยในการอยู่การใช้ห้องนั้นๆอย่างมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน

4. จัดให้นักเรียน ครู อาจารย์ และบุคคลอื่นๆ ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาจัดทำ บริเวณอาคารสถานที่ห้องเรียนและห้องต่างๆในโรงเรียนให้มากที่สุด

สำเร็จ เฉลิมเผ่า (2527) ได้กล่าวว่า การที่โรงเรียนจะส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กนั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกันดังนี้

1. การบริหารโรงเรียน ได้แก่ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน การกำหนดระเบียบข้อบังคับการควบคุมติดตามผลเป็นต้น

2. การจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับการสอนของครู

3. การสอนของครู

4. การจัดกิจกรรมด้านจริยศึกษา

สุนน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ (2529) ได้เสนอว่า โรงเรียนควรมีแนวปฏิบัติในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมดังนี้

1. ดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรมและโครงการทั้งที่เป็นกระบวนการของหลักสูตรประถมศึกษาและส่งเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบชั่วดีปฏิบัติตนตามหลักของศีลธรรมประเพณีและศาสนา

2. ประสานงานร่วมมือกับสถาบันอื่นของสังคม เช่น ครอบครัว วัด องค์การสมาคมอาสาสมัคร และหน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการส่งเสริมจริยธรรมและคุณค่าทางจิตใจให้แก่นักเรียน

3. จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความเป็นระเบียบ สะอาด สวยงามและสงบเพื่อให้นักเรียนเกิดความเคยชินกับสภาพดังกล่าว นอกจากนี้ครูและบุคลากรในโรงเรียนยังต้องทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านบุคลิกภาพ กิริยามารยาท และลักษณะนิสัยที่ดีอีกด้วย

4. โรงเรียนมีหน้าที่วางแผนในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนที่มีแนวโน้มไปในทางเสื่อม โดยเน้นการป้องกันให้มากที่สุด โรงเรียนจึงควรจัดกิจกรรมและบริการในด้านการให้คำปรึกษาและแนะแนว การติดต่อสัมพันธ์กับผู้ปกครองเพื่อป้องกันปัญหา เมื่อเริ่มมองเห็นปัญหาและต้องแก้ไขปัญหาเมื่อปัญหาเกิดขึ้นแล้ว

กรมสามัญศึกษา (2535) ได้เสนอหลักการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอน จะต้องปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมคู่กับความรู้
2. ทุกงาน/โครงการ ภายในโรงเรียนสามารถปลูกฝังจริยธรรมได้
3. บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแบบอย่างที่ดีเอื้อต่อการปลูกฝังจริยธรรม
4. การร่วมคิด ร่วมทำของบุคลากรทุกฝ่าย ช่วยให้การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนได้ผล
5. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนานิสัยและคุณธรรมของตนเอง

6. การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ควรคำนึงถึงหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและความแตกต่างระหว่างบุคคล

7. การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ต้องต่อเนื่องและมีการพัฒนา

8. การติดตามและประเมินผล ต้องทำอย่างเป็นระบบทั้งจากผู้อื่น และโดยตนเอง

ภาวิณี โสธายะเพ็ชร (2549) ได้เสนอแผนการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาหรือสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ดังนี้

1. จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศที่จะส่งเสริม และปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมกับเด็กระดับนี้ ทั้งในด้านอาคารสถานที่ ครูอาจารย์ กิจกรรมการเรียนการสอนความสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์กับนักเรียน ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

2. จัดการสอนจริยศึกษาตามหลักสูตร โดยการสอนให้สอดคล้องกับสังคมจากสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กไปสู่สิ่งที่ไกลตัวเด็กออกไป

3. จัดให้มีกิจกรรมประกอบการสอน ให้เด็กได้ฝึกหัดปฏิบัติจริงทุกเรื่อง ให้มีการอธิบายแสดงผลของหัวข้อจริยธรรม ให้สอดคล้องกับหลักวิทยาศาสตร์ ให้เด็กได้เห็นจริงกว่าการสร้างความสำเร็จที่มมายหรือการกลัวผิดๆ

4. แทรกคติธรรมในแบบเรียน และหนังสือให้นักเรียนอ่านทุกชนิด คือทั้งหนังสือเรียนและหนังสือที่อ่านในเวลาว่าง ให้เหมาะสมกับเรื่องราวในแบบเรียนหรือในหนังสือนั้น

5. สอดแทรกจริยศึกษาหรือเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ทั้งเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสมกับวัยและชั้นของเด็ก ในการสอนทุกวิชาทุกกลุ่มประสบการณ์

6. จัดภาพประกอบเรื่อง ประกอบตามหลักคุณธรรมจริยธรรมทั้งในแบบเรียนบทเรียน และในการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับนักเรียน

7. ใช้สื่อมวลชนในการให้ความรู้และประสบการณ์ด้านจริยศึกษาด้วย

อาจสรุปได้ว่า ในการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในโรงเรียนที่จะส่งผลให้การดำเนินงานในการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์และคุณธรรมจริยธรรมในผู้เรียนประสบผลสำเร็จต้องประกอบด้วยผู้บริหารต้องมีการบริหาร และเป็นแบบอย่างที่ดี มีการควบคุมติดตามและประเมินงาน ครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งส่งเสริมปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์

นอกจากนี้ครูผู้สอนยังต้องแสดงพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดี มีการเสริมสร้างผู้เรียนติดตามผลอย่างใกล้ชิด เป็นต้น วัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนโดยที่โรงเรียนต้องมีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสิ่งที่ตั้งใจ เพื่อให้ให้นักเรียนนำไปปรับปรุงพัฒนาตามสภาพบริบทของแต่ละคน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ชุมชน และผู้ปกครอง ผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายต้องประสานความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

จากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์สามารถสรุปได้ ดังนี้

นักวิชาการได้ให้ความหมายไปในทางเดียวกันว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ คุณธรรม คุณงาม ความดี ที่บุคคลควรยึดมั่นในการประพฤติปฏิบัติตนที่สังคม บุคคลทั่วไปมุ่งหวังให้เกิดขึ้น

วัลลภ กันทรัพย์ และคณะ (2530) กล่าวว่า พฤติกรรมด้านคุณลักษณะมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์หรือความรู้สึก (feeling/emotion)
2. เป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะเฉพาะตัว (typical)
3. เป็นพฤติกรรมที่มีทิศทางของการแสดงออก (direction)
4. เป็นพฤติกรรมที่มีระดับความเข้มข้น (intensity)
5. เป็นพฤติกรรมเกิดขึ้นโดยมีเป้า (target)

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณธรรม และจริยธรรม สรุปได้ ดังนี้

คุณธรรม เป็นคุณสมบัติทางใจของแต่ละคนซึ่งเป็นนามธรรม แต่จริยธรรมเป็นการแสดงออกทางความประพฤติปฏิบัติซึ่งเป็นรูปธรรม หากคนมีคุณธรรมก็สะท้อนออกมาเป็นการประพฤติปฏิบัติที่ดีงามซึ่งเป็นจริยธรรมนั่นเอง ส่วนคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสุดท้าย การปลูกฝังคุณธรรมจะเป็นขั้นแรก จริยธรรมเป็นการแสดงออกทางคุณธรรม เมื่อคนได้ประพฤติ ปฏิบัติจนดีเป็นนิสัยก็จะเป็นคนที่มีลักษณะที่ดีงามหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั่นเอง

ความสำคัญของลักษณะอันพึงประสงค์

หากสมาชิกทุกคนในสังคมเป็นคนดี มีคุณธรรม สังคมนั้นก็จะพบแต่ความสุข ความร่มเย็น และมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ส่วนตน ประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรส่งเสริมให้กับนักเรียน

พบว่า นักวิชาการต่างๆได้นำเสนอคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างหลากหลายซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวมีลักษณะที่สอดคล้องทั้งนักวิชาการของไทยและของต่างประเทศ กล่าวคือต้องการให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ที่ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์และแนวคิดต่างๆ มีลักษณะที่สำคัญๆ ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการกระจ่างค่านิยม (The theory of Values Clarification)
2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning Theory)
3. ทฤษฎีตามแนวจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory)
4. ทฤษฎีของโคลเบอร์ก
5. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม
6. ทฤษฎีตามแนวคิดจิตปัญญาศึกษา
7. ทฤษฎีของ Thomas Lickona (1992)
8. โรงเรียนวิถีพุทธ
9. โรงเรียนกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตอนที่ 3 หลักการและแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย และมีจิตสำนึกสาธารณะที่ติงามเป็นคนมีปัญญาในการใช้ทักษะชีวิต การคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหาและการใช้เทคโนโลยี และเป็นคนมีความสุขในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง โดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) คือ

1. เป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมและครอบคลุมผู้เรียนทุกคน
2. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพตามความสนใจความถนัด ความต้องการ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ
3. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่างๆที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
4. เป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน องค์กร และหน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติ จากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมี

จิตสาธารณะ เกิดทักษะการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ลักษณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผนปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคมและการมีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

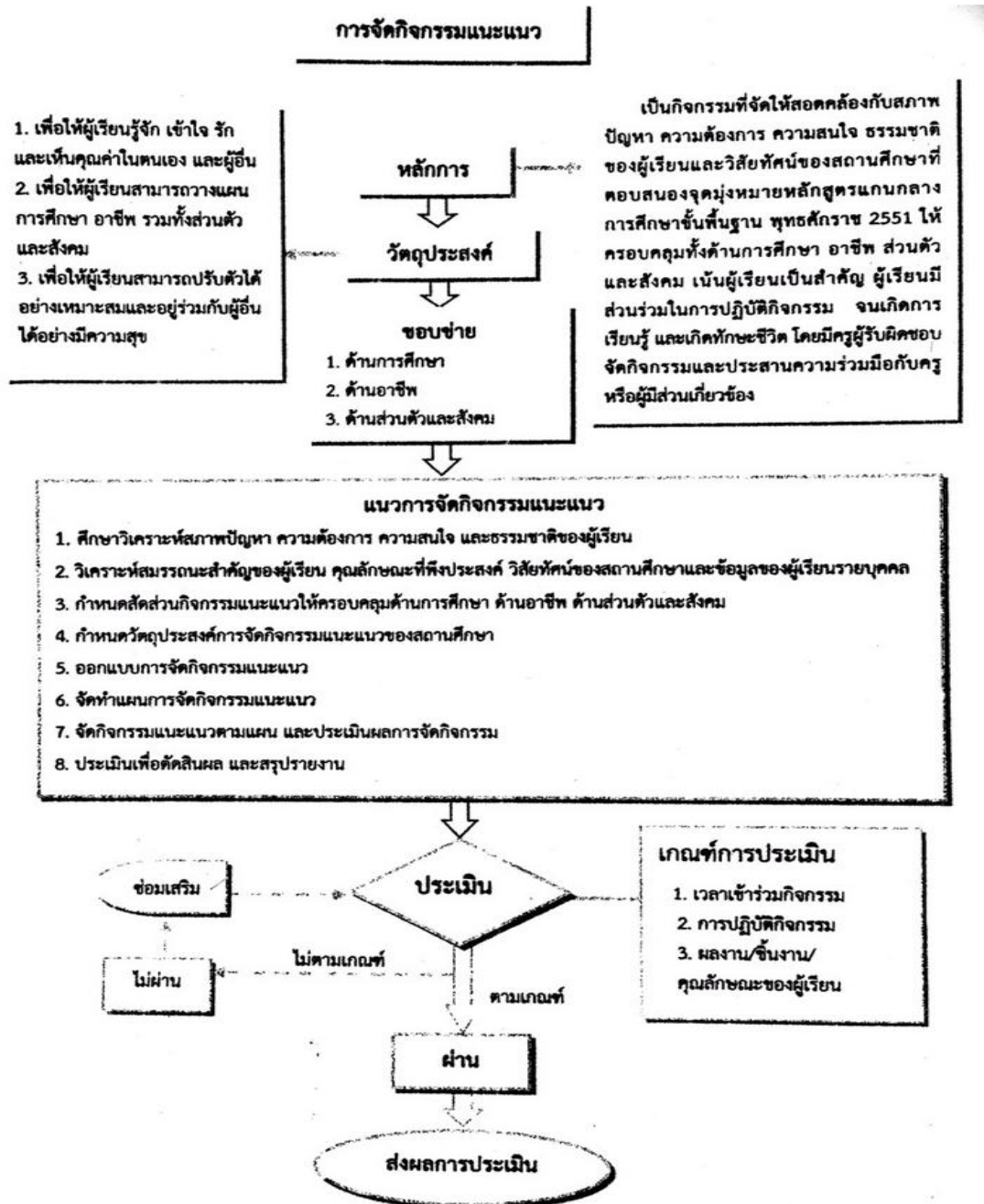
ตามหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดโครงสร้างเวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 360 ชั่วโมง เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม คือ ระดับประถมศึกษา (ป.1-6) รวม 6 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) รวม 3 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

การจัดสรรเวลาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ขึ้นกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามโครงสร้างเวลาของหลักสูตรและผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและฝึกปฏิบัติกิจกรรมทั้ง 3 ลักษณะ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องทุกปีจนจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีแนวทางการจัดกิจกรรมดังนี้

1. ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ
2. ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน
3. จัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยจัดกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
4. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยการศึกษาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม
5. ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าเน้นการแข่งขัน บนพื้นฐานการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย
6. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ มีในแนวทางตามรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ดังนี้

ภาพที่ 6 รายละเอียดของกิจกรรมแนะแนว
ที่มา: สุตาวรรณ เครือพานิช (2555)

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักสิ่งแวดลอม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งในด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมแนะแนว ต้องส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่สมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 โดยนำไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมแนะแนวที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อีกทั้งยังต้องส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต โดยมุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ รวมทั้งด้านส่วนตัวและสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิต ตลอดจนครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยมีครูแนะแนวเป็นพี่เลี้ยงและประสานงาน

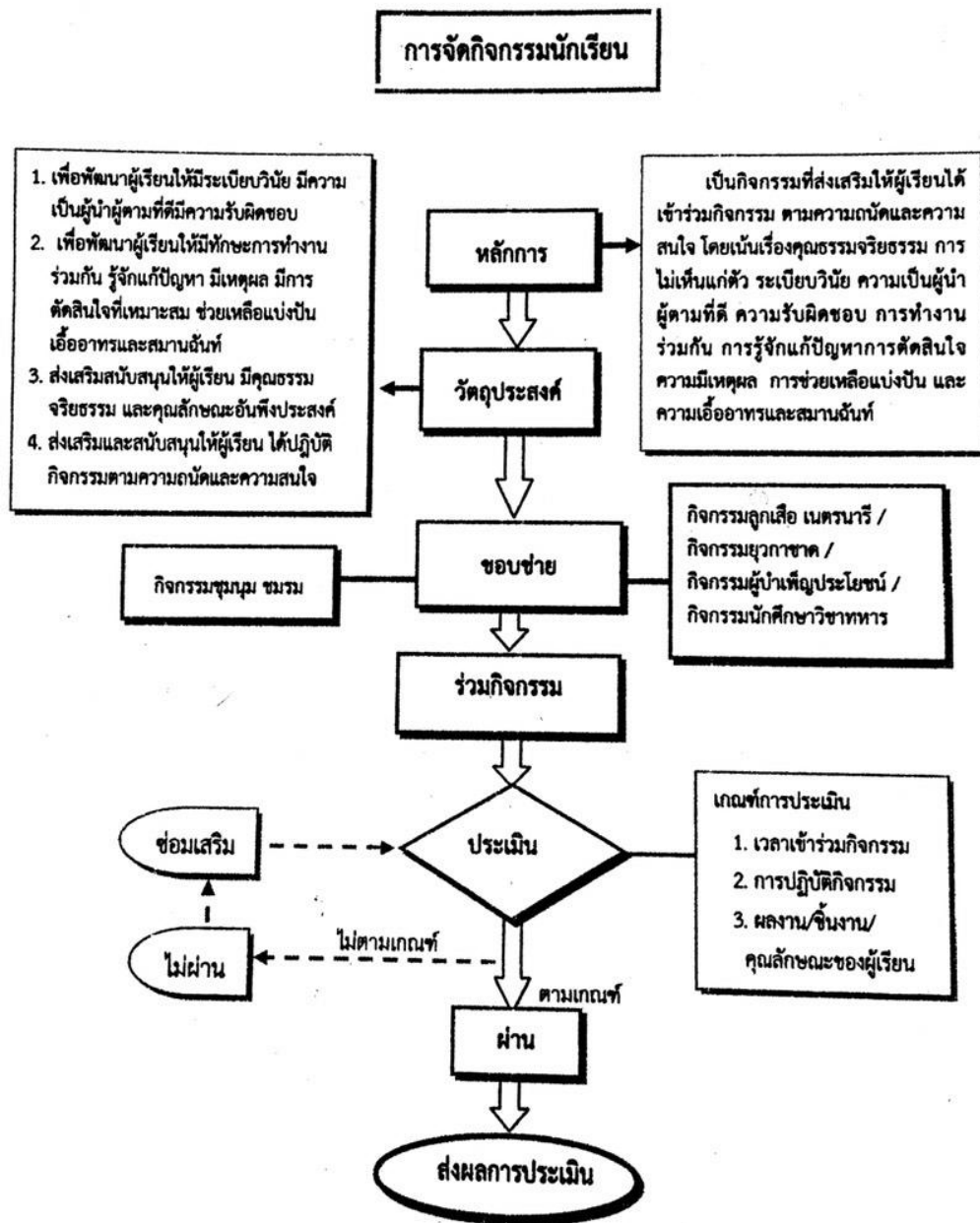
กิจกรรมแนะแนวมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สามารถวางแผนการเรียน อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคม และสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน คือ

1. ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม
2. ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจในโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ
3. ด้านส่วนตัวและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น รักสิ่งแวดลอม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะชีวิต และสามารถปรับตัวดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวมีดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน
2. วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
3. กำหนดสัดส่วนของกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัว และสังคม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติของผู้เรียนและเป้าหมายของสถานศึกษา โดยครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนร่วม
4. กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา เป็นระดับการศึกษาและชั้นปี
5. ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม เวลาจัดกิจกรรม หลักฐานการทำกิจกรรม และการประเมินผล
6. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวรายชั่วโมง ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ เวลา เนื้อหา/สาระ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผล
7. จัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวและประเมินผลการจัดกิจกรรม
8. ประเมินผลเพื่อตัดสิน และสรุปรายงาน

ภาพที่ 7 การจัดกิจกรรมนักเรียน ที่มา: สุดาวรรณ เครือพานิช (2555)

กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ โดยเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ความมีระเบียบวินัย การไม่เห็นแก่ตัว ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความสำเร็จ ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจ ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน และความเอื้ออาทรและสมานฉันท์ การจัดกิจกรรมนักเรียนควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน
2. เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน
3. เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของ

นักเรียน ตลอดจนบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น

กิจกรรมนักเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีระเบียบวินัย มีความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบ มีทักษะการทำงานร่วมกัน รู้จักแก้ปัญหา มีเหตุผล มีการตัดสินใจที่เหมาะสม ช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ 2 กิจกรรมคือ

1. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร สถานศึกษาให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และครบตามหลักสูตรของแต่ละกิจกรรม

2. กิจกรรมชุมนุม ชมรม สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย และเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ

ทั้งนี้ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในข้อ 1 และข้อ 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมในข้อ 1 หรือข้อ 2 กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในลักษณะอาสาสมัครเพื่อช่วยขัดเกลาจิตใจของผู้เรียนให้มีความเมตตา กรุณา มีความเสียสละ และมีจิตสาธารณะเพื่อช่วยสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ออกแบบกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในลักษณะจิตอาสา

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้เรียนในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามความถนัดและความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมในลักษณะกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมอาสาพัฒนา หรือกิจกรรมสร้างสรรค์สังคม โดยผู้เรียนดำเนินการด้วยตนเองในลักษณะอาสาสมัครเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเสียสละต่อสังคม และมีจิตสาธารณะ

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เน้นให้ผู้เรียนร่วมกันสำรวจ และวิเคราะห์สภาพปัญหา ร่วมกันออกแบบการจัดกิจกรรม วางแผนการจัดกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมตามแผน ร่วมสรุปและประเมินผลการจัดกิจกรรม ร่วมรายงานผล พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ผลการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เรียนสามารถเลือกจัดกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมได้ดังนี้

1. จัดกิจกรรมภายในโรงเรียน (กิจกรรมในวิถีชีวิตโรงเรียนเพื่อปลูกฝังจิตอาสา) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนและครูที่ปรึกษากิจกรรมร่วมกันวางแผนปฏิบัติกิจกรรมจิตอาสาในวิถีชีวิตของชั้นเรียนและโรงเรียนจนเกิดเป็นนิสัยในการสมัครใจทำงานต่างๆเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งงานเหล่านี้จะขยายขอบเขตจากใกล้ตัวไปสู่สังคมที่อยู่ภายนอกได้

2. จัดกิจกรรมภายนอกโรงเรียน (กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อสังคม) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนตามแผนการจัดกิจกรรมโดยให้ทำกิจกรรมด้วยความสมัครใจที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและสังคมโดยรวม

แนวการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีแนวการจัดดังนี้

1. จัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยผู้เรียนสามารถจัดกิจกรรมตามองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

2. จัดกิจกรรมลักษณะโครงการ/โครงการ/กิจกรรม หมายถึงกิจกรรมที่ผู้เรียนนำเสนอการจัดกิจกรรมต่อโรงเรียนเพื่อขอความเห็นชอบในการจัดทำโครงการหรือโครงการหรือกิจกรรม ซึ่งมียุทธศาสตร์เริ่มต้นและสิ้นสุดที่ชัดเจน

3. จัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่น หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เรียนอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆที่จัดกิจกรรมในลักษณะเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยผู้เรียนสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้ ดังนี้

1) ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เข้ามาจัดกิจกรรมในโรงเรียน

2) ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่จัดกิจกรรมนอกโรงเรียน

การจัดกิจกรรมชุมนุม ชมรมของสถานศึกษา สามารถปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมกับบริบทและสภาพของสถานศึกษา ดังนี้

1. สถานศึกษาบริหารการจัดการให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมได้หลากหลาย ทั้งรูปแบบภายในหรือภายนอกห้องเรียน และระยะเวลาการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมระยะเวลา 1 ภาคเรียน กิจกรรมระยะเวลา 1 ปีการศึกษา และกิจกรรมระยะมากกว่า 1 ปีการศึกษา

2. กรณีสถานศึกษามีการจัดตั้งชุมนุม หรือชมรมอยู่แล้ว สถานศึกษาควรสำรวจความสนใจของผู้เรียนในการเลือกเข้าร่วมชุมนุม ชมรม

3. กรณีที่สถานศึกษายังไม่มี การจัดตั้งชุมนุม ชมรม ควรให้ผู้เรียนร่วมกันจัดตั้งชุมนุม ชมรม และเชิญครูเป็นที่ปรึกษา โดยร่วมกันดำเนินกิจกรรมชุมนุม ชมรม ตามระเบียบปฏิบัติ ที่สถานศึกษากำหนด

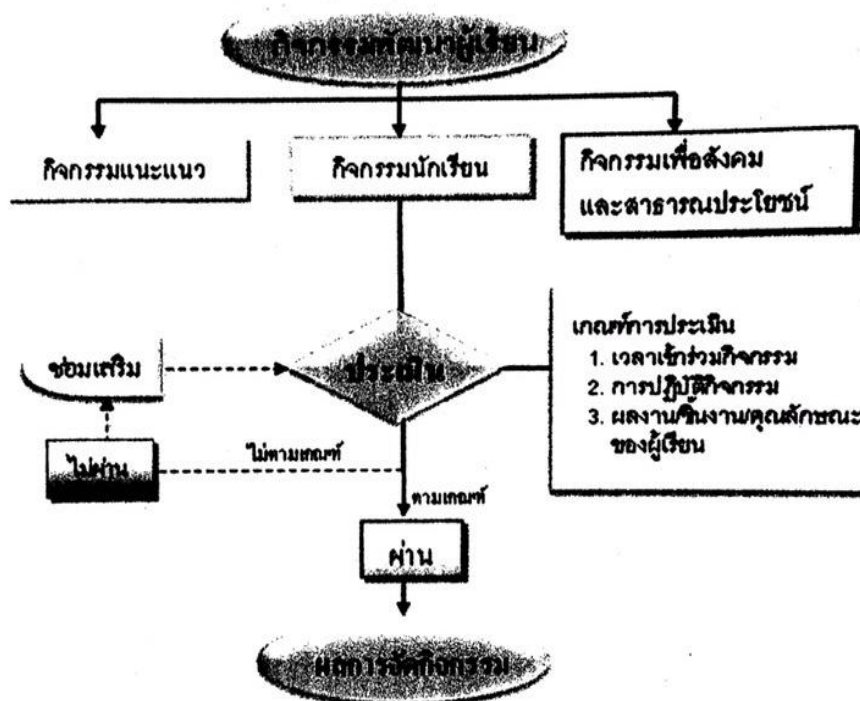
4. ครูที่ปรึกษากระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการถอดประสบการณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเผยแพร่กิจกรรม

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการประเมินโดยผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมหรือผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นหาศักยภาพของตน สะท้อนแนวคิดจากการปฏิบัติกิจกรรม การทำงานกลุ่ม และการมีจิตสาธารณะ โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีแนวทางในการประเมินตามแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 9 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่มา: สุदारวรรณ เครือพานิช (2555)

สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2 ประการ คือ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

1. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม มีแนวปฏิบัติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ดังนี้

1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรม ผลงาน ชิ้นงาน และคุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม

1.3 ผู้เรียนที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน ชิ้นงานและคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เป็นผู้ผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และนำผลการประเมิน ไปบันทึกในทะเบียนแสดงผลการเรียน

1.4 ผู้เรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรมการปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน ชิ้นงาน และคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครูหรือผู้รับผิดชอบต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้นๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสินเลื่อนชั้นและจบระดับการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายปี รายภาค เพื่อสรุปผลการผ่านในตัวละครกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินอย่างเหมาะสม ดังนี้

1. กำหนดคุณภาพหรือเกณฑ์ในการประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้ 2 ระดับ คือ ผ่าน และไม่ผ่าน

2. กำหนดประเด็นการประเมินให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรมและกำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมิน ดังนี้

2.1 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน ชิ้นงาน และคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน ชิ้นงาน และคุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2.2 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/รายภาค

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจาก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2.3 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อจบระดับการศึกษา

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านกิจกรรมให้เป็นที่ของครูหรือผู้รับผิดชอบกิจกรรมนั้นๆ ที่จะต้องซ่อมเสริมโดยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมจนครบตามเวลาที่ขาดหรือปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น แล้วจึงประเมินให้ผ่านกิจกรรมเพื่อบันทึกในทะเบียนแสดงผลการเรียน ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้รายงานผู้บริหารสถานศึกษาทราบเพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายการไป

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรมีองค์ประกอบในการดำเนิน คือ มีครูที่ปรึกษากิจกรรมและมีแผนการดำเนินกิจกรรม มีหลักฐาน ชิ้นงาน หรือแฟ้มสะสมงาน มีผู้รับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรม และมีรายงานแสดงการเข้าร่วมกิจกรรม

บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทโดยการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ชี้แจง พัฒนาและส่งเสริม ทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้บุคลากร สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงาน ตลอดจนการนิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจ

2. ครูที่รับผิดชอบกิจกรรม มีบทบาทโดยศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชี้แจงให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้าใจ ร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรม ส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวก

ความสะดวกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตาม ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน ตลอดจนประเมินผล รายงานผลการดำเนินกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงาน

3. ผู้เรียนมีบทบาท โดยการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถ ร่วมประชุมจัดทำแผนงานและปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเอาใจใส่ สม่ำเสมอ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดประสบการณ์ ทบทวน และสะท้อนความรู้สึกละหว่างการปฏิบัติกิจกรรม

4. คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนดำเนินกิจกรรมและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรม

5. ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมและอาสาสมัครกิจกรรมของสถานศึกษาและชุมชน ยอมรับในศักยภาพของผู้เรียน ดูแล เอาใจใส่ผู้เรียน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามประเมินผลพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นกระบวนการทั้งด้านสมรรถภาพ ทักษะและทัศนคติที่คนเราได้รับตั้งแต่เป็นทารกจนเป็นผู้ใหญ่ กระบวนการเรียนรู้จึงเป็นส่วนสำคัญของความสามารถของคนเรา มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวว่า “การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม” ซึ่งในการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้มีการศึกษาค้นคว้าด้านความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จนเกิดเป็นทฤษฎีการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลอย่างค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจากการฝึกฝนหรือการมีประสบการณ์ซึ่งการเรียนรู้ทางสังคมเป็นการเรียนรู้จากทฤษฎีคนอื่น โดยการเรียนรู้จากการสังเกตที่คนอื่นกระทำ หรือจากการบอกเล่าหรือถ่ายทอดประสบการณ์บางอย่างให้ทราบโดยการเรียนรู้อาจเป็นการเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมของคนอื่นและผลที่เกิดขึ้น เรียนรู้จากการถ่ายทอดประสบการณ์บางอย่างจากบุคคลอื่นที่ได้รับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การสอนงาน

เป็นพี่เลี้ยงหรือตัวแบบเพื่อให้คำแนะนำแก่คนที่ต้องการพัฒนา การจัดอบรมสัมมนาเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นโดยมีเป้าหมายเพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้เข้าอบรมอยู่บนรากฐานที่เป็นกระบวนการที่สร้างความสนใจให้เกิดขึ้นได้ และมุ่งเน้นให้ผู้ที่ได้รับข้อมูลนั้นจำอยู่ได้นาน

ดังนั้นการเรียนรู้จึงต้องนำไปสู่ยุทธศาสตร์และวิธีการปฏิบัติทั้งในด้านการคิดและการลงมือทำ ที่สามารถนำไปใช้ในอนาคตที่มีองค์ประกอบไม่แน่นอนตายตัว ไม่มีสูตรสำเร็จให้ใช้ได้ กระบวนการหาคำตอบจากตัวแปรหลากหลายและการออกแบบการทำที่จะนำไปสู่ความดีความงามต่างๆ จึงจำเป็นจะต้องเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน (โกวิท ประวาลพุกษ์, 2548) วิธีการเรียน วิธีการคิด วิธีการเรียนรู้ กระบวนการทำงานที่น่าสู่ผลที่ดี จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องปลูกฝังไว้ในตัวผู้เรียนให้เกิดเป็นนิสัยในการปฏิบัติมากกว่าที่จะเรียนเพื่อรู้แล้วไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้เลย การเรียนรู้ที่ดีมีพลังสูงจึงเป็นการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากตัวผู้เรียนเอง การเรียนรู้ที่เน้นในด้านการสร้างความรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดให้ได้กระบวนการวิธีการสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองจากความรู้เดิมที่มีอยู่ มาร่วมกับสิ่งที่พบเห็นใหม่ๆ นำมาเสริมแต่ง ประยุกต์เพิ่มเติมให้ความรู้เดิมใช้ได้ครอบคลุมรวมกับสิ่งใหม่ๆ อธิบายสิ่งใหม่ๆ ที่พบเห็นได้ครบถ้วนตามธรรมชาติ เพื่อให้มนุษย์เข้าใจธรรมชาติ รู้เท่าทันธรรมชาติ รู้ความจริงแท้ รักความสวยงาม รักความดี เพื่อให้มนุษย์อยู่กับโลกอย่างเป็นหนึ่งเดียว พัฒนาโลกให้ยืนยาว ทำให้มนุษย์เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นส่วนหนึ่งของความจริงแท้ในโลกอย่างกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียว การพัฒนามนุษย์จึงต้องเริ่มต้นจากมนุษย์เป็นใหญ่ เป็นตัวของตนเองจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของโลกอย่างเป็นหนึ่งเดียว ไม่มีตัวตน ไม่แยกส่วนออกมาจากโลกอีกต่อไป

Bruner เชื่อว่ามนุษย์เลือกที่จะรับรู้สิ่งที่ตนเองสนใจและการเรียนรู้เกิดจากกระบวนการค้นพบด้วยตนเอง (Discover Learning) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ตามแนวคิดของบรูเนอร์แบ่งได้ 3 ชั้น (Bruner, 1963) คือ

1. ชั้นการเรียนรู้จากการกระทำ (Enactive Stage) คือ ชั้นของการเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งต่างๆ การลงมือกระทำช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี การเรียนรู้เกิดจากการกระทำ

2. ชั้นการเรียนรู้จากความคิด (Iconic Stage) เป็นชั้นที่เด็กสามารถสร้างมโนภาพในใจได้ และสามารถเรียนรู้จากภาพแทนของจริงได้

3. ขั้นการเรียนรู้จากสัญลักษณ์และนามธรรม (Symbolic Stage) เป็นขั้นการเรียนรู้ที่ซับซ้อนและเป็นนามธรรมได้

Albert Bandura, 1977 อ้างถึงใน Berk (2003) กล่าวว่าการศึกษาที่มีวิธีหรือแนวทางการปฏิบัติหรือพฤติกรรมทางสังคมในรูปแบบต่างๆ ไม่ได้เป็นสิ่งที่ติดตัวมาตามธรรมชาติแต่มนุษย์ต้องมีการเรียนรู้สิ่งเหล่านั้นด้วยตนเอง การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง หมายถึง การที่มนุษย์นั้นได้มีโอกาสกับเหตุการณ์ที่นำไปสู่การกระทำนั้น ในฐานะของผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำด้วยตนเอง ซึ่งในชีวิตจริงของมนุษย์กิจกรรมในการเรียนรู้โดยตรงมีอยู่ไม่มากนัก

2. การเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning) หรือการเรียนรู้โดยการเลียนแบบ (Learning by Imitation) หรือการเรียนรู้ผ่านรูปแบบ (Learning Through Modeling) หมายถึง การที่มนุษย์นั้นได้พบเห็นเหตุการณ์ทางการกระทำนั้น หรือการกระทำนั้น จากบุคคลอื่น ซึ่งแบบดูรา เรียกว่าตัวแบบ (Model) โดยมีแนวคิดเบื้องต้นว่า มนุษย์จะมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวเขาอยู่เสมอ ซึ่งทั้งตัวเขาและสภาพแวดล้อมต่างก็มีอิทธิพลต่อกันและมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ดังนั้น การเรียนรู้จากการสังเกตจึงเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากผลทางการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างมนุษย์และสภาพแวดล้อมนั่นเอง

Owens (1998), Hoy and Miskel (2001) และ Lunenberg and Orinstein (2004) ได้นำเสนอทฤษฎีระบบสังคมในฐานะที่โรงเรียนเป็นสังคมแบบหนึ่งโดยได้อธิบายระบบย่อยภายในโรงเรียนว่าประกอบด้วยระบบย่อยต่างๆสรุปได้ 4 ระบบย่อย ได้แก่

1) ระบบย่อยเกี่ยวกับงาน ซึ่งมีจำนวนมากภายในโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน

2) ระบบย่อยด้านโครงสร้าง ที่ทำให้องค์กรดำเนินงานเป็นระบบ และมีเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง โครงสร้างจะกำหนดรูปแบบของหน้าที่ บทบาท ข่ายการสื่อสารที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางการสื่อสารและการตัดสินใจ นอกจากนี้โครงสร้างยังเป็นตัวกำหนดระบบการไหลของงานด้วย

3) ระบบย่อยด้านทรัพยากรและเทคโนโลยี เป็นเครื่องมือการดำเนินงานซึ่งไม่ได้หมายถึงเฉพาะฮาร์ดแวร์ เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสือ กล้องโทรทัศน์ เท่านั้น แต่ยังรวมถึงโครงการใหม่ เช่น

วิธีการที่เป็นระบบ ลำดับชั้นของกิจกรรมต่างๆ หรือการออกแบบวิธีการที่เป็นนวัตกรรมทั้งหลายที่ใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อการบรรลุการดำเนินงานขององค์กร แผนการสอน ครู ตารางสอน และคู่มือการใช้หลักสูตร คือตัวอย่างของเทคโนโลยีในองค์กรทางการศึกษา

4) ระบบย่อยด้านคน ที่มีส่วนสนับสนุนให้องค์กรบรรลุผลการปฏิบัติงานต่างๆ ขององค์กร จากความหมายของระบบที่กล่าวไว้ข้างต้น วิเคราะห์ได้ว่าต่างก็ให้ความหมายไว้ในลักษณะที่สอดคล้องกันว่า ระบบมีลักษณะสำคัญคือ เป็นชุดหรือกลุ่มขององค์ประกอบย่อยต่างๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กัน และองค์ประกอบย่อยเหล่านี้ต่างก็ทำหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยรวมซึ่ง สุกัญญา โขวิไลกุล (2547) กล่าวไว้ว่า ระบบต้องมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานและมีโครงสร้างที่ชัดเจน โดยแนวคิดของนักวิชาการส่วนใหญ่ให้ความสนใจระบบในฐานะที่เป็นระบบเปิด เพราะเชื่อว่าในสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อระบบเช่นเดียวกับองค์ประกอบอื่นๆ ที่อยู่ภายในส่วนการกำหนดเป็นระบบย่อยภายในองค์กรขึ้นอยู่กับประเภทของงานในแต่ละองค์กร

สรุปได้ว่า “ระบบ” หมายถึง ชุดหรือกลุ่มขององค์ประกอบต่างๆ ที่มีสัมพันธ์กันตามโครงสร้างงานขององค์กร และต่างก็ทำหน้าที่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายโดยรวมซึ่งหากพิจารณาระบบในฐานะระบบย่อย องค์กรจะประกอบด้วยระบบย่อย 5 ระบบคือระบบย่อยด้านเป้าหมาย ระบบย่อยด้านเทคนิค ระบบย่อยด้านจิตสังคม ระบบย่อยด้านโครงสร้าง และระบบย่อยด้านการบริหาร (การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การจัดองค์กร การดำเนินงาน การควบคุม)

3. แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ได้กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ 3 ลักษณะคือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ซึ่งต่างมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน และมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดสมรรถนะที่สำคัญ และเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันจะนำไปสู่ผลสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียนตามจุดหมายและวิสัยทัศน์ของหลักสูตรต่อไป ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นที่ครูและผู้เกี่ยวข้องต้องพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของตนเอง พัฒนาทักษะกระบวนการในการจัด และสร้างสรรค์กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากประสบการณ์ที่

ได้รับ และสามารถบูรณาการการเรียนรู้ที่หลากหลายจนเกิดผลในการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) อ่างใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ไว้ว่า นอกจากครูจะต้องทำหน้าที่ถ่ายทอดวิชาการและวิชาชีพแล้ว ครูต้องทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตร ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องและชักนำให้นักเรียนฝึกฝนพัฒนาตนโดยสร้างเด็กให้มี “โยนิโสมนสิการ” รู้จักคิดเป็นพิจารณาเป็น รู้จักคิดสืบค้นหาเหตุผล เพื่อเป็นปัจจัยสำหรับพัฒนาตัวเองขึ้นมาจากภายใน ซึ่งจะส่งเสริมให้มีความใฝ่รู้ ใฝ่ดี และมีจิตสำนึกในการฝึกฝนพัฒนาปรับปรุงตนตลอดจนสามารถดึงเอาศักยภาพของตนมาพัฒนาได้

ทั้งนี้การพัฒนามนุษย์ต้องอาศัยความเชื่อ ความมั่นใจ และความรู้ความเข้าใจที่เป็นพื้นฐานสำคัญ 2 ประการ ประการแรกคือ ความเชื่อ ความมั่นใจในธรรมชาติของมนุษย์ ว่าสามารถฝึกฝนพัฒนาตนเองได้อย่างสูงสุด และประการที่สองคือ การทำให้บุคคลแต่ละคนรู้จักตัวเอง และเสริมความพร้อมความสามารถในการที่จะตอบรับต่อสิ่งภายนอก ให้รู้จักตัวเองตามความเป็นจริงว่ามีรากฐานเป็นอย่างไร มีพื้นฐานแค่ไหน มีความถนัด มีศักยภาพด้านไหน ควรลด เสริม ขัดเกลา หรือฝึกปรือเป็นพิเศษด้านใด ซึ่งการรู้จักตัวเองจะทำให้เกิดความมั่นใจในตัวเองที่จะทำอะไร ทำอย่างไรในการพัฒนาตนเองให้คืบหน้าต่อไปจนเต็มศักยภาพ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการจัดการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียนนั้น เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องยาวนาน การพัฒนาการต่างๆจึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และมีความสอดคล้องเกี่ยวเนื่องเป็นองค์รวม และต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ทั้งครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม เพื่อจะส่งเสริมให้เกิดผลแห่งการพัฒนาต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

สิ่งสำคัญในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงต้องคำนึงถึงผลที่เกิดแก่ผู้เรียนอย่างแท้จริงมากกว่า จะให้ความสำคัญเพียงการได้ดำเนินการตามขั้นตอนและแผนงานที่วางไว้เท่านั้น การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงเป็นเรื่องท้าทายและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความสามารถ ความสร้างสรรค์ของครูได้ในเวลาเดียวกัน แต่หากครูและผู้เกี่ยวข้องได้มองเห็นผลความงอกงามที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม ย่อมจะเป็นพลังให้ได้ทำหน้าที่กัลยาณมิตรแก่ผู้เรียนได้ด้วยใจยินดีและเป็นสุขมากขึ้น

นอกจากนี้ ในหลักสูตรระดับประเทศของหลายประเทศได้กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้แก่ผู้เรียนโดยมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการนิวซีแลนด์ ได้เสนอแนะแนวการจัดการเรียนรู้ไว้ในหัวข้อเรื่อง Effective Pedagogy โดยเน้นการปฏิบัติหน้าที่ของครูในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน รวม 7 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558) คือ

1. การสร้างสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ (Creating a supportive learning environment)
2. การสนับสนุนให้นักเรียนคิดสะท้อนกลับไปกลับมาและปฏิบัติหลังจากคิดดีแล้ว (Encouraging reflective thought and action)
3. การส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้แบบใหม่ซึ่งเด็กได้ค้นหาข้อมูลที่ทันสมัยและตรงกับความต้องการ เข้าใจว่ากำลังเรียนอะไร ทำไม และจะใช้ประโยชน์จากข้อมูลนั้นได้อย่างไร (Enhancing the relevance of new learning)
4. เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน (Facilitating shared learning)
5. เชื่อมโยงการเรียนรู้กับสิ่งที่เรียนรู้มาก่อนและประสบการณ์ (Making connections to prior learning and experience)
6. จัดโอกาสให้เพียงพอ ให้เด็กได้มีเวลาปฏิบัติจริง เพื่อจะให้เกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้นจากการลงมือทำและมีส่วนร่วม (Providing sufficient opportunities to learn)

1. การสอนแบบตั้งคำถาม (Teaching as inquiry)

หลักสูตรการศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ คือ ภาษาอังกฤษ ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา ภาษาเพื่อการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ เทคโนโลยี และกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีกิจกรรมพิเศษ เช่น กิจกรรมชมรม กิจกรรมทางวัฒนธรรม และมีกิจกรรมใหม่ (เริ่มใช้ปี 2010) ชื่อ กิจกรรมการศึกษาอาชีพและการแนะแนว (Career Education and Counselling) เป็นกิจกรรมบังคับที่ร่วมดำเนินงานทั้งโรงเรียน

ประเทศอังกฤษ (ฉันทนา จันทร์บรรจง และคณะ, 2544) มีจุดเน้นด้านเนื้อหาวิชาในช่วงชั้นที่ 1-2 (ระดับประถมศึกษา) มีเนื้อหาที่กำหนดไว้ 10 วิชา คือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์

วิทยาศาสตร์ ศิลปะและการออกแบบ การออกแบบและเทคโนโลยี ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ดนตรี พลศึกษา (เวลส์ให้เรียนเพิ่มอีก 1 วิชา คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับงาน หรือ Work Related Learning) มัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มอีก 2 วิชา คือ หน้าที่พลเมืองและภาษาต่างประเทศสมัยใหม่ และมัธยมศึกษาตอนปลายจะเรียน 6 วิชา คือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หน้าที่พลเมือง (Citizenship) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ดนตรี พลศึกษา (เวลส์ให้เรียนเพิ่มอีก 1 วิชา คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับงาน หรือ Work Related Learning) รัฐไม่ได้กำหนดให้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ในโครงสร้างหลักสูตรระดับชาติ แต่โรงเรียนจะจัดกิจกรรมเสริมตามประเพณีของแต่ละโรงเรียน เช่น กิจกรรมดนตรี กีฬา สถานักเรียน ลูกเสือ กิจกรรมชมรม เป็นต้น

ประเทศเกาหลีใต้ (ฉันทนา จันท์บรรจง และคณะ, 2554) มีสังคมและอารยธรรมของความ เป็นชาติที่โดดเด่น เริ่มจากเกาหลีใต้ก็ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 19 ทั้ง การก่อตั้งประเทศ ผ่านการถูกยึดครองจากประเทศเพื่อนบ้าน ผ่านการเกิดสงครามกลางเมืองจนทำให้ประเทศต้องแบ่งแยกออกเป็น 2 ประเทศ รัฐบาลของเกาหลีใต้จึงได้ปรับใช้นโยบาย “การมองไปสู่ ภายนอก” (Outward-Looking Policy) ที่เน้นการพัฒนาคนมุ่งที่ระบบการศึกษาควบคู่กับการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ โดยประเทศเกาหลีใต้ภายใต้กระแสความรักชาติ ผนวกกับเห็นความสำคัญของการศึกษาในการพัฒนาคน อีกทั้งนโยบายของรัฐบาลทุกสมัยนั้นมีความเชื่อมต่อกันนโยบายอย่าง ชัดเจนมีการบริหารจัดการที่เป็นอิสระ ไม่มีการแทรกแซงจากการเมือง ทำให้การศึกษามีการพัฒนา อย่างรวดเร็ว แนวการจัดการเรียนรู้ (ฉันทนา จันท์บรรจง และคณะ, 2554) เน้นการจัดให้นักเรียนมี โอกาสเรียนรู้จากกิจกรรมการศึกษาค้นคว้าโดยตรง พยายามทำให้นักเรียนมีทักษะในการสื่อสารต่างๆ ในการรับรู้ข้อมูล ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ที่หลากหลายเกี่ยวกับการแก้ปัญหาทั้งโดยกิจกรรมส่วนบุคคลและกิจกรรมกลุ่ม พยายามให้มีกิจกรรมฝึกประสบการณ์ต่างๆอย่างเพียงพอในแต่ละรายวิชา กิจกรรมฝึกความคิดสร้างสรรค์ ต้องพยายามจัดโครงการที่ร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ต้อง ใช้ทรัพยากรต่างๆที่มีอยู่ในชุมชนอย่างมีการวางแผน พยายามให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน พิจาร นักเรียนที่กลับจากโพ้นทะเล และนักเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ต้องแนะแนว ไม่ให้เกิดการกีดกันหรือต่อต้านเพศตรงข้าม พยายามให้เนื้อหาการเรียนการสอนและกิจกรรมฝึก

ความคิดสร้างสรรค์ เชื่อมโยงกับสังคม ชุมชน และครอบครัว จัดการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียน เห็นภาพสังคกรอบตัวชัดเจน จัดการเรียนการสอนในห้องเรียนที่หลากหลายและเหมาะสมกับแต่ละ รายวิชา และการเรียนแบบทดลอง ฝึกทักษะ ฝึกประสบการณ์ ควบคุมดูแลเรื่องความปลอดภัยอย่างดี

ในประเทศญี่ปุ่น (ฉันทนา จันทร์บรรจง และคณะ, 2554) กระทรวงการศึกษาวัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (MEXT) ได้จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ขึ้น เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การทำงานของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของทุกภาคทั้งภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรม และภาคประชาชนโดยรวม ทั้งนี้หมายถึงครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนในแต่ละภูมิภาคให้เข้ามามีบทบาทช่วยให้การปฏิรูปการศึกษาประสบผลสำเร็จ สำหรับยุทธศาสตร์การปฏิรูปนั้นมีอยู่ 7 ประการ คือ

1. ปรับปรุงสมรรถนะการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้สถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรที่เอื้อแก่สภาวะการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกิดทักษะและความชำนาญอย่างแท้จริง โดยกำหนดไว้ว่า 1 ห้องเรียนควรมีนักเรียนไม่เกิน 20 คน
2. กระตุ้นให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและบริการชุมชน โดยให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและทำงานร่วมกันกับผู้เรียน เป็นการสอนให้ผู้เรียนมีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
3. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เอื้อแก่การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้รับความเพลิดเพลินไปพร้อมกับความรู้ โดยจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมและนันทนาการ ให้ผู้เรียนเข้ามาเป็นสมาชิกของชมรมต่างๆ ในโรงเรียน
4. ดำเนินการให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่น่าเชื่อถือไว้วางใจได้ของผู้ปกครองและชุมชน ทั้งนี้โดยจัดให้มีการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของโรงเรียน จากการประเมินตนเองและการประเมินจากภายนอก นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสถานศึกษารูปแบบใหม่ๆ ที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของแต่ละชุมชน
5. มีการฝึกอบรมครูให้เป็น “ครูมืออาชีพ” ทั้งนี้ให้มีการยกย่องเชิดชูครูที่มีผลงานดีเด่น รวมทั้งจัดระบบที่ครูสามารถทำงานร่วมกับชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกำหนดมาตรการลงโทษครูที่มีผลงานไม่ดีไม่มีประสิทธิภาพ

6. สนับสนุนการจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพมาตรฐานเท่าเทียมกับนานาชาติ มีการปรับปรุงการรับเด็กเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัย รวมทั้งการจัดตั้งโรงเรียนพิเศษรองรับ ความต้องการของผู้เรียน อาจารย์ในมหาวิทยาลัยย้ายสังกัดและได้รับเงินทุนสนับสนุนได้อย่างกว้างขวาง โดยเน้นความสามารถในการสอนของอาจารย์เป็นสำคัญ

7. กำหนดปรัชญาการศึกษาให้เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้โดยปรับปรุงกฎหมายและจัดทำแผนงาน มาตรการเพื่อสนับสนุนงานการศึกษาของชาติให้ดำเนินไปตามเป้าหมาย

หลักสูตรระดับชาติของประเทศญี่ปุ่น นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศญี่ปุ่น (2008) จัดให้มีเวลาสำหรับการปฏิบัติกิจกรรมหลายประเภทในโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งอาจจะเรียกโดยรวมว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร (Co-Curricular Activities) ซึ่งมีหลายประเภท ได้แก่ จริยศึกษา (Moral Education) กิจกรรมพิเศษ (Special Activities) กิจกรรมภาษาต่างประเทศ (Foreign Language Activities) และชั่วโมงการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Language Hours)

1. จริยศึกษา (Moral Education) จัดในทุกระดับ ทั้งประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดยจัดในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ปีละ 35 คาบ (ป.1 เหลือ 34 คาบ)

2. กิจกรรมพิเศษ (Special Activities) จัดในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ปีละ 35 คาบ (ป.1 เหลือ 34 คาบ) ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่ระบุจำนวนชั่วโมง และไม่ับหน่วยกิต จำแนกเป็นหลายประเภท

2.1 กิจกรรมชั้นเรียน สำหรับทุกระดับ ทุกชั้นปี

2.2 กิจกรรมสถานักเรียน สำหรับทุกระดับชั้น ทุกชั้นปี

2.3 กิจกรรมชมรม สำหรับระดับประถมศึกษา เฉพาะประถมศึกษาปีที่ 4 – 5 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทุกชั้นปี

2.4 กิจกรรม/งาน/โครงการงานของโรงเรียน สำหรับทุกระดับ ทุกชั้นปี แบ่งเป็น 5 ลักษณะ คือ 1) งานพิธีการ 2) งานด้านวัฒนธรรม 3) งานส่งเสริมสุขภาพ ความปลอดภัย และการแข่งขันกีฬา 4) การเดินทางไกลและเข้าค่ายพักแรม และ 5) งานผลิต และบริการ

3. กิจกรรมภาษาต่างประเทศ (Foreign Language Activities) สำหรับประถมศึกษาปีที่ 4-5

4. ชั่วโมงการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Language Hours) สำหรับทุกระดับ ทุกชั้นปี ยกเว้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 สำหรับในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นหน่วยกิต ให้ทำกิจกรรมนี้ 3 – 6 หน่วยกิต ในระยะเวลา 3 ปีการศึกษา

สำหรับแนวการจัดการเรียนรู้ของประเทศญี่ปุ่น มุ่งพัฒนาทุกด้าน มุ่งปลูกฝังความเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ทั้งกายใจและมีคุณภาพที่จำเป็นต่อการสร้างชาติและสังคมที่มีสันติภาพและเป็นประชาธิปไตย มุ่งบรรลุจุดมุ่งหมายทางวิชาการ และเคารพสิทธิเสรีภาพทางวิชาการ

ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้นจะเห็นได้ว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในหลายประเทศดังกล่าวมีการจัดกิจกรรมให้แก่ักเรียนเป็นทั้งกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ปรากฏในโครงสร้างของหลักสูตร และจัดเป็นกิจกรรมตามประเพณีของแต่ละโรงเรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายและจุดเน้นของการศึกษาแต่ละประเทศ

ดังนั้นจึงสรุปหลักการและแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ดังนี้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ลักษณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผนปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาวะของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.3 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และนักศึกษาวิชาทหาร

2.4 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคมและการมีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้เป็นกระบวนการทั้งด้านสมรรถภาพ ทักษะและทัศนคติ ที่คนเราได้รับตั้งแต่เป็นทารกจนเป็นผู้ใหญ่ กระบวนการเรียนรู้จึงเป็นส่วนสำคัญของความสามารถของคนเรา “การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม”

แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องต้องพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของตนเอง พัฒนาทักษะกระบวนการในการจัดกิจกรรม และสร้างสรรค์กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากประสบการณ์ที่ได้รับ และสามารถบูรณาการการเรียนรู้ที่หลากหลายจนเกิดผลในการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศไทย

แถมชัย ชัยเพชร (2527) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดดำเนินกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการจัดดำเนินกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา จำนวน 14 แห่ง จำนวน 609 คน ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเหล่านี้ถูกนำมาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มโดยวิธีของ “เซฟเฟ้” ผลการวิจัยพบว่า 1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดดำเนินกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาด้านต่างๆ ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเหล่านั้น ปัญหาด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ ได้แก่ การส่งเสริมความมีระเบียบวินัยในตนเอง การปลูกฝังคุณธรรมแก่นักศึกษา การเสริมสร้างบุคลิกภาพในการเป็นครู การส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มในการทำงานและอื่นๆ ปัญหาด้านการเงิน ได้แก่ งบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ วิทยาลัยพลศึกษาไม่ได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลเพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับกิจกรรมของนักศึกษาโดยเฉพาะ และไม่มีการตรวจสอบและรายงานผลการใช้เงินกิจกรรมนักศึกษาให้คณาจารย์และนักศึกษาทราบผลเป็นระยะ ปัญหาด้านการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยพลศึกษาไม่สนับสนุนในการจัดตั้งองค์การ สโมสร หรือสภาของนักศึกษา และขาดการแนะแนวและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาแก่อาจารย์และนักศึกษา ปัญหาด้านการประเมินผล ได้แก่ ไม่มีการประเมินผลการทำงานของอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการนักศึกษา การประเมินผลกิจกรรมนักศึกษาไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่อง และไม่มีการเก็บรวบรวมระเบียบ ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการประเมินผลไว้เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป 2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดดำเนินกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในปัญหาด้านต่างๆ ต่อไปนี้คือ ด้านคณะกรรมการ

นักศึกษา ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านสถานที่และอุปกรณ์ ด้านการเงิน ด้านการจัดดำเนินการกิจกรรม นักศึกษาและการประเมินผล

โสภณ รื่นเวทย์ (2528) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพการและปัญหาในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 105 คน และครูผู้สอนจำนวน 382 คน รวม 487 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบแยกประเภท จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 105 โรงเรียนกิจกรรมสร้างเสริมวินัยที่นำมาศึกษาประกอบด้วยกิจกรรม 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเครื่องแต่งกาย การเดินทางไป – กลับโรงเรียน การโดยสารรถประจำทาง และการปฏิบัติตามกฎจราจร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ มาตรฐานประเมินค่า และแบบปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยนักเรียนทั้ง 4 ด้าน โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้โครงการของกรุงเทพมหานครเป็นแนวปฏิบัติ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการครูเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ และมอบหมายให้ครูเวรและครูประจำชั้นเป็นผู้ควบคุมดูแลให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนเป็นประจำทุกวัน โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการฝึกวินัยนักเรียน โดยการสอดแทรกในบทเรียนที่สัมพันธ์กัน อบรมนักเรียนให้ความสำคัญของระเบียบวินัย และจัดป้ายคำขวัญคติเตือนใจติดตามบริเวณโรงเรียน โรงเรียนใช้วิธีการลงโทษนักเรียนที่ทำผิดวินัยโดยการว่ากล่าวตักเตือนมากที่สุด นักเรียนส่วนใหญ่แต่งกายสะอาดเรียบร้อยดี เดินแถวกลับบ้านเป็นระเบียบเรียบร้อยดี มีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติตามกฎจราจรพอสมควร แต่ในรอบปีที่ผ่านมาโรงเรียนที่นักเรียนได้รับอุบัติเหตุจากการโดยสารรถประจำทางถึงร้อยละ 24.44 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนประสบปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยที่เกิดจากด้านการบริหาร ครู นักเรียน อาคารสถานที่ และชุมชน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย

พิมพรรณ ทองกลิ่น (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดีของโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมนักเรียนที่ส่งเสริมลักษณะ

ความเป็นพลเมืองดี กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ทำการสอนในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับลักษณะความเป็นพลเมืองดีจากการจัดกิจกรรมนักเรียน 10 อย่าง ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และรักษาดินแดน กิจกรรมศาสนา กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์ กิจกรรมการใช้ห้องสมุด กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมส่งเสริมวิชาการต่างๆ ในหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และค่า (F-test) ใช้โปรแกรมสำรวจรูปแบบของ SPSS ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูทั้งเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดีทั้ง 10 กิจกรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับครูที่สังกัดโรงเรียนสาธิต ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตและนอกเขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมบางกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เรียงตามลำดับได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี กิจกรรมศาสนา กิจกรรมส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์ กิจกรรมการใช้ห้องสมุด

อุจน์จิต นาคนคร (2533) ได้ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูสังคัมศึกษา กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของครูสังคัมศึกษา จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการสอน ตัวอย่างประชากรเป็นครูสังคัมศึกษา จำนวน 324 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นหลายชั้นตอน จากโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร 36 โรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้แบบสอบถามคืนจากครูสังคัมศึกษา จำนวน 302 ฉบับ โดยจำแนกเป็นครูสังคัมศึกษาเพศชาย จำนวน 48 คน เพศหญิง จำนวน 524 คน และมีประสบการณ์ในการสอน 1-10 ปี จำนวน 71 คน ประสบการณ์ในการสอน 10-20 ปี จำนวน 169 คน และประสบการณ์ในการสอน 20 ปีขึ้นไป จำนวน 62 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามของครูสังคัมศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) เพื่อหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบค่าที (t - test) และ

วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1. ครูสังคมนาศึกษจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นบางครั้ง 2. เมื่อเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมของครูสังคมนาศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการสอน ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

พรรณิ หงษ์พันธ์ (2547) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาความเห็นของอาจารย์ผู้สอนและผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น 2.เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่นในทัศนะของอาจารย์และผู้ปกครองนักเรียน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 308 คน ประกอบไปด้วยอาจารย์ผู้สอน 114 คน ผู้ปกครอง 194 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1.ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น ทั้ง 18 มาตรฐาน โดยภาพรวมมีความจำเป็นต้องเน้นอยู่ในระดับ “ปานกลาง” 2.ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนและผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่นที่มีความจำเป็นต้องเน้นและพัฒนาผู้เรียนไม่มีความแตกต่างกัน

จิตตริน มงคลชัย (2551) ได้ศึกษาเรื่องการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนกีฬาลำปาง โดยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อการส่งเสริมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนกีฬาลำปาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนโรงเรียนกีฬาลำปางที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2550 จำนวน 20 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าเฉลี่ย (Paired t-test) ผลการวิจัยพบว่าหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการปรับตัวทางสังคมโดยรวมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและมีคะแนนการปรับตัวทางสังคมรายด้านดังนี้ 1. ด้านการปรับตัวเข้ากับเพื่อนและบุคคลทั่วไป หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการปรับตัวทางสังคมด้านการปรับตัวเข้ากับเพื่อนและบุคคลทั่วไปเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 2.ด้านการฝึกการเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการปรับตัวทางสังคม ด้านการฝึกการเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเข้า

ร่วมกิจกรรมกลุ่ม 3.ด้านการยอมรับตนเองและผู้อื่น หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการปรับตัวทางสังคมด้านการยอมรับตนเองและผู้อื่นเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 4.ด้านการปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการปรับตัวทางสังคมด้านการปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

กนิษฐา พวงไพลย์ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้กิจกรรมสนทนาตอนเช้าที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและความรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม” มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจ ค้นคว้า เกี่ยวกับคุณธรรมที่สมควรได้รับการพัฒนาในชั่วโมงสนทนาตอนเช้าของเด็กนักเรียน โดยสร้างและทดลองใช้ชุดกิจกรรมสนทนาตอนเช้าเพื่อพัฒนาคุณธรรม และเปรียบเทียบระดับคุณธรรมและความรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ระหว่างกลุ่มที่ใช้กิจกรรมสนทนาตอนเช้าแบบมีชุดกิจกรรม 1 ห้องเรียน จำนวน 34 คน และไม่มีชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม 1 ห้องเรียน จำนวน 34 คน โดยใช้เครื่องมือคือ 1) แบบบันทึกพฤติกรรมคุณธรรมของนักเรียนโดยผู้ปกครองนักเรียน เพื่อนและครู 2) แบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรมของนักเรียนโดยผู้ปกครองนักเรียน เพื่อนและครู 3) แบบสอบถามความคิดเห็น 4) แบบบันทึกคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ 5) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรม 6) แผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม ในชั่วโมงสนทนาตอนเช้า เพื่อพัฒนาคุณธรรม ผลการทดลองมีดังนี้

1. คุณธรรมที่สมควรได้รับการพัฒนาในชั่วโมงสนทนาตอนเช้าทั้งสิ้น 8 ด้าน ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ ความอดทน ความมีระเบียบวินัย มีน้ำใจ ความสุภาพ ความประหยัด ความสะอาด และ ความสามัคคี

2. เมื่อเปรียบเทียบระดับคุณธรรมและความรู้ของนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองพบว่า ระดับคุณธรรมและความรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

งานวิจัยต่างประเทศ

Kalish (1966) ได้สำรวจทัศนคติของนักศึกษาต่อกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฮาวาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 1 จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า พบว่าการมีความรู้และความสนใจในกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับการให้ความร่วมมือ การเป็นผู้นำ และการมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมนักศึกษา

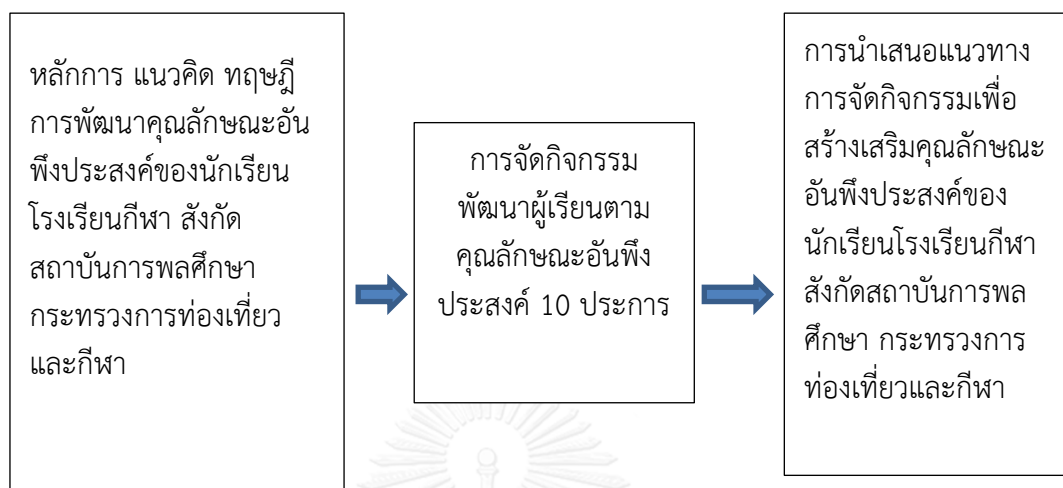
Donald (1974) เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ และสมาชิกสภามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยชุมชนในรัฐเวอร์จิเนีย 5 ประเภท คือ การปกครองนิสิต กิจกรรมสภานิสิต กิจกรรมการพิมพ์ กิจกรรมความสนใจพิเศษ และการบริการสังคม กลุ่มตัวอย่างมาจากวิทยาลัยชุมชน 5 แห่ง สุ่มจากนักศึกษาร้อยละ 10 อาจารย์ร้อยละ 25 และสมาชิกสภาวิทยาลัยทั้งหมด พบว่าคณะกรรมการที่เข้ามาเป็นผู้ปกครองนักศึกษาควรมาจากการเลือกตั้ง สภานักศึกษาควรมีรูปแบบการจัดเหมือนกันหมด กิจกรรมการพิมพ์ควรเป็นการออกหนังสือและวารสาร กิจกรรมความสนใจพิเศษจัดแตกต่างกันมากในแต่ละวิทยาลัย ส่วนกิจกรรมบริการสังคมทุกวิทยาลัยทำไม่ได้ตามความมุ่งหวังที่ตั้งไว้ สำหรับข้อเสนอแนะของผู้วิจัยคือ คณะกรรมการปกครองนักศึกษาควรจะมีและเข้าใจบทบาทของตนมากกว่านี้ ทางวิทยาลัยควรประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้มาก โครงการของสภานักศึกษาควรได้รับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดองค์การด้วย และกิจกรรมทุกประเภทควรเป็นไปตามความต้องการของนักศึกษาส่วนใหญ่ ส่วนกิจกรรมประเภทบริการสังคมควรมีการอบรมและให้ความรู้แก่นักศึกษาโดยเฉพาะ

Hamer (2000) ได้ศึกษาเรื่องผลของการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน การประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ พบว่า การนำเอาเทคนิคการสอนแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มาใช้ในชั้นเรียนช่วยส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

Modaress (1986) ทำการวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสอนในมหาวิทยาลัยต่างๆ ของกลุ่มประเทศโอเปค (OPEC countries) ในตะวันออกกลาง ผลการวิจัยสรุปได้ว่าเทคโนโลยีทางการสอนต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยมีอยู่ ส่วนมากเป็นของเก่ากว่าของใหม่ สื่อที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นหนังสือวารสารและแผนที่ ส่วนเทปบันทึกภาพ เทปบันทึกเสียง สไลด์บทเรียน โปรแกรมมีการให้บริการจากศูนย์สื่อเป็นส่วนน้อย ยังพบอีกว่างบประมาณด้านสื่อของมหาวิทยาลัยยังมีไม่เพียงพอ ขาดแคลนบุคลากรด้านสื่อ ผู้บริหารงานต้องรับผิดชอบงานอื่นด้วยจึงไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ บุคลากรในส่วนต่างๆ ยังมีน้อย การบริการด้านสื่อยังไม่มีประสิทธิภาพ สภาพห้องเรียนยังไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ การบริการจัดการอบรมด้านสื่อยังมีน้อยเพราะมหาวิทยาลัยยึดมั่นการสอนในรูปแบบเก่า

ภาพที่ 10 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 4,204 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร ครูอาจารย์ 412 คน และ นักเรียนโรงเรียนกีฬา 3,792 คน ปีการศึกษา 2557 จำนวน 11 โรงเรียนกีฬา (สถาบันการพลศึกษา, 2558)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้บริหาร ครูอาจารย์โรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 220 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)
2. นักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 385 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1972 อ้างถึงใน อวยพร เรื่องตระกูล, 2553)

สูตรคำนวณ

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อกำหนดให้ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของประชากรที่ยอมรับได้ที่ระดับ .05

ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check List) และแบบปลายเปิด (Open - Ended)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ซึ่งมี 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด

กำหนดค่าคะแนนสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
นักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ดังนี้

ระดับการจัดกิจกรรม	ค่าของคะแนน
การจัดกิจกรรมมากที่สุด	4
การจัดกิจกรรมมาก	3
การจัดกิจกรรมน้อย	2
การจัดกิจกรรมน้อยที่สุด	1

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยส่วนรวม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับการจัดกิจกรรม
3.50 – 4.00	มากที่สุด
2.50 – 3.49	มาก
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

กำหนดค่าคะแนนปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
นักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ดังนี้

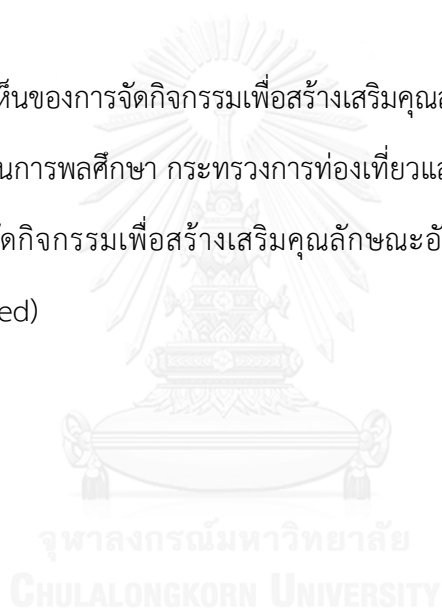
ระดับปัญหา	ค่าของคะแนน
มีปัญหามากที่สุด	4
มีปัญหามาก	3
มีปัญหาน้อย	2
มีปัญหาน้อยที่สุด	1

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยส่วนรวม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับปัญหา
3.50 – 4.00	มีปัญหามากที่สุด
2.50 – 3.49	มีปัญหามาก
1.50 – 2.49	มีปัญหาน้อย
1.00 – 1.49	มีปัญหาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นของการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open – Ended)

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยสอบถามจากผู้บริหาร ครูอาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา อีกทั้งได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร รายงานการวิจัย อินเทอร์เน็ต ตำราต่างๆ วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง โดยให้ครอบคลุมเนื้อหา
2. รวบรวมรายละเอียดที่ได้ศึกษา นำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม และจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. ขอลงหนังสือจากทางบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและแก้ไขแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่ได้ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบค่าความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แก้ไขข้อผิดพลาด หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (IOC) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีค่า IOC เท่ากับ 0.97
5. นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปรับปรุงแก้ไขแล้วทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม จำนวน 30 คน แบ่งออกเป็น ผู้บริหาร ครู อาจารย์ จำนวน 4 คน และนักเรียน จำนวน 26 คน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.90

6. ตรวจสอบแบบสอบถาม ปรับแก้ไข ให้เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอผู้อำนวยการโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 11 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 11 โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ให้ทราบ และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีหนังสือขอความร่วมมือของผู้วิจัยไปด้วยอีกฉบับหนึ่งและส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

3. ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์

4. หลังจากส่งแบบสอบถามแล้ว 7 วัน ผู้วิจัยโทรศัพท์ติดตามเป็นระยะๆ โรงเรียนใดที่ส่งแบบสอบถามกลับคืนมาล่าช้า ผู้วิจัยจะโทรศัพท์ติดตามและดำเนินการติดตามแบบสอบถามด้วยตนเอง

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และค่าสถิติต่างๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้คือ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่ ร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 4 อันดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด

กำหนดค่าคะแนนสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ดังนี้

ระดับการจัดกิจกรรม	ค่าของคะแนน
การจัดกิจกรรมมากที่สุด	4
การจัดกิจกรรมมาก	3
การจัดกิจกรรมน้อย	2
การจัดกิจกรรมน้อยที่สุด	1

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยส่วนรวม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับการจัดกิจกรรม
3.50 – 4.00	มากที่สุด
2.50 – 3.49	มาก
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

กำหนดค่าคะแนนปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ดังนี้

ระดับปัญหา	ค่าของคะแนน
มีปัญหามากที่สุด	4
มีปัญหามาก	3
มีปัญหาน้อย	2
มีปัญหาน้อยที่สุด	1

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยส่วนรวม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับปัญหา
3.50 – 4.00	มีปัญหามากที่สุด
2.50 – 3.49	มีปัญหามาก
1.50 – 2.49	มีปัญหาน้อย
1.00 – 1.49	มีปัญหาน้อยที่สุด

แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมระหว่างผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยใช้ค่าที (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4. นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มาสรุปในรูปแบบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล และค่าสถิติต่างๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ช่วยในการวิจัยครั้งนี้

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าความเที่ยง (Reliability)
2. ค่าความตรง (Validity)
3. ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
5. วิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้ค่า t (t-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 11 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 605 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 585 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.6 และได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตัวอย่างคือ

1. กลุ่มผู้บริหาร ครูอาจารย์โรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับที่สอน ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

2. กลุ่มนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศ ระดับชั้นการศึกษา อายุ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ

พร้อมเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ มีจำนวน 53 ข้อ แบ่งออกเป็น 10 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจำนวน 9 ข้อ
- 1.2 ด้านซื่อสัตย์สุจริต มีจำนวน 4 ข้อ
- 1.3 ด้านมีวินัย มีจำนวน 5 ข้อ
- 1.4 ด้านใฝ่เรียนรู้ มีจำนวน 5 ข้อ
- 1.5 ด้านอยู่อย่างพอเพียง มีจำนวน 6 ข้อ
- 1.6 ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน มีจำนวน 4 ข้อ
- 1.7 ด้านรักความเป็นไทย มีจำนวน 9 ข้อ
- 1.8 ด้านมีจิตสาธารณะ มีจำนวน 3 ข้อ
- 1.9 ด้านมีสุขภาพดี มีจำนวน 4 ข้อ
- 1.10 ด้านมีความสามารถทางด้านกีฬา มีจำนวน 4 ข้อ

โดยกำหนดค่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ดังนี้

3.50 – 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
2.50 – 3.49	หมายถึง	มาก
1.50 – 2.49	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

2. ปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ มีจำนวน 27 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านบุคลากรมีจำนวน 5 ข้อ
- 2.2 ด้านงบประมาณ มีจำนวน 4 ข้อ

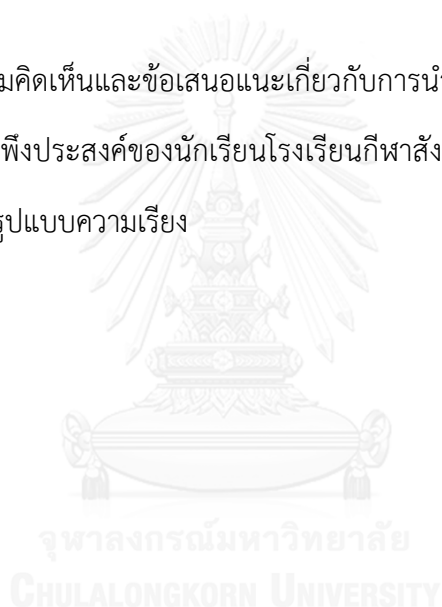
2.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ มีจำนวน 5 ข้อ

2.4 ด้านการบริหารจัดการ มีจำนวน 13 ข้อ

โดยกำหนดค่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรม ดังนี้

3.50 – 4.00	หมายถึง	ปัญหามากที่สุด
2.50 – 3.49	หมายถึง	ปัญหามาก
1.50 – 2.49	หมายถึง	ปัญหาน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	ปัญหาน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในรูปแบบความเรียง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร ครู อาจารย์ โรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รายการ	ผู้บริหาร ครู อาจารย์ (n=220)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	81	36.8
หญิง	139	63.2
2. อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	85	38.6
30-40 ปี	94	42.7
41-50 ปี	24	10.9
อายุมากกว่า 50 ปี ขึ้นไป	17	7.7
3. ระดับชั้นที่สอน		
มัธยมศึกษาตอนต้น	68	30.9
มัธยมศึกษาตอนปลาย	57	25.9
สอนทั้ง 2 ระดับ	95	43.2
4. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	166	75.5
ปริญญาโท	49	22.3
ปริญญาเอก	4	1.8
อื่นๆ.....	1	0.5

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร ครู อาจารย์ (n=220)	
	จำนวน	ร้อยละ
5. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
ผู้บริหารโรงเรียน	29	13.2
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	17	7.7
ครู อาจารย์ผู้สอน	165	75.0
อื่นๆ.....	9	4.1
6. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	147	66.8
11-20 ปี	51	23.2
20 ปีขึ้นไป	22	10.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มผู้บริหาร ครูอาจารย์ที่เป็นเพศชาย จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 เพศหญิง จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 63.2

โดยกลุ่มผู้บริหาร ครูอาจารย์มีช่วงอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 38.6 ช่วง 30-40 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 ช่วง 41-50 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9 และอายุมากกว่า 50 ปี ขึ้นไปจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7

ผู้บริหาร ครูอาจารย์ สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 และสอนทั้ง 2 ระดับที่จำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2

ผู้บริหาร ครูอาจารย์ มีระดับการศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุด คือปริญญาตรี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 รองลงมาคือปริญญาโท จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3 ปริญญาเอก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 และอื่นๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ผู้บริหาร ครูอาจารย์ มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 ครู อาจารย์ผู้สอน จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 และอื่นๆ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1

ผู้บริหาร ครูอาจารย์ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 11-20 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 และ 20 ปีขึ้นไปจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0

ตารางที่ 4.2 จำนวนและค่าร้อยละ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบัน
การพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รายการ	นักเรียน (n=385)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	197	51.2
หญิง	188	48.8
2. อายุ		
12-13 ปี	62	16.1
14-15 ปี	130	33.8
16-17 ปี	135	35.1
18 ปี ขึ้นไป	58	15.1
3. ระดับชั้น		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	68	17.7
มัธยมศึกษาปีที่ 2	60	15.6
มัธยมศึกษาปีที่ 3	66	17.1
มัธยมศึกษาปีที่ 4	63	16.4
มัธยมศึกษาปีที่ 5	71	18.4
มัธยมศึกษาปีที่ 6	57	14.8

กลุ่มนักเรียนที่เป็นเพศชาย จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 51.2 เพศหญิง จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8

กลุ่มนักเรียนที่มีอายุอยู่ในช่วง 12-13 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1 ช่วง 14-15 ปี จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 ช่วง 16-17 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 และช่วง 18 ปีขึ้นไป จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1

กลุ่มนักเรียนที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		รวม (n=605)		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.1 กิจกรรมวันพ่อ แห่งชาติ	3.69	0.49	3.70	0.48	3.69	0.48	มากที่สุด
1.2 กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ	3.67	0.47	3.68	0.54	3.67	0.51	มากที่สุด
1.3 กิจกรรมวันปิยมหาราช	3.64	0.57	3.65	0.53	3.64	0.55	มากที่สุด
1.4 กิจกรรมวันมาฆบูชา	3.66	0.49	3.62	0.58	3.64	0.53	มากที่สุด
1.5 กิจกรรมวันวิสาขบูชา	3.63	0.53	3.63	0.56	3.63	0.54	มากที่สุด
1.6 กิจกรรมวันอาสาฬหบูชา	3.63	0.53	3.65	0.54	3.64	0.53	มากที่สุด
1.7 กิจกรรมวันเข้าพรรษา	3.68	0.50	3.65	0.55	3.66	0.52	มากที่สุด
1.8 กิจกรรมหน้าเสาธงตอน เช้าก่อนเข้าเรียน	3.74	0.44	3.65	0.54	3.69	0.49	มากที่สุด
1.9 กิจกรรมเทิดพระเกียรติ สถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น ทำดีถวายในหลวง ปลุกต้นไม้ เฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น	3.71	0.51	3.69	0.56	3.70	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 กิจกรรมวันปิยมหาราช มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 กิจกรรมวันมาฆบูชา มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 กิจกรรมวันวิสาขบูชา มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 กิจกรรมวันอาสาฬหบูชา มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 กิจกรรมวันเข้าพรรษา มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 กิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้าก่อนเข้าเรียน มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และกิจกรรมเทิดพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น ทำดีถวายในหลวง ปลุกต้นไม้ เฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านชื่อเสียงสุจริต)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		รวม (n=605)		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
2.1 กิจกรรมบันทึกความดี	3.67	0.51	3.64	0.56	3.65	0.53	มากที่สุด
2.2 กิจกรรมยกย่องคนดี	3.63	0.56	3.55	0.59	3.59	0.57	มากที่สุด
2.3 กิจกรรมค่ายพุทธบุตร	3.65	0.56	3.43	0.64	3.54	0.60	มากที่สุด
2.4 กิจกรรมนักเรียนดีเด่น ประจำปี	3.67	0.53	3.63	0.58	3.65	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

กิจกรรมบันทึกความดี มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 กิจกรรมยกย่องคนดี มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 กิจกรรมค่ายพุทธบุตร มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และ กิจกรรมนักเรียนดีเด่นประจำปี มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านวินัย)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		รวม (n=605)		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
3.1 กิจกรรมค่ายพักแรม ลูกเสือ-ยุวกาชาด	3.78	0.43	3.44	0.53	3.61	0.48	มากที่สุด
3.2 กิจกรรมปฐมนิเทศ นักเรียนใหม่	3.78	0.43	3.42	0.55	3.60	0.49	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม	3.72	0.49	3.49	0.61	3.60	0.55	มากที่สุด
3.4 กิจกรรมเลือกตั้งประธาน นักเรียน	3.76	0.45	3.43	0.57	3.59	0.51	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมเข้าแถว/ เดิน แถว/ เข้าแถวกลับบ้าน/ เข้า แถวซื้ออาหาร	3.65	0.56	3.60	0.58	3.62	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

กิจกรรมค่ายพักแรมลูกเสือ-ยุวกาชาด มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 กิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 กิจกรรมเลือกตั้งประธานนักเรียน มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 และกิจกรรมเข้าแถว/ เดินแถว/ เข้าแถวกลับบ้าน/ เข้าแถวซื้ออาหาร มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านใฝ่เรียนรู้)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		รวม (n=605)		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4.1 กิจกรรมทำแฟ้มสะสมผลงาน	3.59	0.57	3.60	0.52	3.59	0.54	มากที่สุด
4.2 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	3.61	0.52	3.56	0.53	3.58	0.52	มากที่สุด
4.3 กิจกรรมการแข่งขันทางวิชาการ	3.60	0.56	3.61	0.56	3.60	0.56	มากที่สุด
4.4 กิจกรรมติวเข้มพิชิต O-NET	3.65	0.52	3.64	0.56	3.64	0.54	มากที่สุด
4.5 กิจกรรมวันวิทยาศาสตร์	3.64	0.53	3.62	0.58	3.63	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

กิจกรรมทำแฟ้มสะสมผลงาน มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 กิจกรรมการแข่งขันทางวิชาการ มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 กิจกรรมติวเข้มพิชิต O-NET มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และกิจกรรมวันวิทยาศาสตร์ มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านอยู่อย่างพอเพียง)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		รวม (n=605)		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
5.1 กิจกรรมทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	3.50	0.72	3.55	0.59	3.53	0.65	มากที่สุด
5.2 กิจกรรมธนาคารขยะ	3.61	0.58	3.47	0.62	3.54	3.60	มากที่สุด
5.3 กิจกรรมประหยัดน้ำ-ไฟฟ้า	3.57	0.59	3.45	0.62	3.51	0.60	มากที่สุด
5.4 กิจกรรมประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้	3.61	0.61	3.41	0.62	3.51	0.61	มากที่สุด
5.5 กิจกรรมทัศนศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตไทยแบบเศรษฐกิจพอเพียง	3.58	0.57	3.49	0.60	3.53	0.58	มากที่สุด
5.6 กิจกรรมงานอาชีพ เช่น เพาะเห็ดนางฟ้า ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลาน้ำจืด ทำสบู่เหลว สมนไพร ทำสบู่ก้อน	3.55	0.67	3.49	0.71	3.52	0.69	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

กิจกรรมทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 กิจกรรมธนาคารขยะ มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 กิจกรรมประหยัดน้ำ-ไฟฟ้า มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 กิจกรรมประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้ มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 กิจกรรมทัศนศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตไทยแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 และกิจกรรมงานอาชีพ เช่น เพาะเห็ดนางฟ้า

ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลาน้ำจืด ทำสบู่เหลวสมุนไพร ทำสบู่ก้อน มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		รวม (n=605)		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
6.1 กิจกรรม 5 ส.	3.58	0.63	3.55	0.62	3.56	0.62	มากที่สุด
6.2 กิจกรรม BIG CLEANING DAY	3.70	0.51	3.48	0.67	3.59	0.59	มากที่สุด
6.3 กิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.63	0.57	3.53	0.65	3.58	0.61	มากที่สุด
6.4 กิจกรรมซ่อมหนีไฟ	3.70	0.49	3.51	0.72	3.60	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

กิจกรรม 5 ส. มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 กิจกรรม BIG CLEANING DAY มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 กิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และกิจกรรมซ่อมหนีไฟ มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านรักความเป็นไทย)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		รวม (n=605)		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
7.1 กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่	3.63	0.52	3.64	0.54	3.63	0.53	มากที่สุด
7.2 กิจกรรมวันไหว้ครู	3.68	0.59	3.68	0.59	3.68	0.59	มากที่สุด
7.3 กิจกรรมวันสุนทรภู่	3.58	0.59	3.57	0.63	3.57	0.61	มากที่สุด
7.4 กิจกรรมวันภาษาไทย	3.61	0.58	3.59	0.61	3.60	0.59	มากที่สุด
7.5 กิจกรรมวันลอยกระทง	3.61	0.55	3.61	0.59	3.61	0.57	มากที่สุด
7.6 กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปะ มวยไทย	3.58	0.56	3.61	0.59	3.59	0.57	มากที่สุด
7.7 กิจกรรมงานคืนสู่เหย้า	3.55	0.63	3.64	0.62	3.59	0.62	มากที่สุด
7.8 กิจกรรมวันคล้ายวัน สถาปนาโรงเรียน	3.58	0.59	3.70	0.52	3.64	0.55	มากที่สุด
7.9 กิจกรรมทาง พระพุทธศาสนา เช่น ทอด ผ้าป่า,ทอดกฐิน,ถวายเทียน พรรษา ฯลฯ เป็นต้น	3.70	0.52	3.63	0.59	3.66	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 กิจกรรมวันไหว้ครู มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 กิจกรรมวันสุนทรภู่ มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 กิจกรรมวันภาษาไทย มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 กิจกรรมวันลอย

กระทรวง มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปะ
มวโยไทย มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 กิจกรรมงานคืนสู่
เหย้า มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 กิจกรรมวันคล้ายวัน
สถาปนาโรงเรียน มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และ
กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น ทอดผ้าป่า,ทอดกฐิน,ถวายเทียนพรรษา ฯลฯ เป็นต้น มีระดับการ
จัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัด
กิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมีจิตสาธารณะ)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		รวม (n=605)		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
	8.1 กิจกรรมพัฒนาโรงเรียน และชุมชน	3.60	0.55	3.67	0.54	3.63	
8.2 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	3.58	0.51	3.63	0.56	3.60	0.53	มากที่สุด
8.3 กิจกรรมค่ายอาสาพัฒนา ชนบท	3.47	0.59	3.55	0.69	3.51	0.64	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ
การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

กิจกรรมพัฒนาโรงเรียนและชุมชน มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.63 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.60 กิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาชนบท มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51

ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมีสุขภาพดี)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		รวม (n=605)		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9.1 กิจกรรมนวดเพื่อสุขภาพ	3.58	0.53	3.50	0.61	3.59	0.57	มากที่สุด
9.2 กิจกรรมตรวจสุขภาพประจำปี	3.76	3.07	3.60	0.56	3.68	1.81	มากที่สุด
9.3 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพนักเรียน	3.62	0.53	3.63	0.58	3.62	0.55	มากที่สุด
9.4 กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพนักเรียนประจำปีการศึกษา	3.61	0.58	3.64	0.59	3.62	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

กิจกรรมนวดเพื่อสุขภาพ มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 กิจกรรมตรวจสุขภาพประจำปี มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพนักเรียน มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 และกิจกรรมทดสอบสมรรถภาพนักเรียนประจำปีการศึกษา มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62

ตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมีความสามารถทางด้านกีฬา)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		รวม (n=605)		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10.1 กิจกรรมกีฬาภายใน โรงเรียน (กีฬาสี่)	3.68	0.49	3.68	0.57	3.68	0.53	มากที่สุด
10.2 กิจกรรมกีฬาระหว่าง โรงเรียน	3.68	0.52	3.60	0.57	3.64	0.54	มากที่สุด
10.3 กิจกรรมกีฬาเพื่อความ เป็นเลิศ	3.67	0.54	3.65	0.59	3.66	0.56	มากที่สุด
10.4 กิจกรรม TO BE NUMBER ONE	3.71	0.53	3.62	0.58	3.66	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

กิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียน (กีฬาสี่) มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 กิจกรรมกีฬาระหว่างโรงเรียน มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 กิจกรรมกีฬาเพื่อความ เป็นเลิศ มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 และกิจกรรม TO BE NUMBER ONE มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านบุคลากร)

ปัญหา	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		รวม (n=605)		ระดับ ปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	2.64	0.89	3.54	0.87	3.09	0.88	มาก
2. บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม	2.54	0.87	3.62	0.92	3.08	0.89	มาก
3. ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านบุคลากร	2.76	0.91	2.81	0.89	2.78	0.90	มาก
4. ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรม	2.90	0.89	2.94	0.88	2.92	0.88	มาก
5. ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการเข้าร่วมจัดกิจกรรม	2.79	0.79	2.88	0.89	2.83	0.84	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านบุคลากร มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78

ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรม มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 และไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการเข้าร่วมจัดกิจกรรม มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83

ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านงบประมาณ)

ปัญหา	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		รวม (n=605)		ระดับ ปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
	1. งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม	2.90	0.91	2.97	0.88	2.93	
2. ไม่มีการจัดสรรเงินให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากที่สุด	2.69	0.81	2.97	0.89	2.83	0.85	มาก
3. ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านงบประมาณ	2.65	0.79	2.87	0.89	2.76	0.84	มาก
4. ไม่มีการตรวจสอบงบประมาณ (ก่อน-หลัง) ในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	2.56	0.82	2.82	0.96	2.69	0.89	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 ไม่มีการจัดสรรเงินให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากที่สุด มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านงบประมาณ มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76

และไม่มีการตรวจสอบงบประมาณ (ก่อน-หลัง) ในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69

ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่)

ปัญหา	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		รวม (n=605)		ระดับ ปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ไม่มีการสำรวจความพร้อม ของโรงเรียนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่	2.57	0.84	2.98	0.91	2.77	0.87	มาก
2. สถานที่ไม่เพียงพอต่อการ จัดกิจกรรม	2.40	0.88	2.85	0.88	2.63	0.88	มาก
3. สถานที่ไม่เหมาะสมในการ จัดกิจกรรม	2.47	0.89	2.81	0.89	2.64	0.89	มาก
4. ด้านสื่อ อุปกรณ์ และ เทคโนโลยีต่างๆ ไม่มีความ พร้อมในการจัดกิจกรรม	2.63	0.84	2.88	0.88	2.76	0.86	มาก
5. วัสดุอุปกรณ์ไม่มีความ เหมาะสมในการจัดกิจกรรม	2.47	0.81	2.74	0.89	2.61	0.85	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 สถานที่ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 สถานที่ไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.74 ด้านสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีต่างๆ ไม่มีความพร้อมในการจัดกิจกรรม มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ

“มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 และวัสดุอุปกรณ์ไม่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61

ตารางที่ 4.16 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านการบริหารจัดการ)

ปัญหา	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		รวม (n=605)		ระดับ ปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านการจัดการดำเนินการ	2.55	0.83	2.94	0.81	2.75	0.82	มาก
2. ไม่มีการเตรียมงานในการจัดกิจกรรม	2.52	0.83	2.77	0.92	2.65	0.88	มาก
3. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม	2.54	0.84	2.91	0.89	2.73	0.86	มาก
4. จัดกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน	2.50	0.79	2.83	0.93	2.67	0.86	มาก
5. ลักษณะของกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ไม่สร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์	2.41	0.85	2.82	0.92	2.62	0.88	มาก
6. กิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับชุมชน	2.50	0.83	2.83	0.89	2.67	0.86	มาก
7. ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	2.57	0.79	2.88	0.89	2.73	0.84	มาก

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ปัญหา	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		รวม (n=605)		ระดับ ปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8. ไม่มีการประชาสัมพันธ์ก่อนการจัดกิจกรรม	2.54	0.85	2.69	0.94	2.62	0.89	มาก
9. ไม่มีการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติอย่างชัดเจน	2.50	0.90	2.79	0.97	2.65	0.93	มาก
10. ไม่มีการประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง	2.54	0.80	2.82	0.93	2.68	0.86	มาก
11. ไม่มีการติดตาม ประเมินผล กิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมต่อไป	2.60	0.85	2.82	0.93	2.71	0.89	มาก
12. ผู้บริหาร ครูอาจารย์ผู้สอน สนับสนุนส่งเสริม การจัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างเสริมคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน ให้เป็นไปตามสังคมและประเทศชาติต้องการ	3.17	0.80	2.90	0.92	3.03	0.86	มาก

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ปัญหา	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		รวม (n=605)		ระดับ ปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
13. ผู้บริหาร ครูอาจารย์ผู้สอน มีความสนใจติดตาม กำกับ และ นิเทศการจัดกิจกรรมเพื่อสร้าง เสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.05	0.73	2.94	0.92	3.00	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านการจัดการ ดำเนินการ มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 ไม่มีการเตรียมงานในการจัดกิจกรรม มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 จัดกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 ลักษณะของกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ไม่สร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 กิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับชุมชน มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 ไม่มีการประชาสัมพันธ์ก่อนการจัดกิจกรรม มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 ไม่มีการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติอย่างชัดเจน มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65 ไม่มีการประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 ไม่มีการติดตาม ประเมินผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมต่อไป มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 ผู้บริหาร ครูอาจารย์ผู้สอน สนับสนุนส่งเสริม การจัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างเสริมคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน ให้เป็นไปตามสังคมและประเทศชาติต้องการ มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 และผู้บริหาร ครู อาจารย์ผู้สอน มีความสนใจติดตาม กำกับ และนิเทศการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ด้านบุคลากร

1. ควรมีหัวหน้างานผู้รับผิดชอบทุกหมวดของกิจกรรมอย่างชัดเจน
  2. ควรมีการจัดอบรมบุคลากรที่มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรม เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม
  3. ควรมีคณะกรรมการที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ในวันจัดกิจกรรมนั้นๆ
  4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกส่วนในการจัดกิจกรรม ควรตระหนักถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรม
  5. มีการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายและเป้าหมายการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน ให้แก่บุคลากร
- ทราบ

6. บุคลากรควรมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม

ด้านงบประมาณ

1. ควรมีงบประมาณที่เพียงพอในการจัดกิจกรรม
2. ควรจัดสรรงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
3. มีการตรวจสอบและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง
4. มีความซื่อสัตย์ สุจริต ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่

1. วัสดุ อุปกรณ์ ต้องเพียงพอและทันสมัยในการจัดกิจกรรม
2. ควรมีสถานที่ที่เหมาะสม ตรงตามสภาพจริงในการจัดกิจกรรม
3. ควรมีสถานที่เพียงพอในการจัดกิจกรรม

ด้านการบริหารจัดการ

1. ควรมีการเตรียมงานที่มีประสิทธิภาพและเป็นมืออาชีพ
2. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมต้องเหมาะสม ไม่ช้าและไม่เร็วเกินไป
3. ควรจัดกิจกรรมตามสภาพจริง
4. ควรจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
5. ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมมากทุกกิจกรรม
6. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
7. มีประกาศยกย่องชมเชยให้กำลังใจบุคลากร นักเรียน และผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
 ที่ทำคุณประโยชน์ให้กิจกรรมสำเร็จบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
8. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรให้คณะกรรมการ
 สถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
9. กำหนดให้มีการนิเทศ ติดตามผล และประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริม
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการ
 ท่องเที่ยวและกีฬาอย่างต่อเนื่อง

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.1 กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ	3.69	0.49	3.70	0.48	-0.28	0.78
1.2 กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ	3.67	0.47	3.68	0.54	-0.33	0.74
1.3 กิจกรรมวันปิยมหาราช	3.64	0.57	3.65	0.53	-0.15	0.88
1.4 กิจกรรมวันมาฆบูชา	3.66	0.49	3.62	0.58	0.92	0.36
1.5 กิจกรรมวันวิสาขบูชา	3.63	0.53	3.63	0.56	0.03	0.98
1.6 กิจกรรมวันอาสาฬหบูชา	3.63	0.53	3.65	0.54	-0.57	0.57
1.7 กิจกรรมวันเข้าพรรษา	3.68	0.50	3.65	0.55	0.48	0.63
1.8 กิจกรรมหน้าเสาธงตอน เข้าก่อนเข้าเรียน	3.74	0.44	3.65	0.54	1.95	0.05*
1.9 กิจกรรมเทิดพระเกียรติ สถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น ทำดีถวายในหลวง ปลูกต้นไม้ เฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น	3.71	0.51	3.69	0.56	0.42	0.68

*p<0.05

จากตารางที่ 4.17 ข้อมูลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกกิจกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยกเว้น กิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้าก่อนเข้าเรียน ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านชื่อเสียงสุจริต)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	2.1 กิจกรรมบันทึกความดี	3.67	0.51	3.64		
2.2 กิจกรรมยกย่องคนดี	3.63	0.56	3.55	0.59	1.45	0.15
2.3 กิจกรรมค่ายพุทธบุตร	3.65	0.56	3.43	0.64	3.35	0.00*
2.4 กิจกรรมนักเรียนดีเด่น	3.67	0.53	3.63	0.58	0.77	0.44
ประจำปี						

*p<0.05

จากตารางที่ 4.18 ข้อมูลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกกิจกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยกเว้น กิจกรรมค่ายพุทธบุตร ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมีวินัย)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
3.1 กิจกรรมค่ายพักแรม	3.78	0.43	3.44	0.53	3.42	0.00*
ลูกเสือ-ยุวกาชาด						
3.2 กิจกรรมปฐมนิเทศ	3.78	0.43	3.42	0.55	3.98	0.00*
นักเรียนใหม่						
3.3 กิจกรรมเข้าค่าย	3.72	0.49	3.49	0.61	4.51	0.00*
คุณธรรม						
3.4 กิจกรรมเลือกตั้ง	3.76	0.45	3.43	0.57	3.06	0.00*
ประธานนักเรียน						
3.5 กิจกรรมเข้าแถว/ เดิน	3.65	0.56	3.60	0.58	0.92	0.36
แถว/ เข้าแถวกลับบ้าน/ เข้าแถวซื้ออาหาร						

*p<0.05

จากตารางที่ 4.19 ข้อมูลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกกิจกรรมซึ่งได้แก่ กิจกรรมค่ายพักแรมลูกเสือ-ยุวกาชาด กิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม และ กิจกรรมเลือกตั้งประธานนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยกเว้น กิจกรรมเข้าแถว/ เดินแถว/ เข้าแถวกลับบ้าน/ เข้าแถวซื้ออาหาร ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านใฝ่เรียนรู้)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
4.1 กิจกรรมทำแฟ้มสะสม ผลงาน	3.59	0.57	3.60	0.52	-0.35	0.73
4.2 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	3.61	0.52	3.56	0.53	0.98	0.33
4.3 กิจกรรมการแข่งขันทาง วิชาการ	3.60	0.56	3.61	0.56	-0.20	0.84
4.4 กิจกรรมติวเข้มพิชิต O-NET	3.65	0.52	3.64	0.56	0.23	0.82
4.5 กิจกรรมวันวิทยาศาสตร์	3.64	0.53	3.62	0.58	0.49	0.62

*p<0.05

จากตารางที่ 4.20 ข้อมูลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความ
 คิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกกิจกรรมไม่แตกต่าง
 กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านอยู่อย่างพอเพียง)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
5.1 กิจกรรมทำบัญชีรายรับ- รายจ่าย	3.50	0.72	3.55	0.59	-0.55	0.59
5.2 กิจกรรมธนาคารขยะ	3.61	0.58	3.47	0.62	2.02	0.05*
5.3 กิจกรรมประหยัดน้ำ-ไฟฟ้า	3.57	0.59	3.45	0.62	1.99	0.05*
5.4 กิจกรรมประดิษฐ์สิ่งของ จากวัสดุเหลือใช้	3.61	0.61	3.41	0.62	3.35	0.00*
5.5 กิจกรรมทัศนศึกษาเรียนรู้ วิถีชีวิตไทยแบบเศรษฐกิจ พอเพียง	3.58	0.57	3.49	0.60	1.72	0.09
5.6 กิจกรรมงานอาชีพ เช่น เพาะเห็ดนางฟ้า ปลุกพืชผักสวน ครัว เลี้ยงปลาน้ำจืด ทำสบู่เหลว สมุนไพร ทำสบู่ก้อน	3.55	0.67	3.49	0.71	0.83	0.41

*p<0.05

จากตารางที่ 4.21 ข้อมูลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ กิจกรรมธนาคารขยะ กิจกรรมประหยัดน้ำ-ไฟฟ้า และกิจกรรมประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้

ยกเว้น กิจกรรมทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย กิจกรรมทัศนศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตไทยแบบ เศรษฐกิจพอเพียง และกิจกรรมงานอาชีพ เช่น เพาะเห็ดนางฟ้า ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลาน้ำจืด ทำสบู่เหลวสมุนไพร ทำสบู่ก้อน ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และ นักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
6.1 กิจกรรม 5 ส.	3.58	0.63	3.55	0.62	0.47	0.64
6.2 กิจกรรม BIG CLEANING DAY	3.70	0.51	3.48	0.67	3.93	0.00*
6.3 กิจกรรมแข่งขันทักษะ ทางวิชาการแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้	3.63	0.57	3.53	0.65	1.60	0.11
6.4 กิจกรรมซ่อมหนีไฟ	3.70	0.49	3.51	0.72	2.38	0.02*

*p<0.05

จากตารางที่ 4.22 ข้อมูลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ กิจกรรม BIG CLEANING DAY และกิจกรรมซ่อมหนีไฟ

ยกเว้น กิจกรรม 5 ส. และกิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านรักความเป็นไทย)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	7.1 กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่	3.63	0.52	3.64		
7.2 กิจกรรมวันไหว้ครู	3.68	0.59	3.68	0.59	-0.01	0.99
7.3 กิจกรรมวันสุนทรภู่	3.58	0.59	3.57	0.63	0.24	0.81
7.4 กิจกรรมวันภาษาไทย	3.61	0.58	3.59	0.61	0.42	0.68
7.5 กิจกรรมวันลอยกระทง	3.61	0.55	3.61	0.59	0.10	0.92
7.6 กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปะ มวยไทย	3.58	0.56	3.61	0.59	-0.52	0.61
7.7 กิจกรรมงานคืนสู่เหย้า	3.55	0.63	3.64	0.62	-1.32	0.19
7.8 กิจกรรมวันคล้ายวัน สถาปนาโรงเรียน	3.58	0.59	3.70	0.52	-2.23	0.13
7.9 กิจกรรมทาง พระพุทธศาสนา เช่น ทอด ผ้าป่า,ทอดกฐิน,ถวายเทียน พรรษา ฯลฯ เป็นต้น	3.70	0.52	3.63	0.59	1.28	0.20

*p<0.05

จากตารางที่ 4.23 ข้อมูลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกกิจกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมีจิตสาธารณะ)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	8.1 กิจกรรมพัฒนาโรงเรียน และชุมชน	3.60	0.55	3.67		
8.2 กิจกรรมบำเพ็ญ ประโยชน์	3.58	0.51	3.63	0.56	-0.94	0.35
8.3 กิจกรรมค่ายอาสา พัฒนาชนบท	3.47	0.59	3.55	0.69	-0.96	0.34

*p<0.05

จากตารางที่ 4.24 ข้อมูลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกกิจกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.25 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมีสุขภาพดี)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	9.1 กิจกรรมนวดเพื่อ สุขภาพ	3.58	0.53	3.50		
9.2 กิจกรรมตรวจสุขภาพ ประจำปี	3.76	3.07	3.60	0.56	0.83	0.41
9.3 กิจกรรมส่งเสริมและ พัฒนาบุคลิกภาพนักเรียน	3.62	0.53	3.63	0.58	-0.22	0.82
9.4 กิจกรรมทดสอบ สมรรถภาพนักเรียน ประจำปีการศึกษา	3.61	0.58	3.64	0.59	-0.63	0.53

*p<0.05

จากตารางที่ 4.25 ข้อมูลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกกิจกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านมีความสามารถทางด้านกีฬา)

กิจกรรม	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	10.1 กิจกรรมกีฬาภายใน โรงเรียน (กีฬาสี่)	3.68	0.49	3.68		
10.2 กิจกรรมกีฬาระหว่าง โรงเรียน	3.68	0.52	3.60	0.57	1.48	0.14
10.3 กิจกรรมกีฬาเพื่อความ เป็นเลิศ	3.67	0.54	3.65	0.59	0.39	0.69
10.4 กิจกรรม TO BE NUMBER ONE	3.71	0.53	3.62	0.58	1.43	0.15

*p<0.05

จากตารางที่ 4.26 ข้อมูลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกกิจกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.27 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านบุคลากร)

ปัญหา	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	1. บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	2.64	0.89	3.54		
2. บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม	2.54	0.87	3.62	0.92	-3.63	0.00*
3. ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านบุคลากร	2.76	0.91	2.81	0.89	-0.65	0.52
4. ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรม	2.90	0.89	2.94	0.88	-0.47	0.64
5. ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการเข้าร่วมจัดกิจกรรม	2.79	0.79	2.88	0.89	-1.25	0.21

*p<0.05

จากตารางที่ 4.27 ข้อมูลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม และบุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม

ยกเว้น ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านบุคลากร ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรม และไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการเข้าร่วมจัดกิจกรรม ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.28 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านงบประมาณ)

ปัญหา	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม	2.90	0.91	2.97	0.88	-0.92	0.36
2. ไม่มีการจัดสรรเงินให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากที่สุด	2.69	0.81	2.97	0.89	-3.84	0.00*
3. ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านงบประมาณ	2.65	0.79	2.87	0.89	-3.05	0.00*
4. ไม่มีการตรวจสอบงบประมาณ (ก่อน-หลัง) ในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	2.56	0.82	2.82	0.96	-3.36	0.00*

*p<0.05

จากตารางที่ 4.28 ข้อมูลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ไม่มีการจัดสรรเงินให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากที่สุด ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านงบประมาณ และไม่มีการตรวจสอบงบประมาณ (ก่อน-หลัง) ในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ยกเว้น งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.29 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่)

ปัญหา	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ไม่มีการสำรวจความพร้อมของ โรงเรียนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่	2.57	0.84	2.98	0.91	-5.39	0.00*
2. สถานที่ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	2.40	0.88	2.85	0.88	-6.11	0.00*
3. สถานที่ไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม	2.47	0.89	2.81	0.89	-4.53	0.00*
4. ด้านสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีต่างๆ ไม่มีความพร้อมในการจัดกิจกรรม	2.63	0.84	2.88	0.88	-3.39	0.00*
5. วัสดุ อุปกรณ์ ไม่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรม	2.47	0.81	2.74	0.89	-3.71	0.00*

*p<0.05

จากตารางที่ 4.29 ข้อมูลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกปัญหา ได้แก่ ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ สถานที่ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม สถานที่ไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม ด้านสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีต่างๆ ไม่มีความพร้อมในการจัดกิจกรรม และวัสดุ อุปกรณ์ ไม่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม

ตารางที่ 4.30 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ด้านการบริหารจัดการ)

ปัญหา	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านการจัดการ ดำเนินการ	2.55	0.83	2.94	0.81	-5.49	0.00*
2. ไม่มีการเตรียมงานในการจัดกิจกรรม	2.52	0.83	2.77	0.92	-3.31	0.00*
3. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม	2.54	0.84	2.91	0.89	-4.97	0.00*
4. จัดกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน	2.50	0.79	2.83	0.93	-4.49	0.00*
5. ลักษณะของกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ไม่สร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์	2.41	0.85	2.82	0.92	-5.44	0.00*
6. กิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับชุมชน	2.50	0.83	2.83	0.89	-4.48	0.00*
7. ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	2.57	0.79	2.88	0.89	-4.28	0.00*
8. ไม่มีการประชาสัมพันธ์ก่อนการจัดกิจกรรม	2.54	0.85	2.69	0.94	-2.01	0.04*

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

ปัญหา	ครู (n=220)		นักเรียน (n=385)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
9. ไม่มีการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติอย่างชัดเจน	2.50	0.90	2.79	0.97	-3.64	0.00*
10. ไม่มีการประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง	2.54	0.80	2.82	0.93	-3.72	0.00*
11. ไม่มีการติดตาม ประเมินผล กิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมต่อไป	2.60	0.85	2.82	0.93	-2.85	0.01*
12. ผู้บริหาร ครูอาจารย์ผู้สอน สนับสนุนส่งเสริม การจัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างเสริมคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน ให้เป็นไปตามสังคมและประเทศชาติต้องการ	3.17	0.80	2.90	0.92	3.73	0.00*
13. ผู้บริหาร ครูอาจารย์ผู้สอน มีความสนใจติดตาม กำกับ และ นิเทศการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.05	0.73	2.94	0.92	1.62	0.11

*p<0.05

จากตารางที่ 4.30 ข้อมูลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกปัญหา

ยกเว้น ปัญหาของผู้บริหาร ครู อาจารย์ผู้สอน มีความสนใจติดตาม กำกับ และนิเทศการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

1. ด้านการจัดกิจกรรม มีแนวทางดังนี้

- 1.1 มีเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมและครอบคลุมผู้เรียนทุกคน
- 1.2 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ ตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ
- 1.3 เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่างๆที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- 1.4 เป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน องค์กร และหน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

2. ด้านการแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรม มีแนวทางดังนี้

2.1 ด้านบุคลากร

- 1.บุคลากรควรมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม
2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกส่วนในการจัดกิจกรรม ต้องตระหนักถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรม
3. มีการจัดอบรมบุคลากรที่มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมในส่วนต่างๆ ก่อนวันจัดกิจกรรม เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมอย่างถูกต้องและต้องเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมนั้น
4. ควรมีหัวหน้างานผู้รับผิดชอบทุกกิจกรรมอย่างชัดเจน
5. ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ควรมีส่วนร่วมมากทุกกิจกรรม

2.2 ด้านงบประมาณ

1. ควรมีงบประมาณที่เพียงพอในการจัดกิจกรรม
2. ควรจัดสรรงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
3. มีการตรวจสอบและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง
4. มีความซื่อสัตย์ สุจริต ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

2.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่

1. วัสดุ อุปกรณ์ ต้องเพียงพอและทันสมัยในการจัดกิจกรรม
2. ควรมีสถานที่ ที่เหมาะสม ตรงตามสภาพจริงในการจัดกิจกรรม
3. ควรมีสถานที่เพียงพอในการจัดกิจกรรม

2.4 ด้านการบริหารจัดการ

1. มีการเตรียมงานที่มีประสิทธิภาพและเป็นมืออาชีพ
2. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมต้องเหมาะสม ไม่ช้าและไม่เร็วเกินไป
3. จัดกิจกรรมตามสภาพจริง
4. จัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
5. ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
6. มีประกาศยกย่องชมเชยให้กำลังใจบุคลากร นักเรียน และผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

ที่ทำให้คุณประโยชน์ให้กิจกรรมสำเร็จบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

7. กำหนดให้มีการนิเทศ ติดตามผล และประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็น การวิจัยเชิงสำรวจเพื่อ 1.ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2.เพื่อ เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมระหว่างผู้บริหาร ครู อาจารย์ และ นักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 3.เพื่อนำเสนอแนว ทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบัน การพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบัน การพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 11 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 605 ชุด ได้รับ แบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 585 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.6 และได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ โดยทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้ว นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มผู้บริหาร ครู อาจารย์ที่เป็นเพศชาย จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 เพศหญิง จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 63.2

โดยกลุ่มผู้บริหาร ครู อาจารย์มีช่วงอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 38.6 ช่วง 30-40 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 ช่วง 41-50 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9 และอายุมากกว่า 50 ปี ขึ้นไปจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7

ผู้บริหาร ครู อาจารย์ สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 และสอนทั้ง 2 ระดับที่จำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2

ผู้บริหาร ครู อาจารย์ มีระดับการศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ปริญญาตรี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 รองลงมาคือ ปริญญาโท จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3 ปริญญาเอก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 และอื่นๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ผู้บริหาร ครู อาจารย์ มีตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 ครู อาจารย์ผู้สอน จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 และอื่นๆ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1

ผู้บริหาร ครู อาจารย์ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 11-20 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 และ 20 ปีขึ้นไปจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0

กลุ่มนักเรียนที่เป็นเพศชาย จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 51.2 เพศหญิง จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8

กลุ่มนักเรียนที่มีอายุอยู่ในช่วง 12-13 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1 ช่วง 14-15 ปี จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 ช่วง 16-17 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 และช่วง 18 ปี ขึ้นไป จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1

กลุ่มนักเรียนที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีระดับการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ทั้ง 10 ด้านของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จำนวน 53 กิจกรรม

พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีระดับปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ “มาก” ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และด้านการบริหารจัดการ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมระหว่างผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ดังนี้

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านชื่อเสียงสุจริต ด้านมีวินัย ด้านอยู่อย่างพอเพียง และด้านมุ่งมั่นในการทำงาน

พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านรักความเป็นไทย ด้านมีจิตสาธารณะ ด้านมีสุขภาพดี และด้านมีความสามารถทางด้านกีฬา

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ปัญหา ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และด้านการบริหารจัดการ

3. การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

1. ด้านการจัดกิจกรรม มีแนวทางดังนี้

- 1.1 มีเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมและครอบคลุมผู้เรียนทุกคน
- 1.2 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ ตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ
- 1.3 เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่างๆที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- 1.4 เป็นกิจกรรมที่ยืดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน องค์กร และหน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

2. ด้านการแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรม มีแนวทางดังนี้

2.1 ด้านบุคลากร

- 1.บุคลากรควรมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม
2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกส่วนในการจัดกิจกรรม ต้องตระหนักถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรม
3. มีการจัดอบรมบุคลากรที่มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมในส่วนต่างๆ ก่อนวันจัดกิจกรรม เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมอย่างถูกต้องและต้องเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมนั้น
4. ควรมีหัวหน้างานผู้รับผิดชอบทุกกิจกรรมอย่างชัดเจน
5. ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ควรมีส่วนร่วมมากทุกกิจกรรม

2.2 ด้านงบประมาณ

1. ควรมีงบประมาณที่เพียงพอในการจัดกิจกรรม
2. ควรจัดสรรงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
3. มีการตรวจสอบและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง
4. มีความซื่อสัตย์ สุจริต ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

2.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่

1. วัสดุ อุปกรณ์ ต้องเพียงพอและทันสมัยในการจัดกิจกรรม
2. ควรมีสถานที่ ที่เหมาะสม ตรงตามสภาพจริงในการจัดกิจกรรม
3. ควรมีสถานที่เพียงพอในการจัดกิจกรรม

2.4 ด้านการบริหารจัดการ

1. มีการเตรียมงานที่มีประสิทธิภาพและเป็นมืออาชีพ
2. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมต้องเหมาะสม ไม่ช้าและไม่เร็วเกินไป
3. จัดกิจกรรมตามสภาพจริง
4. จัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
5. ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
6. มีประกาศยกย่องชมเชยให้กำลังใจบุคลากร นักเรียน และผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

ที่ทำให้คุณประโยชน์ให้กิจกรรมสำเร็จบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

7. กำหนดให้มีการนิเทศ ติดตามผล และประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. **ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีประเด็นนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้**

ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีทั้งหมดจำนวน 9 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ กิจกรรมวันปิยมหาราช กิจกรรมวันมาฆบูชา กิจกรรมวันวิสาขบูชา กิจกรรมวันอาสาฬหบูชา กิจกรรมวันเข้าพรรษา กิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้าก่อนเข้าเรียน และกิจกรรมเทิดพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น ทำดีถวายในหลวง ปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น พบว่า กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ กิจกรรมเทิดพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น ทำดีถวายในหลวง ปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น กิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้าก่อนเข้าเรียน และกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ ตามลำดับ

ด้านซื่อสัตย์สุจริต มีทั้งหมดจำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมบันทึกความดี กิจกรรมยกย่องคนดี กิจกรรมค่ายพุทธบุตร และกิจกรรมนักเรียนดีเด่นประจำปี พบว่า กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ กิจกรรมนักเรียนดีเด่นประจำปี กิจกรรมบันทึกความดี และกิจกรรมยกย่องคนดี ตามลำดับ

ด้านมีวินัย มีทั้งหมดจำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมค่ายพักแรมลูกเสือ-ยุวกาชาด กิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม กิจกรรมเลือกตั้งประธานนักเรียน กิจกรรมเข้าแถว เดินแถว เข้าแถวกลับบ้าน เข้าแถวซื้ออาหาร พบว่า กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ กิจกรรมเข้าแถว เดินแถว เข้าแถวกลับบ้าน เข้าแถวซื้ออาหาร กิจกรรมค่ายพักแรมลูกเสือ-ยุวกาชาด และ กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม ตามลำดับ

ด้านใฝ่เรียนรู้ มีทั้งหมดจำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมทำแฟ้มสะสมผลงาน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมการแข่งขันทางวิชาการ กิจกรรมติวเข้มพิชิต O-NET กิจกรรมวัน

วิทยาศาสตร์ พบว่า กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ กิจกรรมติวเข้มพิชิต O-NET กิจกรรมวันวิทยาศาสตร์ และกิจกรรมการแข่งขันทางวิชาการ ตามลำดับ

ด้านอยู่อย่างพอเพียง มีทั้งหมดจำนวน 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย กิจกรรมธนาคารขยะ กิจกรรมประหยัดน้ำ-ไฟฟ้า กิจกรรมประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้ กิจกรรมทัศนศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตไทยแบบเศรษฐกิจพอเพียง และกิจกรรมงานอาชีพ เช่น เพาะเห็ดนางฟ้า ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลาน้ำจืด ทำสบู่เหลวสมุนไพร ทำสบู่ก้อน เป็นต้น พบว่า กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ กิจกรรมธนาคารขยะ กิจกรรมทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย และกิจกรรมทัศนศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตไทยแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ

ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน มีทั้งหมดจำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรม 5 ส. กิจกรรม BIG CLEANING DAY กิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมซ่อมหนีไฟ พบว่ากิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ กิจกรรมซ่อมหนีไฟ กิจกรรม BIG CLEANING DAY และกิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามลำดับ

ด้านรักความเป็นไทย มีทั้งหมดจำนวน 9 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ กิจกรรมวันไหว้ครู กิจกรรมวันสุนทรภู่ กิจกรรมวันภาษาไทย กิจกรรมวันลอยกระทง กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปมวยไทย กิจกรรมงานคืนสู่เหย้า กิจกรรมวันคล้ายวันสถาปนาโรงเรียน และกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น ทอดผ้าป่า,ทอดกฐิน,ถวายเทียนเข้าพรรษา ฯลฯ เป็นต้น พบว่า กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ กิจกรรมวันไหว้ครู กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น ทอดผ้าป่า,ทอดกฐิน,ถวายเทียนเข้าพรรษา ฯลฯ เป็นต้น และกิจกรรมวันคล้ายวันสถาปนาโรงเรียน ตามลำดับ

ด้านมีจิตสาธารณะ มีทั้งหมดจำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาโรงเรียนและชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาชนบท พบว่า กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ กิจกรรมพัฒนาโรงเรียนและชุมชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาชนบท ตามลำดับ

ด้านมีสุขภาพดี มีทั้งหมดจำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมนวดเพื่อสุขภาพ กิจกรรมตรวจสุขภาพประจำปี กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพนักเรียน และกิจกรรมทดสอบสมรรถภาพนักเรียนประจำปีการศึกษา พบว่า กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ กิจกรรมตรวจสุขภาพประจำปี กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพนักเรียนประจำปีการศึกษา และกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพนักเรียน ตามลำดับ

ด้านมีความสามารถทางด้านกีฬา มีทั้งหมดจำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียน (กีฬาสี่) กิจกรรมกีฬาระหว่างโรงเรียน กิจกรรมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ กิจกรรม TO BE NUMBER ONE พบว่า กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ กิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียน (กีฬาสี่) กิจกรรมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกิจกรรม TO BE NUMBER ONE ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีประเด็นนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

ด้านบุคลากร มีปัญหาทั้งหมดจำนวน 5 ปัญหา ได้แก่ บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านบุคลากร ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรม และไม่มี การสำรวจความต้องการของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า ปัญหาที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มากที่สุดคือ บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม และไม่มี การสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรม ตามลำดับ

ด้านงบประมาณ มีปัญหาทั้งหมดจำนวน 4 ปัญหา ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม ไม่มีการจัดสรรเงินให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านงบประมาณ และไม่มีการตรวจสอบงบประมาณ (ก่อน – หลัง) ในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง พบว่า ปัญหาที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มากที่สุดคือ งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม ไม่มีการจัดสรรเงินให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด และไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านงบประมาณ ตามลำดับ

ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ มีปัญหาทั้งหมดจำนวน 5 ปัญหา ได้แก่ ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ สถานที่ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม สถานที่ไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม ด้านสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีต่างๆ ไม่มีความพร้อมในการจัดกิจกรรม

และวัสดุอุปกรณ์ไม่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม พบว่า ปัญหาที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬามากที่สุดคือ ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ ด้านสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีต่างๆ ไม่มีความพร้อมในการจัดกิจกรรม และสถานที่ไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการ มีปัญหาทั้งหมดจำนวน 13 ปัญหา ได้แก่ ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านการจัดการดำเนินการ ไม่มีการเตรียมงานในการจัดกิจกรรม ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม จัดกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ลักษณะของกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ไม่สร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับชุมชน ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ไม่มีการประชาสัมพันธ์ก่อนการจัดกิจกรรม ไม่มีการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติอย่างชัดเจน ไม่มีการประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการติดตาม ประเมินผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมต่อไป ผู้บริหาร ครูอาจารย์ผู้สอน สนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ให้เป็นไปตามสังคมและประเทศชาติต้องการ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ผู้สอน มีความสนใจ ติดตาม กำกับ และนิเทศการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง พบว่า ปัญหาที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬามากที่สุดคือ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ผู้สอน สนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ให้เป็นไปตามสังคมและประเทศชาติต้องการ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ผู้สอน มีความสนใจ ติดตาม กำกับ และนิเทศการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านการจัดการดำเนินการ ตามลำดับ

ดังนั้น ผู้บริหารในแต่ละโรงเรียนกีฬาและสถาบันอื่นๆ ถือเป็นบุคลากรที่สำคัญอย่างยิ่ง จึงควรมีบทบาทหน้าที่ในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน รวมถึงมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆด้วย โรงเรียนควรมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนและบุคลากรได้เข้าใจปรัชญา วิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน นอกจากนี้ควรมีการจัดทำเว็บไซต์ จดหมายข่าว และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ สิทธิ จิตต์นิลวงศ์ (2552) ซึ่งกล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องเน้นความสัมพันธ์ของบุคคลต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน ผ่านกระบวนการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นการแจ้งข่าวเกี่ยวกับแผนงานของโรงเรียนและสิ่งที่เกิดขึ้นใน

โรงเรียนรวมถึงการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคุณค่าของงานและคุณภาพของสถานศึกษาที่จะสะท้อนให้เห็นถึง ประสิทธิภาพของงานในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารจึงต้องเปรียบพร้อมด้วยคุณลักษณะหลายประการ ทั้ง ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถในการบริหารงาน และความเป็นผู้นำ ลักษณะพึงประสงค์ของผู้บริหารที่เหมาะสมกับการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง ผู้บริหารคือแกนหลักของโรงเรียน ในการ นำพากิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ หากผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจและมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมก็สามารถส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพได้แต่หากไม่มีจะเกิดผล ตรงกันข้าม

เด็ก เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญและมีคุณค่าอย่างยิ่ง ที่จะเป็นแรงงานขับเคลื่อนทุก ภาคส่วนของประเทศในอนาคต หากเด็กได้รับการพัฒนาให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้าน ร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ สติปัญญา รวมถึงด้านศีลธรรม จริยธรรม และการประพฤติปฏิบัติตนให้ ถูกต้องตามบรรทัดฐานทางสังคมแล้วนั้น ย่อมส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตด้วย(อังศุธร อัง คະนิต, 2557)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากิจกรรมที่สร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนจึงมีความสำคัญ มากต่อการพัฒนาบุคลากรในประเทศให้มีคุณภาพ ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง มุ่งเน้น การพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนาการสร้างสังคมไทยให้เป็น สังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีเป้าหมายให้คนไทย ใฝ่เรียนรู้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข มีความรู้เชิงวิชาการและสมรรถนะทางวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็น สุข มีความเป็นพลโลกและเป็นฐานหลักของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ซึ่งกรอบการดำเนินงาน ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ มุ่งเน้นการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา กำหนด มาตรการเพื่อเปิดเสรีทางการค้าและบริการด้านการศึกษา เพิ่มบทบาทการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยตามความต้องการที่แตกต่าง หลากหลายอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2553)

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา อย่างเป็นทางการ เน้นการมีส่วนร่วม
2. ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ให้ครบตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 10 ประการ
3. ในการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควรมีการวางแผนในการดำเนินงานให้เหมาะสมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และด้านการบริหารจัดการ
4. สถาบันการพลศึกษาควรถือเป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียนกีฬาทุกโรงเรียนในสังกัด ได้มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เหมาะสม และมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมในโรงเรียนกีฬาทุกสังกัดทั่วประเทศ
2. ควรศึกษาในด้านข้อมูลเชิงคุณภาพจากนักเรียน ครูอาจารย์ และฝ่ายบริหารเพิ่มเติม จะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น
3. ควรศึกษาต้นแบบการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่เหมาะสมกับสภาพชุมชน และท้องถิ่น

รายการอ้างอิง

- Berk, L. E. (2003). *Child development*. Boston: Pearson Education.
- Bruner, J. (1963). *The process of education*. New York: Alfred A. Knopf and Random House.
- Devine, T. a. o. (2001). *Cultivating Heart and Character: Education for Life's Most Essential Goals*. North Carolina: Chapel Hill.
- Donald, E. (1974). A Comparative Study of the Opinions of Students, Faculty, and Local Board Members Regarding the Appropriate Elements of Student Activities Program in Metropolitan Virginia Community College. *Dissertation Abstract International*.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Hamer, L. O. (2000). The additive effects of semi-structured classroom activities on student Learning: An application of classroom-based Experiential learning techniques. *Journal of Marketing Education*.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2001). *Education administration: Theory research and practice. 6th ed.* Singapore: McGraw-Hill.
- Kalish, S. A. a. B., G.T. (1966). A Survey of Attitudes toward Campus Activities at the University of Hawaii. *The Personnel and Guidance Journal*.
- Lickona, T. (1992). *Education of Character : How Our School can Teach Respect and Responsibility*. New York: Bantam Book.
- Lunenburg, F. C., and Orinstein, Allan C. (2004). *Education administration: Concepts and practice*. Belmont: Thomson learning.
- Modaress, M. (1986). *Study of instructional technology programs in universities of OPEC countries of the Middle East*. Doctoral dissertation, University of Kansas, Kansas.
- Owens, R. G. (1998). *Organizational behavior in education*. Boston MA: Allyn and Racon.
- กนิษฐา พวงไพบูลย์. (2556). ผลของการใช้กิจกรรมสนทนาคอนเซ็ปต์ที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและความรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม. กรุงเทพฯ: คุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). การจัดจรรยาศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมศาสนา.
- กรมวิชาการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมศาสนา. (2522). คู่มือจริยธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมศาสนา.
- กรมสามัญศึกษา. (2535). คู่มือการพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตร. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปรับปรุงที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). การจัดการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติหน้าที่ของครูในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน. Retrieved 1 มกราคม 2558, from <http://nzcurriculum.tki.org.nz/Curriculum-documents/The-New-Zealand-Curriculum/>
- กรี วงศ์พัฒน์. (2539). การพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ตำราอาจารย์นิมิต จิระสันติการ.
- โกวิท ประวาลพุกฤษ์. (2548). *BRAIN-BASED LEARNING* การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองและสร้างพหุปัญญา (MI) ด้วยโครงงาน. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- จิตจำนง รัตนสกุล. (2538). การศึกษาเนื้อหาคุณธรรมในหนังสือการ์ตูนไทย-อังกฤษ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตตริน มงคลชัย. (2551). การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉันทนา จันทร์บรรจง และคณะ. (2544). การเปรียบเทียบจุดเน้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศเกาหลีใต้ จีน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ แคนาดา นิวซีแลนด์ อังกฤษ กับประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม : การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดาวนภา กิตติสาโร. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเจ้าพระยา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงคาโนคอล. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิจัยและสถิติทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- แถมชัย ชัยเพชร. (2527). ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการจัดดำเนินกิจกรรม นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชา พลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิศนา เขมมณี. (2546). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนา นิลชัยโกวิท. (2551). การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงและจิตตปัญญาศึกษา *Transformative Learning and Contemplative Education*. ในจิตตปัญญาศึกษา: การศึกษาเพื่อการพัฒนา มนุษย์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประเวศ วะสี. (2549). ระบบการเรียนรู้ใหม่ไปให้พ้นวิกฤตแห่งยุคสมัย. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ.
- แผนการศึกษาแห่งชาติ. (2535). พระราชบัญญัติคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ.
- พงษ์ศิริ แก้วขอนแก่น. (2546). คุณลักษณะเชิงบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พรรณี หงส์พันธ์. (2547). การศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พรตณณ เพชรวิวรรธน์. (2545). การศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่นักเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ). (2529). ธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2543). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช. (2543). คำพ่อสอน ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพ.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2548). ธรรมานุญชีวิต. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- พัฒนาดิ อนุสรณ์เทวินทร์. (2544). การใช้กลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนลุมพุก (วันครู 2503) อำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิจิตรา พงษ์จินดากร. (2525). การทดลองสอนความรับผิดชอบแก่เด็กที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- พิมพ์พรณ ทองกลิ่น. (2531). ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดีของโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไพฑูริย์ สีนลาร์ตันและคณะ. (2550). คุณลักษณะของบุคคลที่พึงประสงค์ (4ร.). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัสรา อรุณมีศรี. (2533). การพัฒนาแบบวัดความรับผิดชอบสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการวัดและประเมินผลทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาณุภัทร ลีมีจรรย์. (2551). การพัฒนาชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาวิณี ไสธายะเพ็ชร. (2549). การศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมคุณธรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบให้กับนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนในเครือเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2544). จริยธรรม. Retrieved 1 มกราคม 2558, 2558, from <http://www.jariyatam.com/ethics-01/328-2009-07-17-07-24-38>
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2544). ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา. Retrieved 1 มกราคม 2558, 2558, from http://www.mahidol.ac.th/aboutus/ce_th.php
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2544). การศึกษาและความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- ลีลา สุวรรณนิมิต. (2533). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนอนุบาลตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนอนุบาลของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วันทนี อุบลแย้ม. (2545). ปัจจัยลักษณะพื้นฐานและสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนวมินทราชูทิศ หอวังนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วัลลภ กันทรัพย์ และคณะ. (2530). การประเมินจริยธรรมโดยใช้เครื่องมือมาตรฐาน เอกสาร การสอนชุดวิชาจริยธรรม หน่วยที่ 13. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วิกิพีเดีย. (2554). จิตตปัญญาศึกษา. Retrieved 1 มกราคม 2558, 2558, from <http://www.th.wikipedia.org/wiki>
- วิเชียร รักการ. (2529). วัฒนธรรมและพฤติกรรมของไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิทย์ วิศเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรรณปก. (2525). สังคมศึกษา (ส402). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

- วิรัตน์ วรรณรัตน์. (2523). สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก. วารสารครู.
- วิไล วิทย์ประเสริฐกุล. (2549). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนวิถียุทธ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันการพลศึกษา. (2558). โรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. Retrieved 1 มกราคม, 2558, from <http://113.53.231.197/web/web3/>
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2514). การศึกษากับการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ: (อัสสัมชัญ).
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). ชุดฝึกอบรมวิทยากรแกนนำการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2550). สอนคุณธรรมอย่างไรให้อารมณ์ดี. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2548). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถียุทธ. กรุงเทพฯ: ออนป้า.
- สำเร็จ เฉลิมเผ่า. (2527). การบริหารโรงเรียนกับการสอนจริยธรรม. วารสารวิทยาจารย์.
- สิทธิ์ จิตต์นิลวงศ์. (2552). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนสองภาษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา โขวิไลกุล. (2547). การวิเคราะห์ระบบเพื่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดาวรรณ เครือพานิช. (2555). รายงานการศึกษาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุภารัตน์ ม่วงศิริ. (2547). การศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและพึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ. (2529). หน่วยที่ 11 โรงเรียนประถมศึกษากับพัฒนาจริยธรรม. กรุงเทพฯ: บางกอกบล๊อค.

- สุรดา ไชยสงคราม. (2555). กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุราณี ปาจารย์. (2552). การวิจัยและพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1: การประยุกต์ใช้กระบวนการแผนที่ผลลัพธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภณ รื่นเวทย์. (2528). สภาพการณ์ในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อวยพร เรื่องตระกูล. (2553). สถิติประยุกต์ทางพฤติกรรมศาสตร์ /1. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัคพงษ์ สุขมาตย์. (2553). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา. ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อังศุธร อังคะนิต. (2557). ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเล่นที่บ้านที่ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีต่อทักษะทางสังคมของเด็กในชุมชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุ้นจิต นาคนคร. (2533). การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูสังคมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอ็มอัชมา วัฒนบุรานนท์. (2554). การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบจิตตปัญญาศึกษา. Retrieved 1 มกราคม 2558, 2558, from <http://www.chulapedia.chula.ac.th/>

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี ขวัญบุญจัน

อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธนะ ติงศภักดิ์

ประธานสาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชิตร์ แท้สูงเนิน

ประธานโครงการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท

สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตจังหวัดสุพรรณบุรี

3. รองศาสตราจารย์ วิสนศักดิ์ อ่วมเพ็ง

อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

5. อาจารย์ บัณฑูร บุญชู

รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/58-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี ขวัญบุญจัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสงกรานต์ บุญมีเกียรติ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา” โดยมี อาจารย์ ดร.ธานินทร์ บุญญาลงกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 608

(เบอร์โทรติดต่อนิสิตผู้วิจัย 089-626-3992 e-mail : songkran.569@gmail.com)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตรและการจัดการเรียนฯ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ โทร. 82681-2 ต่อ 608

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/58-

วันที่ กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธนะ ดิงศภักดิ์

ด้วย นายสงกรานต์ บุญมีเกียรติ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา” โดยมี อาจารย์ ดร.ธานินทร์ บุญญาลงกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป (เบอร์โทรติดต่อ นิสิตผู้วิจัย 089-626-3992 e-mail : songkran.569@gmail.com)

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม)

รองคณบดี

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/58-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชิตร์ แท้สูงเนิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสงกรานต์ บุญมีเกียรติ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา” โดยมี อาจารย์ ดร.ธานีรินทร์ บุญญาลงกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 608

(เบอร์โทรติดต่อนิสิตผู้วิจัย 089-626-3992 e-mail : songkran.569@gmail.com)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตรและการจัดการเรียนฯ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ โทร. 82681-2 ต่อ 608

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/58-

วันที่ กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และรองคณบดี

ด้วย นายสงกรานต์ บุญมีเกียรติ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการทำนงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา” โดยมี อาจารย์ ดร.ธานินทร์ บุญญาลงกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญ รองศาสตราจารย์ วิสนศักดิ์ อ่วมเพ็ง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป (เบอร์โทรติดต่อ นิสิตผู้วิจัย 089-626-3992 e-mail : songkran.569@gmail.com)

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม)

รองคณบดี

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/58-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ บัณฑูร บุญชู

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสงกรานต์ บุญมีเกียรติ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและ
พลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง
“การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียน
กีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา” โดยมี อาจารย์ ดร.ธานินทร์
บุญญาลงกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย
ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 608

(เบอร์โทรติดต่อนิสิตผู้วิจัย 089-626-3992 e-mail : songkran.569@gmail.com)

ภาคผนวก ข

การประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบการนำเสนอแนวทาง
การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา
สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อ
สร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					รวม	ค่า IOC
	คนที่ ที่1	คนที่ ที่2	คนที่ ที่3	คนที่ ที่4	คนที่ ที่5		
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม							
สำหรับ (นักเรียน)							
1. เพศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3. อายุ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
สำหรับ (ผู้บริหาร ครู และอาจารย์)							
1. เพศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. อายุ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3. ระดับชั้นที่สอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. ระดับการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1.0

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					รวม	ค่า IOC
	คนที่ ที่1	คนที่ ที่2	คนที่ ที่3	คนที่ ที่4	คนที่ ที่5		
ตอนที่ 2							
2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา							
ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์							
1.1 กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
1.2 กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
1.3 กิจกรรมวันปิยมหาราช	+1	+1	0	+1	+1	5	0.8
1.4 กิจกรรมวันมาฆบูชา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
1.5 กิจกรรมวันวิสาขบูชา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
1.6 กิจกรรมวันอาสาฬหบูชา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
1.7 กิจกรรมวันเข้าพรรษา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
1.8 กิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้าก่อนเข้าเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
1.9 กิจกรรมเทิดพระเกียรติสถาบัน พระมหากษัตริย์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							0.9
ด้านซื่อสัตย์สุจริต							
2.1 กิจกรรมบันทึกความดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.2 กิจกรรมยกย่องคนดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.3 กิจกรรมค่ายพุทธบุตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.4 กิจกรรมนักเรียนดีเด่นประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1.0

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านมิวนิย							
3.1 กิจกรรมค่ายพักแรมลูกเสือ-ยุวกาชาด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3.2 กิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียนใหม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3.3 กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3.4 กิจกรรมเลือกตั้งประธานนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3.5 กิจกรรมเข้าแถว/ เดินแถว /เข้าแถวกลับบ้าน /เข้าแถวซื้ออาหาร	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8
รวม							0.9
ด้านใฝ่เรียนรู้							
4.1 กิจกรรมทำแฟ้มสะสมผลงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4.2 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4.3 กิจกรรมการแข่งขันทางวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4.4 กิจกรรมติวเข้มพิชิต O-NET	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4.5 กิจกรรมวันวิทยาศาสตร์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1.0
ด้านอยู่อย่างพอเพียง							
5.1 กิจกรรมทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5.2 กิจกรรมธนาคารขยะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5.3 กิจกรรมประหยัดน้ำ-ไฟฟ้า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5.4 กิจกรรมประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5.5 กิจกรรมทัศนศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตไทยแบบเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					รวม	ค่า IOC
	คนที่ ที่1	คนที่ ที่2	คนที่ ที่3	คนที่ ที่4	คนที่ ที่5		
ด้านอยู่อย่างพอเพียง							
5.6 กิจกรรมงานอาชีพ เช่น เพาะเห็ดนางฟ้า ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลาน้ำจืด ทำสบู่ เหลอสมุนไพร ทำสบู่ก้อน เป็นต้น	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
รวม							0.9
ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน							
6.1 กิจกรรม 5 ส	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6.2 กิจกรรม BIG CLEANING DAY	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6.3 กิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการแต่ละ กลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6.4 กิจกรรมซ่อมหนีไฟ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1.0
ด้านรักความเป็นไทย							
7.1 กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7.2 กิจกรรมวันไหว้ครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7.3 กิจกรรมวันสุนทรภู่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7.4 กิจกรรมวันภาษาไทย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7.5 กิจกรรมวันลอยกระทง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7.6 กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปมวยไทย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7.7 กิจกรรมงานคืนสู่เหย้า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7.8 กิจกรรมวันคล้ายวันสถาปนาโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านรักความเป็นไทย							
7.9 กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น ทอดผ้าป่า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1.0
ด้านมีจิตสาธารณะ							
8.1 กิจกรรมพัฒนาโรงเรียนและชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8.2 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8.3 กิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาชนบท	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
รวม							0.9
ด้านมีสุขภาพดี							
9.1 กิจกรรมนวดเพื่อสุขภาพ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
9.2 กิจกรรมตรวจสุขภาพประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9.3 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9.4 กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพนักเรียนประจำปีการศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
รวม							0.9
ด้านมีความสามารถทางด้านกีฬา							
10.1 กิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียน (กีฬาสี)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10.2 กิจกรรมกีฬาระหว่างโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10.3 กิจกรรมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10.4 กิจกรรม TO BE NUMBER ONE	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวม							1.0

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
2.2 ปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา							
ด้านบุคลากร							
1. บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3. ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านบุคลากร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5. ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ด้านงบประมาณ							
1. งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. ไม่มีการจัดสรรเงินให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3. ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านงบประมาณ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. ไม่มีการตรวจสอบงบประมาณ (ก่อน - หลัง) ในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่							
1. ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. สถานที่ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3. สถานที่ไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. ด้านสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีต่างๆ ไม่มี ความพร้อมในการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5. วัสดุอุปกรณ์ไม่มีความเหมาะสมในการจัด กิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ด้านการบริหารจัดการ							
1. ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียน ด้านการจัดการ ดำเนินการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. ไม่มีการเตรียมงานในการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. จัดกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามความถนัดและ ความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5. ลักษณะของกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ไม่ สร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6. กิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7. ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8. ไม่มีการประชาสัมพันธ์ก่อนการจัด กิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
9. ไม่มีการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10. ไม่มีการประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11. ไม่มีการติดตาม ประเมินผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12. ผู้บริหาร ครูอาจารย์ผู้สอน สนับสนุน ส่งเสริม การจัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างเสริมคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน ให้เป็นไปตามสังคมและประเทศชาติต้องการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
13. ผู้บริหาร ครูอาจารย์ผู้สอน มีความสนใจ ติดตาม กำกับ และนิเทศการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
รวมเฉลี่ย							1.0

ภาคผนวก ค
หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/58-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

มกราคม 2558

เรื่อง ขอใช้สถานที่ในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกีฬา จังหวัดสุพรรณบุรี

ด้วย นายสงกรานต์ บุญมีเกียรติ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา” โดยมี อาจารย์ ดร.ธานินทร์ บุญญาลงกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอใช้สถานที่ในการเก็บข้อมูล ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ใช้สถานที่และอุปกรณ์ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 608

(เบอร์โทรติดต่อนิสิตผู้วิจัย 089-626-3992 e-mail : songkran.569@gmail.com)

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการ
ท่องเที่ยวและกีฬา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถาม (สำหรับนักเรียน)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง หรือเติมข้อความลงที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ม.1 ม.2 ม.3 ม.4 ม.5 ม.6
3. อายุ.....ปี

ตอนที่ 2

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพการจัดกิจกรรมของนักเรียนในแต่ละกิจกรรม และระดับความคิดเห็น 4 ระดับ เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมตามความเป็นจริง

ระดับการจัดกิจกรรม มีความหมายดังต่อไปนี้

4 หมายถึง มีการจัดกิจกรรม **มากที่สุด**

3 หมายถึง มีการจัดกิจกรรม **มาก**

2 หมายถึง มีการจัดกิจกรรม **น้อย**

1 หมายถึง มีการจัดกิจกรรม **น้อยที่สุด**

ด้านที่	กิจกรรม	ระดับการจัดกิจกรรม			
		4	3	2	1
1	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์				
	1.1 กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ				
	1.2 กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ				
	1.3 กิจกรรมวันปิยมหาราช				
	1.4 กิจกรรมวันมาฆบูชา				
	1.5 กิจกรรมวันวิสาขบูชา				
	1.6 กิจกรรมวันอาสาฬหบูชา				
	1.7 กิจกรรมวันเข้าพรรษา				
	1.8 กิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้าก่อนเข้าเรียน				
	1.9 กิจกรรมเทิดพระเกียรติสถาบัน พระมหากษัตริย์ เช่น ทำดีถวายในหลวง ปลุก ต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น				
2	ซื่อสัตย์สุจริต				
	2.1 กิจกรรมบันทึกความดี				
	2.2 กิจกรรมยกย่องคนดี				
	2.3 กิจกรรมค่ายพุทธบุตร				
	2.4 กิจกรรมนักเรียนดีเด่นประจำปี				
3	มีวินัย				
	3.1 กิจกรรมค่ายพักแรมลูกเสือ-ยุวกาชาด				
	3.2 กิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียนใหม่				
	3.3 กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม				
	3.4 กิจกรรมเลือกตั้งประธานนักเรียน				
	3.5 กิจกรรมเข้าแถว/ เดินแถว /เข้าแถวกลับ บ้าน /เข้าแถวซื้ออาหาร				

ด้านที่	กิจกรรม	ระดับการจัดกิจกรรม			
		4	3	2	1
4	ใฝ่เรียนรู้				
	4.1 กิจกรรมทำแฟ้มสะสมผลงาน				
	4.2 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน				
	4.3 กิจกรรมการแข่งขันทางวิชาการ				
	4.4 กิจกรรมติวเข้มพิชิต O-NET				
	4.5 กิจกรรมวันวิทยาศาสตร์				
5	อยู่อย่างพอเพียง				
	5.1 กิจกรรมทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย				
	5.2 กิจกรรมธนาคารขยะ				
	5.3 กิจกรรมประหยัดน้ำ-ไฟฟ้า				
	5.4 กิจกรรมประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้				
	5.5 กิจกรรมทัศนศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตไทยแบบเศรษฐกิจพอเพียง				
	5.6 กิจกรรมงานอาชีพ เช่น เพาะเห็ดนางฟ้า ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลาน้ำจืด ทำสบู่เหลว สมนุไพร ทำสบู่ก้อน เป็นต้น				
6	มุ่งมั่นในการทำงาน				
	6.1 กิจกรรม 5 ส				
	6.2 กิจกรรม BIG CLEANING DAY				
	6.3 กิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้				
	6.4 กิจกรรมซ่อมหนีไฟ				
7	รักความเป็นไทย				
	7.1 กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่				
	7.2 กิจกรรมวันไหว้ครู				
	7.3 กิจกรรมวันสุนทรภู่				
	7.4 กิจกรรมวันภาษาไทย				

ด้านที่	กิจกรรม	ระดับการจัดกิจกรรม			
		4	3	2	1
	7.5 กิจกรรมวันลอยกระทง				
	7.6 กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปะมวยไทย				
	7.7 กิจกรรมงานคืนสู่เหย้า				
	7.8 กิจกรรมวันคล้ายวันสถาปนาโรงเรียน				
	7.9 กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น ทอดผ้าป่า,ทอดกฐิน,ถวายเทียนเข้าพรรษา ฯลฯ เป็นต้น				
8	มีจิตสาธารณะ				
	8.1 กิจกรรมพัฒนาโรงเรียนและชุมชน				
	8.2 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์				
	8.3 กิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาชนบท				
9	มีสุขภาพดี				
	9.1 กิจกรรมนวดเพื่อสุขภาพ				
	9.2 กิจกรรมตรวจสุขภาพประจำปี				
	9.3 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพนักเรียน				
	9.4 กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพนักเรียนประจำปีการศึกษา				
10	มีความสามารถทางด้านกีฬา				
	10.1 กิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียน (กีฬาสี)				
	10.2 กิจกรรมกีฬาระหว่างโรงเรียน				
	10.3 กิจกรรมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ				
	10.4 กิจกรรม TO BE NUMBER ONE				

ตอนที่ 2

2.2 ปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา ตามความเป็นจริง

ระดับคะแนนที่ใช้ในแบบสอบถาม มีความหมายดังต่อไปนี้

4 หมายถึง มีปัญหา **มากที่สุด** ในการจัดกิจกรรม

3 หมายถึง มีปัญหา **มาก** ในการจัดกิจกรรม

2 หมายถึง มีปัญหา **น้อย** ในการจัดกิจกรรม

1 หมายถึง มีปัญหา **น้อยที่สุด** ในการจัดกิจกรรม

ข้อที่	ปัญหาการจัดกิจกรรม	ระดับปัญหา			
		4	3	2	1
1. ด้านบุคลากร					
1	บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม				
2	บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม				
3	ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านบุคลากร				
4	ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรม				
5	ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม				
2. ด้านงบประมาณ					
1	งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม				
2	ไม่มีการจัดสรรเงินให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากที่สุด				
3	ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านงบประมาณ				
4	ไม่มีการตรวจสอบงบประมาณ (ก่อน - หลัง) ในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง				
3. ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่					
1	ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่				
2	สถานที่ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม				
3	สถานที่ไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม				
4	ด้านสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีต่างๆ ไม่มีความพร้อมในการจัดกิจกรรม				
5	วัสดุอุปกรณ์ไม่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม				

ข้อที่	ปัญหาการจัดกิจกรรม	ระดับปัญหา			
		4	3	2	1
4. ด้านการบริหารจัดการ					
1	ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านการจัดการ ดำเนินการ				
2	ไม่มีการเตรียมงานในการจัดกิจกรรม				
3	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม				
4	จัดกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน				
5	ลักษณะของกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ไม่สร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์				
6	กิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับชุมชน				
7	ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม				
8	ไม่มีการประชาสัมพันธ์ก่อนการจัดกิจกรรม				
9	ไม่มีการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติอย่างชัดเจน				
10	ไม่มีการประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง				
11	ไม่มีการติดตาม ประเมินผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมต่อไป				
12	ผู้บริหาร ครูอาจารย์ผู้สอน สนับสนุนส่งเสริม การจัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างเสริมคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน ให้เป็นไปตามสังคมและประเทศชาติต้องการ				
13	ผู้บริหาร ครูอาจารย์ผู้สอน มีความสนใจ ติดตาม กำกับ และนิเทศการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง				

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถามสำหรับ (ผู้บริหาร ครู และอาจารย์)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง หรือเติมข้อความลงที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ น้อยกว่า 30 ปี 30-40 ปี 41-50 ปี อายุมากกว่า 50 ปี ขึ้นไป
3. ระดับชั้นที่สอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย สอนทั้ง 2 ระดับ
4. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่นๆ.....
5. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน
  - ผู้บริหารโรงเรียน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน/ รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน
  - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
  - ครู อาจารย์ผู้สอน
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
  - น้อยกว่า 10 ปี
  - 11-20 ปี
  - 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพการจัดกิจกรรมของนักเรียนในแต่ละกิจกรรม และระดับความคิดเห็น 4 ระดับ เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมตามความเป็นจริง

ระดับการจัดกิจกรรม มีความหมายดังต่อไปนี้

- 4 หมายถึง มีการจัดกิจกรรม **มากที่สุด**
- 3 หมายถึง มีการจัดกิจกรรม **มาก**
- 2 หมายถึง มีการจัดกิจกรรม **น้อย**
- 1 หมายถึง มีการจัดกิจกรรม **น้อยที่สุด**

ด้านที่	กิจกรรม	ระดับการจัดกิจกรรม			
		4	3	2	1
1	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์				
	1.1 กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ				
	1.2 กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ				
	1.3 กิจกรรมวันปิยมหาราช				
	1.4 กิจกรรมวันมาฆบูชา				
	1.5 กิจกรรมวันวิสาขบูชา				
	1.6 กิจกรรมวันอาสาฬหบูชา				
	1.7 กิจกรรมวันเข้าพรรษา				
	1.8 กิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้าก่อนเข้าเรียน				
	1.9 กิจกรรมเทิดพระเกียรติสถาบัน พระมหากษัตริย์ เช่น ทำดีถวายในหลวง ปลุก ต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น				
2	ซื่อสัตย์สุจริต				
	2.1 กิจกรรมบันทึกความดี				
	2.2 กิจกรรมยกย่องคนดี				
	2.3 กิจกรรมค่ายพุทธบุตร				
	2.4 กิจกรรมนักเรียนดีเด่นประจำปี				
3	มีวินัย				
	3.1 กิจกรรมค่ายพักแรมลูกเสือ-ยุวกาชาด				
	3.2 กิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียนใหม่				
	3.3 กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม				
	3.4 กิจกรรมเลือกตั้งประธานนักเรียน				
	3.5 กิจกรรมเข้าแถว/ เดินแถว /เข้าแถวกลับบ้าน /เข้าแถวซื้ออาหาร				

ด้านที่	กิจกรรม	ระดับการจัดกิจกรรม			
		4	3	2	1
4	ใฝ่เรียนรู้				
	4.1 กิจกรรมทำแฟ้มสะสมผลงาน				
	4.2 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน				
	4.3 กิจกรรมการแข่งขันทางวิชาการ				
	4.4 กิจกรรมติวเข้มพิชิต O-NET				
	4.5 กิจกรรมวันวิทยาศาสตร์				
5	อยู่อย่างพอเพียง				
	5.1 กิจกรรมทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย				
	5.2 กิจกรรมธนาคารขยะ				
	5.3 กิจกรรมประหยัดน้ำ-ไฟฟ้า				
	5.4 กิจกรรมประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้				
	5.5 กิจกรรมทัศนศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตไทยแบบเศรษฐกิจพอเพียง				
	5.6 กิจกรรมงานอาชีพ เช่น เพาะเห็ดนางฟ้า ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลาน้ำจืด ทำสบู่เหลว สมนุไพร ทำสบู่ก้อน เป็นต้น				
6	มุ่งมั่นในการทำงาน				
	6.1 กิจกรรม 5 ส				
	6.2 กิจกรรม BIG CLEANING DAY				
	6.3 กิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้				
	6.4 กิจกรรมซ่อมหนีไฟ				
7	รักความเป็นไทย				
	7.1 กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่				
	7.2 กิจกรรมวันไหว้ครู				
	7.3 กิจกรรมวันสุนทรภู่				
	7.4 กิจกรรมวันภาษาไทย				

ด้านที่	กิจกรรม	ระดับการจัดกิจกรรม			
		4	3	2	1
	7.5 กิจกรรมวันลอยกระทง				
	7.6 กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปะมวยไทย				
	7.7 กิจกรรมงานคืนสู่เหย้า				
	7.8 กิจกรรมวันคล้ายวันสถาปนาโรงเรียน				
	7.9 กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น ทอดผ้าป่า, ทอดกฐิน, ถวายเทียนเข้าพรรษา ฯลฯ เป็นต้น				
8	มีจิตสาธารณะ				
	8.1 กิจกรรมพัฒนาโรงเรียนและชุมชน				
	8.2 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์				
	8.3 กิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาชนบท				
9	มีสุขภาพดี				
	9.1 กิจกรรมนวดเพื่อสุขภาพ				
	9.2 กิจกรรมตรวจสุขภาพประจำปี				
	9.3 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพนักเรียน				
	9.4 กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพนักเรียนประจำปีการศึกษา				
10	มีความสามารถทางด้านกีฬา				
	10.1 กิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียน (กีฬาสี)				
	10.2 กิจกรรมกีฬาระหว่างโรงเรียน				
	10.3 กิจกรรมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ				
	10.4 กิจกรรม TO BE NUMBER ONE				

ตอนที่ 2

2.2 ปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา ตามความเป็นจริง

ระดับคะแนนที่ใช้ในแบบสอบถาม มีความหมายดังต่อไปนี้

4 หมายถึง มีปัญหา **มากที่สุด** ในการจัดกิจกรรม

3 หมายถึง มีปัญหา **มาก** ในการจัดกิจกรรม

2 หมายถึง มีปัญหา **น้อย** ในการจัดกิจกรรม

1 หมายถึง มีปัญหา **น้อยที่สุด** ในการจัดกิจกรรม

ข้อที่	ปัญหาการจัดกิจกรรม	ระดับปัญหา			
		4	3	2	1
1. ด้านบุคลากร					
1	บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม				
2	บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม				
3	ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านบุคลากร				
4	ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรม				
5	ไม่มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม				
2. ด้านงบประมาณ					
1	งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม				
2	ไม่มีการจัดสรรเงินให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากที่สุด				
3	ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านงบประมาณ				
4	ไม่มีการตรวจสอบงบประมาณ (ก่อน - หลัง) ในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง				
3. ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่					
1	ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่				
2	สถานที่ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม				
3	สถานที่ไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม				
4	ด้านสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีต่างๆ ไม่มีความพร้อมในการจัดกิจกรรม				
5	วัสดุอุปกรณ์ไม่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม				

ข้อที่	ปัญหาการจัดกิจกรรม	ระดับปัญหา			
		4	3	2	1
4. ด้านการบริหารจัดการ					
1	ไม่มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนด้านการจัดการ ดำเนินการ				
2	ไม่มีการเตรียมงานในการจัดกิจกรรม				
3	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม				
4	จัดกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน				
5	ลักษณะของกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ไม่สร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์				
6	กิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับชุมชน				
7	ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม				
8	ไม่มีการประชาสัมพันธ์ก่อนการจัดกิจกรรม				
9	ไม่มีการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติอย่างชัดเจน				
10	ไม่มีการประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง				
11	ไม่มีการติดตาม ประเมินผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมต่อไป				
12	ผู้บริหาร ครูอาจารย์ผู้สอน สนับสนุนส่งเสริม การจัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างเสริมคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน ให้เป็นไปตามสังคมและประเทศชาติต้องการ				
13	ผู้บริหาร ครูอาจารย์ผู้สอน มีความสนใจ ติดตาม กำกับ และนิเทศการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง				

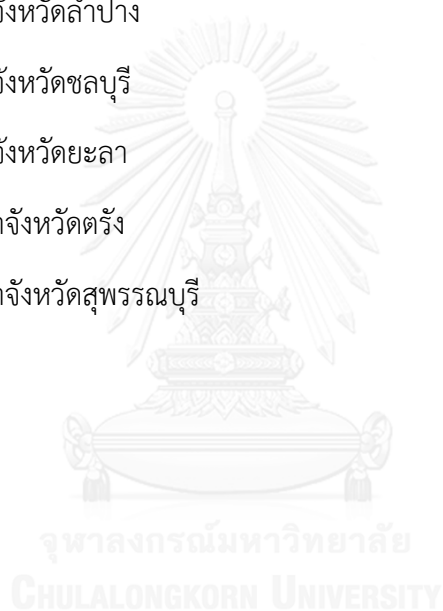
ภาคผนวก จ

รายชื่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

โรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

1. โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น
2. โรงเรียนกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี
3. โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช
4. โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครสวรรค์
5. โรงเรียนกีฬาจังหวัดศรีสะเกษ
6. โรงเรียนกีฬาจังหวัดอ่างทอง
7. โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง
8. โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี
9. โรงเรียนกีฬาจังหวัดยะลา
10. โรงเรียนกีฬาจังหวัดตรัง
11. โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นายสงกรานต์ บุญมีเกียรติ เกิดวันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2533 ภูมิลำเนาจังหวัดบุรีรัมย์ ประวัติการศึกษา สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจากโรงเรียนลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาการโค้ชและจิตวิทยาการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2555 เข้าศึกษาต่อปริญญาโท สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

